

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת אחרי - קדושים תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 וישמאל אומר קרא אברהם אבי לרבי ישקה. דאמר שוקה, דמדאינטרוך לרביהו לשוקה שמי לאו אשתו היא לקרשה ולשמאל לה ולהאבילה הרומה, וכישר לרבי יונה דאמר אינה
2 שוקה משום דלאו אשתו היא והא דאינטרוך למעטי אסמכתא בעלמא היא ולא דקרא להכי אתא אלא להקיש אשה לאיש בדרשני לעיל: עוברת על דת. יהודית שניקה צנועה,
3 ודואה ורואה פרועה וטוהה בשוק ומדברת על גל אדם. דאמר בבבבא ברק המדיר וף עט. ודואה שלא בבבבא צריכה התראא. שפא חזור ואם חזור לא מפיסד כהבבא, או
4 אינה צריכה התראא ודבלא התראא מוספא: ללא. בון דלא שתאי קניי למאי אוריג לאפסודי כהבבא. ואי לאו דקניי לא מפיסדא. אלא צריכה התראא וזו עוברת על דת היא
5 שמתנהו עם אגריהו. להשקוהה כשהיא נשואה.

6 ואם תהיה לאחר נשואין שוקה על ידי קניי 1
7 אידוסי, שאינו כולל להשקוהה כשהיא ארוסה
8 דבעינן תחת אישה: לאקרה אבועל. קניי לא
9 מתייג על דת אלא בבעלה אם ימתן לה או
10 יגרשה ולא שחת: אלא לפסלה כהבבא.
11 ממכל לאו דאי אחרו בה לא מוספא: דתן. לקנן
12 בפרק כשם שהמין בדרין וף עט. שאני התם
13 הא דכפי התראא דלית לה אישתא ובעל. ואי
14 לאו דאחרו בה בדיק לא הוה לן למקסה.
15 דכין דלית לה אישתא אלא תימה בדרך אם
16 עוברת על דת ואן נה פריצתא ונתקא. אכל מי
17 שבעלה אצלה ותיקא ודאך מעטו ועוברת על
18 דת פריצתא ומתקא אית בה ואיכא לממיר
19 דבלאו התראא נמי מוספא כהבבא: תלא
20 דתקפא. דכתיב וקנא את אשתה או דלמא בון
21 דתקפד קפדי. כלומר בון דארוחיה דבעל
22 מבעל עברת על פריצה ודאי נמי הויא קפדא
23 לגביה: עברת על דת אלא קפדא לא תית. ו
24 והיאק אנו נעשים שלוחים לו בדרך שהיא רוב
25 לו שאינו חפץ בו. וקמא לן (בבבא פ"ג) דאין
26 הדין לאדם שלא בפניו: ששהל על קניו. והשתא
27 סיד דקבעי בין שמתל קום סתירה בין שמתל
28 לאחר הסתירה, ואם תימצי לומר עוברת על דת
29 שרצה לקמה מקמה, ומה ימצי בלא קניי, אבל
30 היכא דאיכא קניי סתירה ורצה למחול מהו. מי
31 עקר קניי ושריא ליה או לאו: עברין סודי דאית
32 בעל וחסיל. ואיכא ודלמא דכי דיקא: תקפא
33 דמלתא אדם מסכים בו. ומסכינן אסתם דעניה
34 דאינשי ומקנין לה ואי איתא ומחיל מחיל: וי
35 שא תלמידו תקפא: תרנא הוא והכי קאמר
36 לעולם מחיל ודקא ליה ממתני: מאי שא
37 דבעינן תלמידו תקפא חכמים עשה דגמירי דארוסה
38 ליה כולל מחיל קניי ואי איתא למיבעל אפרוהו
39 ליה אחילי לקניין: סח לי ועריא: שהיה מאנשי
40 וירשלים וכן מריא. שהמירה על ב"ד של אשכנז
41 תנזת ומיתתו נתקב שיהי בלא: אורי אורי
42 השקאה לרבות טוטה שסתרה בכ"פ דיבמות וף
43 וי: כמא: קפדילי: איהו טעם ונתנין לרבייהם
44 כש קריי שרוב העירי שגבולת גבוי דסי. מי
45 שיש לו שטר חוב על חבירו ושבעד לו לו בנקיה
46 מחוק בעל השטר בנקים יותר מן החלו, והלך
47 כיון ונכסי בשריטה קניי וזו חלו וירשי הבעל
48 תובעין ומתריא מתברר עליו דראיה. ועלית
49 לתביא ראיא שנתנה בסתירה וזו אבדה כהבבא
50 וביה

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

1 וישמאל אומר: אנה דאמר אפילו לר' ישקה,
2 מדיאנטרוך קרא לרביהו, מכלל דלאו אשתו היא ככל.
3 איבעיא להו, עוברת על דת צריכה התראא לתפסודה
4 בתובתה, או אינה צריכה? מי אמרין: בון דעוברת
5 על דת היא לא בעיא התראא, או דלמא תיבעי
6 התראא, דאי הדרה בה תיחדר בה? תא שמע, ארוסה
7 ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות בתובה, מישתא
8 הוא דלא שתיא. הא קניווי מקניי לה. למאי? לאו
9 להפסודה בתובתה? אומר אביי: לא. לאוסרה עליו.
10 רב פפא אומר: להשקוהה כשהיא נשואה, כדתניא אין
11 מקניין לארוסה להשקוהה כשהיא ארוסה, אבל מקניין
12 לארוסה להשקוהה כשהיא נשואה. אומר רבא: תא שמע, אלו
13 בתובה הוינן, ממורת ונתניה לישראל, בת ישראל למכור ולנתנו, לא שותות ולא נוטלות
14 בתובה. מישתא הוא דלא שתיא, הא קניווי מקניי להו. ולמאי, אי לאוסרן עליו, הא אמרין
15 וקניוין? אלא לאו להפסודן בתובתה? אומר רב יהודה מדיסקרתא: לא. לאוסרה אבועל כפעל.
16 דתנן כשם שאוסרה לבעל קד אסורה לבעל. אומר רבי הנינא מסורא: תא שמע, ואלו
17 שבות דין מקניין להן, מי שנתחרש בעלה, או נשתפה, או שהיה בחוש בבית האסורין. ולא
18 להשקוהה אפרו, אלא לפוסלה מתובתה. שמע מיהא בעי התראא, שמע מיהא. וכולהו, מאי
19 מעמא לא אמרי מר? דלמא שאני התם דלית לה אישתא ובעל ככל. איבעיא להו: עוברת
20 על דת ורצה בעלה לקיימה, מקיימה או אינו מקיימה? מי אמרין כקפדא ובעל תלא רחמנא
21 והא לא קפיד או דלמא בון דקפיד קפיד? תא שמע, ואלו שבות דין מקניין להן: מי שנתחרש
22 בעלה, או נשתפה, או שהיה בחוש בבית האסורין. ואי אמרת רצה בעלה לקיימה מקיימה,
23 עברי בית דין מדיי דלמא לא ינחא ליה לבעל? סתמא דמלתא בון שעוברת על דת היא,
24 מינה נירא ליה. איבעיא להו: בעל שמתל על קניווי, קניווי מחול או אינו מחול? מי אמרין
25 בקניווי דבעל תלא רחמנא ובעל הא מחיל ליה לקניווי, או דלמא בון דקניי ליה מעיקרא, או
26 מיני מחיל ליה? תא שמע, ואלו שבות דין מקניין להן: מי שנתחרש בעלה, או נשתפה, או
27 שהיה בחוש בבית האסורין. ואי אמרת בעל שמתל על קניווי קניווי מחול, עברין מדיי דאיתי
28 בעל מחיל ליה? סתמא דמלתא אדם מסכים על דעת בית דין. תא שמע, ומוסרין לו שני
29 תלמידו חכמים שמא יבא עליה בדרך. ואי אמרת בעל שמתל על קניווי קניווי מחול: לחלה
30 לקניויה ולבעלו? מאי שא תלמידו חכמים דגמירי, דאי בעי למיבעל, אמרי ליה: אחילה
31 לקניויה ובעלה. תא שמע, דאמר ר' אישיה: שלשה דברים סח לי ועריא מאנשי וירשלים:
32 בעל שמתל על קניווי קניווי מחול, וכן מריא שרצה בית דין למחול לו מחולין לו, וכן סורר
33 ומרצה שרצו אביו ואמו למחול לו מחולין לו. ובשפאתי אצל הכירי שפדרום על שנים הודו
34 לי, ועל וכן מריא לא הודו לי, שלא ידבו מחלוקת בישראל. שמע מיהא, בעל שמתל על
35 קניווי קניווי מחול, שמע מיהא. פלוגי בה רב אחא ורבינא: חד אמר: קודם סתירה מחול,
36 אחר סתירה איתא מחול. וחד אמר: אחר סתירה נמי מחול. וסתמא בון דאמר אנו

37 מחול, ממיא? מדקא מתדיר רבנן לר' יוסי. ותניא ר' יוסי אומר: בעלה נאמן עליה מכול וחוסי; ומה נדה שהיא כבדת בעלה
38 נאמן עליה, סומה שהיא בלאו לא כל שפון אמרו לו: לא, אם אמרת בנדה שכן יש לה היתר, האמר בסוטה שאין לה היתר. ואי
39 אמרת לאחר סתירה מחול לה, משפחת לה דיש לה היתר, דאי בעי מחיל ליה לקניויה ובעל? אלא שמע מיהא, לאחר סתירה אינו
40 מחול, שמע מיהא: מוחו בעליוהו עד שלא שחו, בית שפאי כו': כמא קמפלגי? בית שפאי סברי: שטר העומד לגבות כגבוי דמי,
41 וביה

משום דיקת נשואה עושה ספק נשואה אלמא דמספיקא אמרי ב"ש יחלוקו ולא מוקמי לכולהו נכסי בחוקת ירשיי האשה מטעם שטר העומד לגבות כגבוי דמי רבי גי נפל הבית עליו ועל
אביו לא היו לכן נכסים אלא שהיא אומרת האב ראשון מת וירש הן וישתעבדו לכוחבתה והתם נכסי האב לא עמדו מעולם כבחו האשה ואנפי' כין דאמר כגבוי דמי דתי הוא
ספק אם האב מת ראשון ועמדו הנכסים בחוקתה או הן מת ראשון ואין לה באותם נכסים כלום ובחוקת הירושין וכן הלכך ספק הוא אם עמד שטר שלה לגבות מאותן נכסים ככל הלכך
דחלוקין לה נפל בעל היתב עליו עליו אשתו ספק אם היא מתה ראשונה וירשה הבעל שלא ניתנה לגבות מחיים אי נמי איפכא וירשיה באין מכתה כון גבי שומרת יבם שמתה אמר הואיל ודללו
באין לירש ההלכה באין לירש יחלוקו אבל הדין

ובית הלל סברי' לאו פגנבו דמי': שְׁמֹר הַעוֹמֵד לְגִבּוֹת לְאוּ פִגְנְבוּ דְּמִי':
מַעֲבֹרֹת כִּיבְרוּ כו': אָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה
בַּר אֲבָהוּ: מִחְלוֹקֹת בַּעֲקָרָה וְזִקְנָה, אָבֵל אֵילּוּנִית
דְּכָרִי הִבֵּל לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹמְלֵת בְּתוֹכָהּ,
שְׁנַאמְרָה: "וְנִקְחָה וְנִזְרָעָה וְרַע" מִי שֶׁדָּרְפָה לְהוֹרֵעַ,
רֵצָה וְזוֹ שְׂאֵין דְּרָפָה לְהוֹרֵעַ, מִיתוּבִי, הַמְקַנָּא
לְאַרְסוֹתָהּ וּלְשׁוּמְרֵתָּ יָבֵם שְׁלוֹ, אִם עַד שְׁלֹא
נִקְנְסָה נִסְתַּרְהָ, לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹמְלֵת בְּתוֹכָהּ.
מעוברת

ובית הלל סברי' לאו פגנבו דמי. ותקא ליה הא
תובעת מספק דרלמא ונאי הלכך אינו דמי
והא ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי ועליה
לדבאי ראי' שלא ונתת: פחילוקת. פלגי ריא
ואמר יכול לשא ארתך כו: בעקרה וזקנה.
דליפא למימר איה שותה אלא טעמא משום
דלא חזיא לקמיה. עלה פליג ריא ואמר ראייה
לוקנת היא ד'יכול לשא אשה פחתת: אבל
אילונית. נדי נמי דראיה לקמיה. מיחו לא
שתיה מהאי טעמא דראיה לתיחין בעיקר.
ועקרה דף יד מקה וקנת מיקא דבת תריין היא
קום לקנה. אבל אילונית מקנה אפס לקיה היא
ולא חזיא:

לא

בגמרא בחוקת מי בחוקת ירשיי הבעל או בחוקת ירשיי האשה קבר רבא ונא הללו באין לירש הללו באין לירש יחלוקו אבל האב
שהיא בחיים בחוקתה הן עומדים או דלמא כיון דארוחתה היו על הבעל היו בחוקתו ולש' ושיבא בנפולתא דהתם ובגמרא סלוג
לא פליג ביה דאפי' גבי ספק מוקד לוח בחוקת ירשיי האשה וב"ש האב דאפי' ודאי ונתנה לא הפסידתה כדאמר בפרק אלמנה זנונית (תובנות דף קא). והוצאת משום שם רע ונתלת מה
שבפניה וירחא ופי' נכסי מלוג ואם האמר מ"ש מתניתין מפלוגתא דרב דונא ורב יהודה ורב נחמן ור' יוחנן דפלגי בפ"ק דתובות (י"ב: ב) מנה ל' בידך והלה אמר איני יודע רב ודנא
ורב יהודה אמר חייב רב נחמן ורבי יוחנן אמר פטור ה"ז היא טוענת ברי אבל הוא אינו יכול לטעון טענת ברי ותתיי תויבתא ורב הונא ל' מאחז שדוריה עשאה ספק עד ששתשה
אינה יכולה לטעון טענת ברי ופלוגתא דמתני' והתם דנשאת רוח האשה ולא מצא לה בתולים לא ישיבא להבא דהתם אפילו ב"ש מודו דשמא אותו שטר מעולם לא עמד לגבות שהרי
הבעל טוען מקחו היה מקח טעות והבא לא שייך למימר אליבא דרבא על חוקתה אשה על חוקתה ואימור לא יצתה שהרי רגלים ולדברו) שקנא לה נוסתרה והתובת הוציאה מאותה חוקה
ועשאה ספק.

הלל סברי שטר העומד לגבות לאו כגבוי דמי. אי קשיא מהא דאמר בפ' המקבל (ב"מ דף ק"ק) יתימיה אמרו אנו השבתו וכו' אמר אביכם השביח על מי להביא ראי' סבר רב
הונא למימר ארעא בחוקת יתמי קיימא ועל ב"ח להביא ראי' אמר ליה הורא סבא הכי אמר ר' יוחנן על היתומים להביא ראי' מאי טעמא ארעא כיון דלגובינאי קיימא במאן
דבני דמי ויתמי יניתי ראי' ונשקלו וכו' ר' יוחנן שבק בית הלל ועביר כבש"ש לתירין האב ההשיעבוד עצמו של תובתה עמד בספק לא קיימא ארעא לגובינאי אמרי ב"ה דלאו כגבוי דמי
אלב התם היתומים מודו לבי"ח בקרקע עצמו שהוא משועבד לו ואינם מעבדין לפניו הקרקע הלכך אפילו בית הלל מודו דבכה"ג כגבוי דמי ולא קיימא ארעא בחוקת יתמי וכיון דלא קיימא
בחוקת יתמי על היתומים להביא ראי' מן השבח דומיא דרעי ואילו דמיתיי עלה ספק זה קודם ספק זה קודם קוצץ ונתון דמים אלמא כיון דלמיקץ כאי דבין אם קדם האילן בין אם קדם
העץ קוצץ אלא שם קדם האילן קוצץ ונתון דמים אמרי ליה ויל קוצ' דמי איתוי ראי' וטקול גבי היא ארעא נמי אמרי' ליתמי הבו ליה ארעא לכ"ח דהא לגובינאי קיימא ושבח איתוי
ראיה וטקול מפי מורייה"ל. כגבוי דמי. דבא לא ישיבא כל הני פלוגתא דרבי מאיר ורבנן דפלגי בפרק השואל (ב"מ דף ק"ק) דכל העומד לבצור לבצור דמי ופלוגתא דר' שמעון בן
גמליאל ורבי פרק קנא דסתהדרין (דף טו.) ובפרק השולח (גיטין דף לט.) בכל העומד לנוח ופלוגתא דרבי שמעון ורבנן בפרק גזירות ודנסכים (מנחות דף ק"ב) כל העומד לזרוק בזרוק
דמי וכן לפירות ולשרוף ולאו בודא מחיתא נוחת לוח דהבא כ"ע מודו דאמרי' לאו כגבוי דמי והעומד מנוון בחוקת בעליו שהרי דיינין ריינין ולא בידו הוא כדאמר גבי רב מי ימור דמחוקקין
ליה בן דינא ועמא דר' מאיר כבצורת דמין משום דבידו ואין עריבין לגופן הלכך לא חשיב לוח בקרקע והכי אמר בפרק דמעה המקשה (חולין דף ע"ג.) גבי ידות הכלים דאין מטבילין
אלא עד מקום מהם דעמדין ליצקין וגי שערו העומד לנוח אמר בפרק קנא דסתהדרין (דף טו.) דמודו רבי מאיר דלאו כנוח דמי משום דאשבוזי אשכח כל מה דקאי ומיחו רבן
שמעון בן גמליאל פליג ואמר כנוח דמי דלא עביד איניש דשביק ליה הני דרבי שמעון טעמא אחרנא אית ברו ולא אמר אלא במקום מצוה כגון וריקת דם ופריית פרה כשמצא אחרת
נחא מנמה ושריפתה אבל בזני דרבי מאיר ורשב"ג לא שייך הני טעמא דא דאמר גבי שופר של עבודת כוכבים בפרק ראוחו בית דין (ר"ה דף ת"ג) וגי לולב של אשירה (סוכה דף לא.)
ומנעל בפרק מצות הליצה (יבמות דף ק"ג) כותיו מכתת שיעוריה אפי' רבנן מודו משום דאיסור הנאה הוא ולא הוי אלא כעפרא דארעא בעלמא וליכא שיעורא ופרה חיבת הקדש מודי
ורצין עין כלאי הכרם אמאי טעמאין סומאת אוכלים ולא אמר כותיו מכתת שיעוריה הלכך ליבא דאמרי' לחרדי' הוא דאמר בפרק גערה (תובות דף ג"ג.) כל העומד לקצור דמי
התם טעמא דאל תקני אבל לגבות אלא דבר התירין לקרקע עתה וכן פירש רש"י (ב"מ טו.) דכא הניעני לכתיפם שעומד בקרוב לקצור התירין עיינין קעת לקרקע. **מיתובי'** ונקמא
לארסותה. כן ברייתא זו שניה בתוספתא (פ"ד) המקנא לארסותה ולשומרת יבם שם אם משכנסה נסתרה או שותה או לא ונתלת כותבה הרבא ששנא עקרה או תקנה ריש לו אשה ובנים
או שותה או לא ונתלת כותבתה (מעוברת עצמו או מניקת עצמו או שותה או לא ונתלת כותבתה) כותב ליה וישראלית שנשאו לכתן ללוי וישראל ממורת לנכסו נתניה לנתין ואשת
גר לגר ועבר משוחרר האילונית או שותה או לא ונתלת כותבתה רבי שמעון בן אלעזר אמר אילונית לא שותה ולא ונתלת כותבתה שנא' ונקתה וזרעה ורע שראוי לירוע פרט לאילונית
שאניה ראייה לחרע אבל ונקמא לארסותה ולשומרת יבמתו שלע עד שלא נכסה מתורה לא שותת ולא ונתלת כותבתה הרבא שנשאו עקרה וקניה ואין לו אשה ובנים לא שותת ולא
נתלת כותבה מעוברת וכתבו מניקת וכתבו לא שותת ולא ונתלת כותבוהו) רבי אלעזר אמר יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן.

נשנא

לא שותות. ודחיב תחת אישה? ולא יחזור עולמית. קטא קסוהו רבנן: לכשיניע ימנו.
לאחר כ"ד חודש תלתי תלתי: ותיקבא. חזרו. כמו ילד (מלכות מל) רביא: מקברת עצמו.
שתיקה אשתו מקברת וקא לה או שותות. ולא אמרין לא לקטליה לילת. אשת מפור
למפור. כלומר אשה דרביאית לממור נישת לממור וקא וז נסתרה. לא שותה בו. ולקמן

פרקי פשיטא אמר דאמרי בי האי תמא. דאז
ליה עסקא שותות. מרלא טקט אלא
אילנות וקסיב תלמידי מנוקתה ונודעה דיע
ולא משום דאיקא ראייה לקמה. אלא כרבי
אלעזר ס"ל דרבול לשא איתת ולפרות ולרבות
ואפי"ה אילנות לא. וזו. כל אשה נעוזה עקרה
משום דלא נסתרה הפסדה. לא ליפיש פסולי.
לא נעשה שלום בניהם. הלזאי לא יקרה ולא
ירבה הואיל וכל הוורתי ממורין. והיא לא
נתפשה בו. כלומר מוד דתימא פרשת סוקה על
פרקי באשת ישראל קיימא מרתיב והיא
מישטא נמשעו זו האי רב לא נתפשה אסרה
הא נתפשה בו. ועלה קאי רב דבתייה ועבר
עליו רוח וגו'. והיא דמיפסקא על ברח אם
נטמאה ואם לא נטמאה שותה. אבל אשה כהן
דליהה בכלל והיא לא נתפשה ליהה נמי בכלל
השקאה קמ"ל: כמתנויה. לאחר ששתיה
איטריך לא שטיניע דמרתה לבעלה. ודאי
תימא וזה האי שררי דקרה תמים: מתניא
הא דאי בקרה תמים וזהו היא אלא שקלה
לה ובת ואפאי מרתה לבעלה כמתנויה דרך
אברים. שאינה מתנונה בעינים וברכיבם אלא
ראשה וזה האי שררי דקרה תמים: מתניא
הא לא ובת תלה לה דאם כן יהיה לה
לתנונה דרך ברכת תמים. אלא באנס ונתה
לפיק מתנונה ולא בדקה ולכתו מידא
תימסה מבלעני אישך. משמע דאשה בר הכי
הוא קא משמע לך. דלמיקום שכבת בעל
לבעל הוא דאקא. וקריס בר שכבה הוא ואף
על גב דלא בר ריעה הוא. ובסריס חתה קאמר.
דקורא לקמה. ולא בסריס אדם שאסור לקמה
משום אם יבא פצוע דכא וקריס מג
הוה

מעוברת כהירו ומינקת כהירו, לא שותות ולא נטולת כהונתה, דבר רבי מאיר. שתיקה רבי מאיר אומר: לא יציא ולא יחזור עולמית. ותקמוס אוקרים: ויציא וכשיניע ימנו לכנוס יכנוס. והרובא שנישא עקרה וזקנה, ואין לו אשה ובנים מעיקרא, לא שותה ולא נטולת כהונתה. ר' אלעזר אומר: יכול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה. אבל תקמא לאריותו ולשמרת יבם שלו, ומשכנסה נסתרה, או שותה או לא נטולת כהונתה. מעוברת ומינקת עצמו, או שותה או לא נטולת כהונתה. הרובא שנישא עקרה וזקנה, ויש לו אשה ובנים, או שותה, או לא נטולת כהונתה. אשת ממור לממור, ואשת בתין לנתין, ואשת גר עבר משוחרר, ואילנות או שותה, או לא נטולת כהונתה.

קתני מיהא אילנות, תיבתייה דרב נתןן אמר לך רב נתןן: תמאי הוא, ונאמר דאמרי בי האי תמא. דתניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר: אילנות לא שותה ולא נטולת כהונתה, שאמר: "ונקתה ונורעה ורע" מי שדרקה להורעי, צאתה זו שאין דקה להורעי. ורבנן האי "ונקתה ונורעה ורע" מאי עברי ליה? מיפעי להו לברתניא: "ונקתה ונורעה", שאם היתה עקרה נפקרת, דבר ר' עקיבא. אמר לו ר' ישמעאל: אם כן יסורו כל הנקרות, ופקרו, וזו, הואיל ולא נסתרה, הפסדה? אם כן מה תלמוד לומר: "ונקתה ונורעה ורע", שאם היתה יולדת בצער, יולדת בריוח, ונקבות, יולדת זכרים, קצרים, יולדת ארובים. שחורים, יולדת

בנים. אשת ממור לממור. פשיטא? מהו דתימא: אפשי פסולי לא ליפוש, קא משמע לן: אשת גר ועבר משוחרר, ואילנות: פשיטא? מהו דתימא: "דבר אל בני ישראל", ולא גרים, קא משמע לן. ואימא הכי נמי? "ואמרת" רבויא הוא: אשת בתן שותה בו: אשת כהן שותה פשיטא מהו דתימא, "והיא לא נתפשה" אסרה, הא נתפשה מותרת, וזו הואיל ונתפשה אסרה, אימא לא תשתה, קא משמע לן: ומותרת לבעלה פשיטא? אמר רב הונא: כמתנונה. מתנונה? הא בדקה מיא? כמתנונה דרך אברים, מהו דתימא: הא ונזי ונאי, והא דלא בדקה מיא פי אורחיה, משום דבאונס ונאי ולגי בתן אסורא, קא משמע לן: אשת סריס שותה פשיטא? מהו דתימא: "מבלעני אישך" אמר רחמנא, והאי לאו בר הכי הוא, קא משמע לן: שעל די כל הנקרות מקנין: פשיטא

מהם דמונא דבעל הוא אבל הא כיון דאשמועינן דיעקרא לדרשא אחריתו ות לו סלקי דעתא למעושי מיניה מידו וכן פרי: **אשת** חריס. רשי" פי מפרס תמה ואל בסריס אדם שאסור לקימה ולא ידעין נגלו דסריס אדם כגון ששתה כוס עקירין דאסור לקימה אי משום האי ברייתא דמייח בפרק שני דיבמות (דף כ) ובפרק הערל (שם דף פט) פצוע דכא וכרות שפכה סריס אדם וחזקו וכו' עי' אסור לקימה הא קתינ נמי וכן יכו' אסור לקיים אלא על כרוח אפצוע דכא וכרות שפכה קאי דכתינ טעמא משום שנאמר לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה אבל אסריס דקתינ בברייתא אל דיענא מלליה דקמי נמי עלה.

ל לא שותות. ודחיב תחת אישה? ולא יחזור עולמית. קטא קסוהו רבנן: לכשיניע ימנו.
לאחר כ"ד חודש תלתי תלתי: ותיקבא. חזרו. כמו ילד (מלכות מל) רביא: מקברת עצמו.
שתיקה אשתו מקברת וקא לה או שותות. ולא אמרין לא לקטליה לילת. אשת מפור
למפור. כלומר אשה דרביאית לממור נישת לממור וקא וז נסתרה. לא שותה בו. ולקמן

פרקי פשיטא אמר דאמרי בי האי תמא. דאז
ליה עסקא שותות. מרלא טקט אלא
אילנות וקסיב תלמידי מנוקתה ונודעה דיע
ולא משום דאיקא ראייה לקמה. אלא כרבי
אלעזר ס"ל דרבול לשא איתת ולפרות ולרבות
ואפי"ה אילנות לא. וזו. כל אשה נעוזה עקרה
משום דלא נסתרה הפסדה. לא ליפיש פסולי.
לא נעשה שלום בניהם. הלזאי לא יקרה ולא
ירבה הואיל וכל הוורתי ממורין. והיא לא
נתפשה בו. כלומר מוד דתימא פרשת סוקה על
פרקי באשת ישראל קיימא מרתיב והיא
מישטא נמשעו זו האי רב לא נתפשה אסרה
הא נתפשה בו. ועלה קאי רב דבתייה ועבר
עליו רוח וגו'. והיא דמיפסקא על ברח אם
נטמאה ואם לא נטמאה שותה. אבל אשה כהן
דליהה בכלל והיא לא נתפשה ליהה נמי בכלל
השקאה קמ"ל: כמתנויה. לאחר ששתיה
איטריך לא שטיניע דמרתה לבעלה. ודאי
תימא וזה האי שררי דקרה תמים: מתניא
הא דאי בקרה תמים וזהו היא אלא שקלה
לה ובת ואפאי מרתה לבעלה כמתנויה דרך
אברים. שאינה מתנונה בעינים וברכיבם אלא
ראשה וזה האי שררי דקרה תמים: מתניא
הא לא ובת תלה לה דאם כן יהיה לה
לתנונה דרך ברכת תמים. אלא באנס ונתה
לפיק מתנונה ולא בדקה ולכתו מידא
תימסה מבלעני אישך. משמע דאשה בר הכי
הוא קא משמע לך. דלמיקום שכבת בעל
לבעל הוא דאקא. וקריס בר שכבה הוא ואף
על גב דלא בר ריעה הוא. ובסריס חתה קאמר.
דקורא לקמה. ולא בסריס אדם שאסור לקמה
משום אם יבא פצוע דכא וקריס מג
הוה

מעוברת כהירו ומינקת כהירו, לא שותות ולא נטולת כהונתה, דבר רבי מאיר. שתיקה רבי מאיר אומר: לא יציא ולא יחזור עולמית. ותקמוס אוקרים: ויציא וכשיניע ימנו לכנוס יכנוס. והרובא שנישא עקרה וזקנה, ואין לו אשה ובנים מעיקרא, לא שותה ולא נטולת כהונתה. ר' אלעזר אומר: יכול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה. אבל תקמא לאריותו ולשמרת יבם שלו, ומשכנסה נסתרה, או שותה או לא נטולת כהונתה. מעוברת ומינקת עצמו, או שותה או לא נטולת כהונתה. הרובא שנישא עקרה וזקנה, ויש לו אשה ובנים, או שותה, או לא נטולת כהונתה. אשת ממור לממור, ואשת בתין לנתין, ואשת גר עבר משוחרר, ואילנות או שותה, או לא נטולת כהונתה.
קתני מיהא אילנות, תיבתייה דרב נתןן אמר לך רב נתןן: תמאי הוא, ונאמר דאמרי בי האי תמא. דתניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר: אילנות לא שותה ולא נטולת כהונתה, שאמר: "ונקתה ונורעה ורע" מי שדרקה להורעי, צאתה זו שאין דקה להורעי. ורבנן האי "ונקתה ונורעה ורע" מאי עברי ליה? מיפעי להו לברתניא: "ונקתה ונורעה", שאם היתה עקרה נפקרת, דבר ר' עקיבא. אמר לו ר' ישמעאל: אם כן יסורו כל הנקרות, ופקרו, וזו, הואיל ולא נסתרה, הפסדה? אם כן מה תלמוד לומר: "ונקתה ונורעה ורע", שאם היתה יולדת בצער, יולדת בריוח, ונקבות, יולדת זכרים, קצרים, יולדת ארובים. שחורים, יולדת בנים. אשת ממור לממור. פשיטא? מהו דתימא: אפשי פסולי לא ליפוש, קא משמע לן: אשת גר ועבר משוחרר, ואילנות: פשיטא? מהו דתימא: "דבר אל בני ישראל", ולא גרים, קא משמע לן. ואימא הכי נמי? "ואמרת" רבויא הוא: אשת בתן שותה בו: אשת כהן שותה פשיטא מהו דתימא, "והיא לא נתפשה" אסרה, הא נתפשה מותרת, וזו הואיל ונתפשה אסרה, אימא לא תשתה, קא משמע לן: ומותרת לבעלה פשיטא? אמר רב הונא: כמתנונה. מתנונה? הא בדקה מיא? כמתנונה דרך אברים, מהו דתימא: הא ונזי ונאי, והא דלא בדקה מיא פי אורחיה, משום דבאונס ונאי ולגי בתן אסורא, קא משמע לן: אשת סריס שותה פשיטא? מהו דתימא: "מבלעני אישך" אמר רחמנא, והאי לאו בר הכי הוא, קא משמע לן: שעל די כל הנקרות מקנין: פשיטא

מהם דמונא דבעל הוא אבל הא כיון דאשמועינן דיעקרא לדרשא אחריתו ות לו סלקי דעתא למעושי מיניה מידו וכן פרי: **אשת** חריס. רשי" פי מפרס תמה ואל בסריס אדם שאסור לקימה ולא ידעין נגלו דסריס אדם כגון ששתה כוס עקירין דאסור לקימה אי משום האי ברייתא דמייח בפרק שני דיבמות (דף כ) ובפרק הערל (שם דף פט) פצוע דכא וכרות שפכה סריס אדם וחזקו וכו' עי' אסור לקימה הא קתינ נמי וכן יכו' אסור לקיים אלא על כרוח אפצוע דכא וכרות שפכה קאי דכתינ טעמא משום שנאמר לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה אבל אסריס דקתינ בברייתא אל דיענא מלליה דקמי נמי עלה.

סוטה. ארוסה - פרק רביעי דף כו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

רש"י

תוספות

אבל 1
 2 הא חויל ואסורה קיימא אימא לא קא משמע לן. תימה הא משמעין לן מאלמנה
 3 לכתן גדול דאסירה קיימא לבעל ואפי' הכי איצטריך קרא רבי תשעה אשתו
 4 למעטי הא לא הכי הוה שוחה וכן על מה שאמר איש אמר רמלא וכן קטן נראה דרזקא
 5 משתתה מופעת לה כדאיתא בספר על ידי בן תשע שנים ויום אחד איצט"פ איש אשתו ששרה
 6 ביאתו פסתה בתרומה באלמנה אפילו לא
 7 (בימות דהוה סת) ונסקלת העריות על ידי בדיקתא
 8 בפ' ר' מירוח (סנדרין דהוה) וקוממו בפרק
 9 דרזא דופן (גדה דהוה) דומיא דכל עריות מקנא
 10 על דין ולא איצטריך לאשמועתי אלא דשרתא
 11 אבל דנאסרו פשיטא וכו' משום דעריות ניתו
 12 גרעיה:
 13 **שחוף** 13. פירש רבינו תנאל שאינו בעל בדרכו
 14 ואינו מוריע ונתניא איחוד משה ארז הוה
 15 הקליטום שבסנה רוח באשכחו דברי ר' ר"ע רבי
 16 ישמעאל אמר הוה לא נקט פירוש תימה אמאי נקט
 17 שמואל שחוף ולא נקט פירוש שמואל שחוף הוה
 18 רבוחא ספי'
 19 **אבל** 18 הא הויל ואסירה קיימא. תימה מאי
 20 קמיל רב הונא דהא נתניא איש עיי' על יד
 21 עריות מקנן וי"ל דרבי פירוש מי גאסטר ככל
 22 בית ישראל עיי' בעלת ופול איתא קרובות
 23 איש עובד כוכבים ודלא הכי על בית ישראל
 24 מתסרא קיימא ונתניא. **אבא** עובד כוכבים שני
 25 לו אלמנתו ונידון. פירש רש"י ונדפק לן
 26 מדכתבי אשיר נפקא את אשת רעהו פוט לאשת
 27 אחרים תימה דהא נפקא לן בקידושין בפרק
 28 האומר מלא תחתון במ ובמומחה ודלא אתי קרא
 29 פוט לאשת אחרים אלא למעטי ישראל הבא על
 30 העובדת כוכבים שני עובד כוכבים וקמ"ל אפי'
 31 דבעלת בעל יש לחון ישראל עובדת כוכבים
 32 פטור:

1 מהו דתימא נטמאה נטמאה שני פקטיה. אמוריס בקרשה, ודרשין לה ללקחן (הוה כ) אחד
 2 לבעל ואחד לבעול. היכא דמתקפא אבועל בנא מתירה משמעין קרא בתורה בה דין
 3 סוטה, אבל הא דאסירה בוי' קמ"ל. וכי אקרא אקרא לגופיה אקרא. היכא דאיתו קרוב לה
 4 נאסר עליה על ידי קנין זה. ולאו נאסר קרובים אקרא: איש אשר יתקם. ושכב איש
 5 אשתו. ששקרו ששקרו וקחלה ובעל ובעל ואין בו
 6 חב. ובתורה כתיבם בגלות ובעל ודגותו. ויש
 7 לך אדם שואו תחלה ופולט כמשה אבל בישור
 8 שמוע עליה. תלמוד לומר את השחפת מלמד
 9 בשבוייה שחפת מקנין על ידי כו'. כמו ויתרון בה
 10 מקנין על ידו פשיטא: ופולט בתרופה שפשיטא.
 11 אהו הוא אתון מן הפסולים המחליטין את האשה
 12 כגון עובד כוכבים דהוה חלל נתין וממזר בביתא
 13 לן ודרשין ובבימות דפסולין ופסולין בביתא
 14 מוכת נתון כי תחיה לאיש הו'. כיון שבועלה למי
 15 לא שבעה פסלה לה. ויחלל ידעו. מירלא כתיב
 16 ואל תחל דרשין שני תלולין אחד לה ואחד
 17 לרעהה דאית לה ידע. תלול את האשה
 18 בביתא. דלית לה ידע אל תחלל קא משמע לן.
 19 שמואל דפסול שמועין ליה מהא דאמר מקנין
 20 על ידי שחפת וכת בתון כי תחיה לאיש הו' וכו'.
 21 ומנייה נפקא לן דפסולין פסלי לאשה בביתא.
 22 ומתקפא בלשון ורזא דרזא דרזא דרזא ויחיה
 23 מי דרשין תופסין בה בנא ממוך נתין ויחלל
 24 פסלי. אבל עובד כוכבים ועבד נתין חיי בהכחמה
 25 וכן דלית ליה היתא לא נאפסלו. עובד כוכבים
 26 אין לו דרשין בישראל. דכתיב (ויקרא ט) איש
 27 אשר ינאף את אשת רעהו. ונתניא במקדשין הו'
 28 (כ) פוט לאשת (וכי) אחרים. אלאמא לית ליה
 29 אישות. עבד עס חמורו כתיב בהו. עס חמוריה
 30 לתתו. מי שיש לו אלמנות וירשין בה. והוא עובד
 31 אין לה זרע משנה ושקבה אלא בית אביה מילתם
 32 אביה תאכל. ודלא פסקה בביתא. קרא עובד
 33 כוכבים ועבד שאל אלמנתו וירשין בה
 34 שלא תפסו לו בה דרשין ובבימות אין שם
 35 אלמנתו עליה. ובבימות פרך אימא לקלא. דמי
 36 שיש לו אלמנתו וירשין הוא וכו' אית לה ידע
 37 את חיובא. אבל עובד כוכבים ועבד אפי' אית
 38 לה זרע מניה חיובא. והקם עובד לה באבי עס
 39 ובכחיה ובאלמנתו לכי' ומיזר שמועין וליה
 40 מראו דמקנין על עובד כוכבים. וכו' מי שאינו
 41 איש דרמתי' למעטי בתומה דאין ונת' לבקשתא.
 42 אינה נעשית וזנה בעבילת בתמה ואינה נאסרת
 43 על בעלה אהנין. ונת' נתן טלה באהנתה. מחד
 44 בלב. והלוי' פלב טעלה אהנין טלה. שאם אדם
 45 אומר לוהנה הילוך ובעל ובעלית לבלב. מחד
 46 ונת' היתא לו שפתה וזנה והחליפה בעלה
 47 ותדאמיא אתון פלב מתר מכלל ולאו ונת'
 48 דהא. ידע ונת' דהא ונת' אהנין טלה שם אהנין
 49 ואלי' שכבת ידע לך. כיון דאמרינן מקנין עיי'
 50 שחוף לשקנא ליה שלא בדרבתי. אל תסתר ענו
 51 להבעל שלא בדרבתי. משכחי אשך כתיב. הקשו
 52 שני משבותיה לכל דברים. וכן ונאסרת עליו
 53 אמאי לא ית' קנין. דרבי אבדי' פריעיתא בעלמא
 54 חזא. כוונת עמה כקורב כשה: פריעיתא מי קאבד
 55 ופשיטא. אשה על בעלה כתיב. וכן ודלא
 56 מתקפא עליה כתיב פשיטא וקרא קני ודא:
 57 בנישקה. משיק השמש באותו מקום: ותיי' דתא

1 **פשיטא? מהו דתימא: "ולא יחלל ידעו"** אומר רבמנא,
 2 דאית ליה ידע ליחלל. דלית ליה ידע לא ליחלל. קא
 3 משמע לן ויחלל למעוטי גוי. והאמר רב המנא:
 4 גוי מקנין על ידו ופולט בתרופה. מקנין על ידו,
 5 **פשיטא? מהו דתימא: "ונטמאה"** שמי
 6 פקטיה, **אחד לבעל ואחד לבעול**, היכא דקמיתפרא בהא ונת.
 7 **בהא ונת.** אבל הא הויל ואסורה וקיימא, אימא
 8 **לא, קמשמע לן.** ופולט בתרומה, פשיטא? מהו
 9 **דתימא: "ובת בתן כי תחיה לאיש הו"** אומר רבמנא,
 10 **דבר הויה אין, דלאו בר הויה לא, קמשמע לן.**
 11 **דפסל מדר' יוחנן, דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעאל:**
 12 **מזין לגוי, ועבד שפאז על הפתנית, ועל תלוייה,**
 13 **ועל בת ישראל שפסולה, ששאמר: "ובת בתן כי**
 14 **תחיה אלמנה וירשעה"** מי שיש לו אלמנתו וירשין
 15 **בה, יצאו ויעבד שאין לו אלמנות וירשין**
 16 **בה. ואלא למעוטי מאי? אומר רב פפא: למעוטי**
 17 **בהמה, שאין ונת בהמה. אומר ליה רבא מפרכיא**
 18 **לרב אשוי: מנא הא מילתא דאמור רבנן אין ונת**
 19 **בהמה? דכתיב: "לא תביא אתנו וזנה ומזרח פלב"**
 20 **ותניא: "אתנו פלב" ומזרח וזנה מותרין, שצאמר:**
 21 **"גם שניהם", שנים ולא ארבעה. ואלא "שכבת רוע"**
 22 **למה ליה? מיבעי ליה לכדתניא "שכבת רוע" פרו**
 23 **לדבר אחר. מאי "דבר אחר"? אומר רב ששת:**
 24 **פרט לשקנא לה שלא בדרבתי. אומר ליה רבא:**
 25 **שלא בדרבתי, בדרבתי, "משכחי אשה" כתיב? אלא אומר**
 26 **רבא: פרט לשקנא לה דרך אברים. אומר ליה אבין:**
 27 **פריעיתא בעלמא היא, ופריעיתא מי אסר רביעיתא?**

1 **אלא אומר אבין: פרט לשקנא לה** בגשוקה, הניחא למאן דאמר הערעה זו להקנות
 2 **עשרה, אבל נשקה, ולא כלום היא, היינו דאית קרא למעוטי נשקה. אלא למאן דאמר**
 3 **הערעה זו נשקה, מאי איפא למימר? לעולם לשקנא לה דרך אברים, ומהו דתימא,**
 4 **בקפריא דבעל מילא רבמנא ובעל הא קא קפיד קמשמע לן. אומר שמואל: ישא אדם**
 5 **קרא למעוטי. דלא תימא הערעה היא: אלא למאן דאמר.** בימות דהוה (כ) הערקה האמורה בתורה שהיא כגמר ביאה בכל העריות כדכתיב (ויקרא ט) את מקורה הערעה את שאר הערה
 6 זו נשקה. מאי איפא למימר. דכי מצית למימר דתאם קרא למעוטי. הלא נגמר ביאה היא לכל דבר ודון משפתה תרופה בקפריא דבעל מילא. דכתיב וקנא, ובעל את חזון ליה
 7 דקפיד שחיי קנא על גה קר.

1 **קרא למעוטי.** דלא תימא הערעה היא: אלא למאן דאמר. בימות דהוה (כ) הערקה האמורה בתורה שהיא כגמר ביאה בכל העריות כדכתיב (ויקרא ט) את מקורה הערעה את שאר הערה
 2 זו נשקה. מאי איפא למימר. דכי מצית למימר דתאם קרא למעוטי. הלא נגמר ביאה היא לכל דבר ודון משפתה תרופה בקפריא דבעל מילא. דכתיב וקנא, ובעל את חזון ליה
 3 דקפיד שחיי קנא על גה קר.

דוקה. טענת הנזכרת בפי כל היא ואופיקי. דוקה לשון קלקה דבזו. כדאמר ר' בנהה וף
 טו. דומה עירך בעלתה ביק. והתא לאו נחשד הוא אלא דבר יתר שניו נזכרים בה על
 הכיבושה של בעלה. ואף קלקה לשון דברי יתר הוא. לפיכך הוא נזכר ללשון שבח
 4 וללשון גנאי כדאמר ר' שמעון (אחיו) וזו **באה במציא פסולת**. שמא מעמד מוכבים או
 5 ממונו [ישו]. הבת עומדת בחוקת כשרות ומקרה
 6 לבעלה. ולטעם פסולת לא הייתה נזכרת
 7 בעילות אחר הבעל ומפניו נעמדה וזו אינה
 8 עומדת בחוקת כשרות. שמונה תחתי ונאסרה
 9 עליו ודא איתו רואה איתו מנישה ובא עליה
 10 באסור. ותקרא נושא לכתלה. הא דרבי
 11 מקלקלה ליה. אלא על כרחין משבשתא היא
 12 בקעת לפרוצה ולמטני אם נשא אדם דוקה
 13 מותר. ובזון בעלת לפרוצה אלמא תנא לא
 14 דוקא ולא מותבין מנה. דאיכא למימר בהא נמי
 15 טעה ותיי נמי בת דוקה. ואנן נמי כי אמרין ישא
 16 אדם זו ולא ישא זו לא בעל לכתולה אם ימצא
 17 אחרת. אבל ואלא דומי שאינו מוצא אלא ששים
 18 אלו ישא זו ואלי ישא זו? ותיי רב תלמיא בן
 19 הלכך בת דוקה בן דוקה רב דבשרה היא טוב לו
 20 שישאנה שהיא תחתי בחוקת הטר. וראי איהא
 21 דוקה שמקלקלתו לשפש עמה משאסרה לו.
 22 היתה פרוצה ביה. דאיכא למיטש דא
 23 בעלתה משל אחרים מהו. שיהו בניה כשרים
 24 אין אישה מתקשרת אלא סמוך לוסתה. לפני וסת
 25 נדונה וים אנה. ולא דל הבעל את וסת נדונה
 26 לנדונה אורח היום מלנות שלא תתעבר בזנות.
 27 כי תיעבי לך. ולא דל הבעל בן נדה וכו' וכו'
 28 סמוך למיבתה. לאחר ששקלה ביום סבילהה
 29 או ליום מקרה. או דלמא ביון פרוצה היא ביה. א
 30 לא מצי מניטר לה. ששעמטת מאצלו פתאום
 31 וקמא ותיא. ומקמא לא ישקנה. ואי קשיא פתאום
 32 נמי הא תביא את אשתו ומשמעת דבעלה מקמא
 33 לה אז אחר. ולא מהרבי מאיש איש. אשר
 34 תשא אשה תתא איהו. קריא ותיא הוא
 35 לדרשה בסוף הפרשה. הוא תורת הקנאות וגו'.
 36 לתקשי איש לאשה. כדמפרש ואזיל למאי
 37 הלכתא: רב **איש אביר** בו. רב מפרש הקישא
 38 דאיש ליתא. ורמ מפרש הקישא דאשה לאיש
 39 ולא פליגי.

והעמוד

דוקה. פירש ר"ח שמלעין עליה עיה ארם שהיא מננה כדמריס (כהר). אמר
 אבי אמרה לי אמן דומי דמאזי מינא ופלאן הוא עד שישאו ונתנו בה מורות
 בלבנה פי מורות נשים שטות פשות משרוך כן מפרש בגמרא א"י. מה שהביא רבינו חננאל
 דומי דמאזי מינא ופלאן לא הביא אלא לראיה דלשון דומה לות שפתים הוא ומיחו הוא
 לא מיידי בדומה בהו ג' דאיכא ר' ביבי וצני דהא
 פסקין התיב פ"ב דיבמות (דף כה). כרבי בקלא
 דלא פסק היבא דדומי מנא מינא ופלאן קאמר
 הואיל ומכוער הדיב תנא ואפילו רבי יוחנן מורי
 הבא אמר בנס דלא יתיא: **רוב** בעילות אר
 הבעל. לא איירי אלא בקלא דפסק דפסקין כרב
 (יבמות כה). דלא תנא דרוב בעילות אר הבעל
 אע"ג דרב דאמר בסוף פרק אלמנה ביבמות (דף
 טט) הבא על ארוסתו בבי רבי חיימא הולד ממור
 ומוק בגמרא בדרימא מניה מעלמא ולא שדין
 לה בטר רדיה דוקא ארוס איש מצוי אצלה אלא
 כבעל כהנסה מרדו לישמאל ליש לעלמא חולד
 שדוק וכגון ליתא לדומה גופא קמן דלישייה
 אבל איתא קמן ואמרה לכשר בעלתא נאמנת
 דאמרינן בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עה). גבי
 ארוסה שעיברה אע"ג דומקמין לה בפרק אלמנה
 לכ"ג (יבמות טט) כגון דדימא מעלמא מאי
 שדוק דאמר שמואל ברוך שדוקין דא אמו
 ואומרת לכשר בעלתא אבית רב יודיה אמר
 שמואל הלכה כרבן גמליאל דאמר היא נאמנת
 דאפילו כרב פסולין אצלה הוא הדין האי
 קאמר הבא לא ישא בת דומה כגון ליתא
 לדומה קמן דגישיליה אבל איכא למתנח
 ללישנא בריא דאמר בפרק אלמנה באא עליה
 דבעי לא פליגי דבטר רדיה שדין הוא הבא
 ובעלע קתיה אצלה כל שעח לא שדי ליה
 שמואל בריה דבעל בתא ארוס לא כל שבן אפרי
 אלא המצא לומר שהיא החם ידועין כבודא
 עליה ארוס אלא הבא גבי בעל לא ידועין ביאה
 דאית באא עליה מ"מ לרבא תקשה דאמר אפי'
 בארוסה שעיברה אמר משהרביא דלא דימא
 שניה הוא קאמר רב הולד ממור ושמואל אמר
 הולד שדוק אבל דימא נהר ביה רדיה שדין
 ליה ואפי' לרב וכשי תמכיל הוא הבא אע"ג
 דאית לה בעל קמיע וזהו לן למימר רוב בעילות
 אר הבעל ולא שדי ליה ברייה כיש דומה
 אר הבעל אר הבעל אר הבעל אר הבעל
 דמדי אר הבעל אר הבעל אר הבעל אר הבעל
 לוחסתה וכו'. יל כן שלא קבעה וסת ודהה
 דדמיל ובגון דלא קבעה וסת לא תבעי לך כי
 תבעי לך היבא דקבעה וסת אלא מילתא דפסיקא קמיה נוסח לרבי הוא אמרי' התיב בפי'
 מיה דואלה לטעילה עד והוא ימא לאו היה אלא מי ימא אמר אחי בנרותה בעל ובפתיה ואורי ותקשה למד' סמוך לוחסתה ותיא רבי' סמוך לוסתה רוב עיובין קאמר מיה מרד
 דיוענין מקרי דומיעבר נמי סמוך לטבילה או באחד מאותן הימים שבין סבילה לוחסתה וכן למד' סמוך לטבילה: **איש** איש לרבות איש חרש וכו'. נראה דעיקר קרא לא אימנריך
 אלא לטורח לבעל ולבעל ע"י קניו או אבל משהו לפסולת מכונחנה לא עריך קרא אפילו כן ששעין בן גמליאל דאמר בפרק בריא דרבותא (דף ק) בתובת שיה ארורייה או
 ממש דאורייה ליתא אלא ליה קמן דאורייתא באמרינן התיב בפי' (דף י) מנאן סטבו חבמים לכתובת אשה מן הגוראל אלא תנא חבמי מילתא אגב אורחיה קמי' ליעברת על
 דת צריכה הוראה להפסיד כתובתה: **רב** אשר איש כשם שזוגת וגימדת אינה שותה דרתיב והעמיד הבזון את האשה. הימה לריי מאי שנא דבא דמנעט מוהעמיד זוגת וברת עריכ
 דרתיב והעמיד והעריך לא משטט אלא גוסס בפי' דעריכ (דף ז). וכן העמדה דרתיב בקדשים בעלי מומין באמרי' בפרק השוחט (חולין ז) שחטו ועינין מפרסכ דבת העמדה והעריכה
 וזני יבם כתיב (ברעים כה) ועמד ואמר ואפה חליץ נחנחו רגליו ולמטהו מן הארכובה מחלו מליצה לא תקשי ההם מפרש טעמא מנשום דרתיב בה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד
 ואמר כדורשי ליה בספר מלמד שאינו אמר דברי אל בעמידה ותיך מרובי רחמנא בן חוש לעריכין שמ' דאדמעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלמא מן עוקרה לפרוין עומדת
 ולא חילק בה הכתוב בין בעלת מום אשה' נשפיר או נחנחו רגליה ולא עדיפא מאור' ולא קפיד קרא אעמידה: **דבת'ב** והעמיד הבזון את האשה ותן על כפיה. אי קשיא דהבא משמע
 דרב אש עיב קרא כרתיב ובפרק נגמר הדין (סנהדרין מה) אמרי' אמר ליה מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אש ומי לא בעינן קרא כרתיב ותתן יהיה אחיז בהם גידס או דחי וכו' מאי
 טעמא לאו משטט דעריכ קרא כרתיב ולא משטט כדבלי קרא יתיא. הוא דמשמע אי לאו דהוי יתיא דלא בעינן קרא כרתיב בשלמא. ורב ששת דמנעט טמוא מעיני אביא למימר רב
 יתיא ודחה מצי למימר ונעלמא משיא כן רב אשאי איבא למימר קרא יתיא הוא דתנא חבמי מילתא אגב אורחיה קמי' ליעברת על

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56

והעמוד

קסו **טוטה כשם שהמים – פרק חמישי דף כח עמוד א – מתוך מהדורת "אתן ישראל – (שטיינזלץ)"**
תוספת

ההוא תמועד לה כהן. פירוש הכהן צריך להודיע שלא להוציא לארץ דגלין כל קרא
 דהוא נבדק במזוזה וכתוב בה צוואה יודיעה ועשייה לא לצורך למכתב ותו ביה 11
 שאסורה בתרומה אינה דין שאסורה לכהונה. וליכא למימר דת ישראל יזיכה שאסורה
 בתרומה ומותרת לכהונה דהי' ומה גרשה שנותרת לתרומה לכהונה ע"י מנשה

עשיתה בה דהיינו גירושיה וזכר אינו דין
 שאסורה לכהונה ע"י זנות נעשית בה אבל ת
 ישראל מה שפסולה בתרומה אינו ע"י מנשה
 ועוד אם הנשא בת ישראל לכהן תהא מותרת
 לתרומה מה שאין כן באלו שאין להם היתר
 לעולם בספרי מוני הכי ומה גרשה קלה
 שנותרת לחזור למנשה בישראל פסולה מן
 הכהונה טוטה תמורה דין הוא שפסולה מן
 הכהונה.

מה ת"ל היא נטמאה וכו'. בנידחת רש"י וכן
 סימא למדוך שרעם אלא מי משקל אלא
 על הספק ואי' וכו' אימתיך ק"ל מנחם ספקא
 יש לומר הכתוב אוסרה קודם שתיה כאלו היא
 דהיא ואי' דליכא מילתא במזוזה בפי' דיבמות
 (דף יא) מידו לה אבא מכלל עשה איכא ואפי'
 אם היא טהורה נעשש כב"ד של מעלה אם
 עליה כמו על חיבי עשה ואלו כשאר ספיקות כגון
 ספק חלב ספק שומן ואלו נודע שהוא שומן
 אפי' ג' דמריך פברה וסליחה מידו לא תמי' כחיבי'
 עשה:

אינו דין שעשה בו ספק כדאמ' ליכא למיפריך
 מיר עשה פסח ויכחו שפעה כהן אונס
 כרען דמפאן כל מני יתוח מה עליו בעשה פתאים
 בספרי ובפרי' ב' בדבריות (דף ט) ואפי' לא עשה
 בתן ספק טומאת הטהורם כדאי לפי שטומאת
 הטהורם הלכות הוא ולא סתרינן ק"ל וחלכה דהה
 דאין תלביח משש יתוח אמר ברובוחא אף אני
 אביאי זה הלא אין למוח היטנו אבל תא איכא
 למתנה אמאי לא פריכין מה לטוטה שן גרלים
 דלבר שחרי קנה לה וטוטה דברכינן לעיל
 בריש פ"ק (דף ב) ואין לומר משום דלעיל מיירי
 בטומאה דבתר קינוי תמיהה ומדוקע דע' א' תתם
 דהיא איכא גרלים אבל הבא לפיכך סתוהיה
 דבתר קנויא גיראד וליכא למיפריך כהן טקנה לה
 דקנויא לא תשיב גרלים אלא סתוהיה דהא בריש
 מסכת דין (דף ב) ומייתי' התם מוקה שמנד
 ומנא' דתתם כל הטרותו עשער על גביי בן
 ברדיה בין ברדי' טמא רש שאמור ברדי' טהור
 ברדי' תולין ועשייהם אלא למהות אלא מוטוה רבנן
 סברי כסותה מן טוטה ספק הוא שפסולה כדאי
 אף כי פריך א' סמוטה נמא מה טוטה ברדי'
 טמא דהיא הבא נמי טמא דהיא הכי השתא התם
 שן גרלים דלבר שחרי קנא לא תסתרהו דהא מאי
 גרלים לבר איכא אלא בטוטה דמותריה דבתר
 קנויא יליף כי הבא פריך ודבא אמאי לא פריך
 כספך געע שרץ שחרי קנא קנויא לא היה שם
 ספק בסתרה גיראד ולא שחור על המותר
 הלכך הקנויא גורם הספק דהי' נמס' דתתם
 יגבי טוטה ספק שרץ ודרי ירשתא דבלי השיץ
 הדבעל קנא על הטרותו וירשתא דבלי גבי מוקה
 קודם מבזילה לא ראוי שום ירעותא אלא
 לספקי על ידה ולעיל פ"ק קודם הדעתא עניס
 לא הואי שום ירעותא:

שלא בא עליה
 משאכארה עליה. האשה והיא תשא עונה שבדקה המים: אלא לבעול ליתו. כך בודקין
 את הבעול בקדיא כדתיני סיפא בהדיא. כך אסורה לבעול, ולא תהא כך אסורה לה. כאו
 וכו' אומר. מרובאי דר' או' וכו' וכו'. הכפולים בפרשה דר'יש: שאמר נטמאה

דאי את ביה עון בודקו ליה מיא, כי את ביה עון
 בדידיה מי בודקו לה מיא לדידה? והא תניא, ונגזר
 האיש מעון והאשה תהיה תשא את עונה? בזמן
 שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו, אין
 האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו!
 ואלא לבעול, ליתני בדיקתני סיפא בשם שאמורה
 לבעול כך אסורה לבעול? לעולם לבעול, ור'ישא
 אידי דתנא "אותרה" תני "אוהו". סיפא, אידי
 דתנא "בעל" תנא "בועל": שאמר: "וכאו" "וכאו":
 איבעיא להו, "כאו" "וכאו" קאמר או "וכאו" "וכאו"

קאמר? תא שמע, בשם שאמורה לבעול כך אסורה
 לבעול: שאמר: "נטמאה" "ונטמאה". ועדין תיבעי,
 "נטמאה" "נטמאה" קאמר או "נטמאה" "ונטמאה".
קאמר? תא שמע מדתתני סיפא. רבי אומר: שני
 פעמים האמורין בפרשה "ונטמאה" "ונטמאה" אחד
 לבעול ואחד לבעול. מפלל רבי עקיבא ור'י קרדיש
 הלכך לרבי עקיבא שיתא קראי פתיכי. תל לציאה
 ידויה, ותר לציאה ידויה, תד לעשייה ידויה ותר
 לעשייה ידויה, תד לידועה ידויה ותר לידועה ידויה.
רבי תלמא קראי פתיכי, תד לציאה ותר לעשייה
 ותר לידועה, ורבי, בשם שהמים בודקים אותה כך
 בודקין אותו, מנא ליה? נפקא ליה מדתתני "לצבות
 כטנו ולנפל ירך" בענין ויריבו של בועל. אתה אומר
 כטנו ויריבו של בועל, או אינו אלא כטנו ויריבה
 של נבעלת? פשוהו אומר "ונכתה כטנה ונפלה
 יריבה" תרי כטנה ויריבה של נבעלת אומר, ומה אני
 מקיים "לצבות כטנו ולנפל ירך"? כטנו ויריבו של
 בועל. ואידך, ההוא דמועד לה כהן דכטן ברישא
 ותרד ירך, שלא להוציא לעו על המים המרים.

ואידך, אם פן, לכתוב קרא "כטנה ויריבה", מאי
 "כטנו" ו"ירך"? שבע מינה תרתוי: אמר ר' יהושע:
 הוא דתתא? אם פן לכתוב "כטנו ויריבו", מאי
 "כטנו" ו"ירך"? שבע מינה תרתוי: אמר ר' יהושע:
 כך היה דרשן יריבה כו': תנו רבנן: שלש פעמים
 האמורין בפרשה, "אם נטמאה" "נטמאה" "ונטמאה",
 למת? אחד לבעול, ואחד לבעול, ואחד לתרומה,
 דבין ר' עקיבא. אמר ר' ישמעאל: קל וחומר,
 ומה גרושה שמתרת לתרומה אסורה לכהונה, זו,
 שאסורה בתרומה אינו דין שאסורה לכהונה? מה
 תלמוד לומר "והיא נטמאה" "והיא לא נטמאה"?

אם לא נטמאה למה שותרה, אם לא נטמאה למה
 משקה? מגיד לך הכתוב שהפסק אסורה, ומכאן
 אתה דן לשרץ. ומה פסוקה, שלא עשה בה שונג
 ספק כדאי. שרץ שעשה בו שונג פמיוד ואזנים פרוצין,
 אינו דין שיעשה בו ספק
 כדאי?

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44

ונטמאה שן מ' רבי עקיבא ור'י קרדיש ועיניו. וכו'
 נפא מיכתי, וכן נטמאה ונטמא דר'יש ברביאי
 ו' או חד נטמאה וחד נטמאה קרדיש' שקא
 קראי. שלשה וכו' וכו' כתיבים שם, וכו' המים
 הנאמרים האלה במניין לצבות ענין, ולודיע
 לנו דבר ונתן ירך שלא להוציא לעו כדאמרי'
 בפ"ק (ע"ל ט"ז) וחד ודשקה את האשה את מי
 המרים המאמרים וכו' אהו קה המים וגו' וצוה
 שהשקה גורף ויבואו בה המים לקמיה, ועתה
 (לעשה) ודשקה את המים והיתה אם נטמאה
 וגו' לעשיה. כאן הודיע תהיבן את ישראל
 דמטמאן האלה המים, ונבלל תהיב' וכו'
 ותידי, תרי שית: ידויה. דבועל: ידויה. דאשה'
 ידועה וצוה'ה ועשייה כדפרישתי וכו'. ודלא
 דר'יש ור'י, תלמא קראי הוא דכתיבי ובלדה
 לדויה, ידועה ועשייה וצוה'ה שלא להוציא לעו'
 משום דהוא אמר לה בקללה ברישא את ירך
 נופלה וגו'. וטף המים לבודק פדרך בדיקתן
 דכתיב וצבתה שחור וחד ונפלה יריבה, לךך
 הדרך להודיע תחלה שהמים בדרך בדיקת
 ידועה: ואיפא עלי' ליהי' הוא דתנא. לבעול
 להודיע דכטן לוקה ברישא מנלן: מאי פסו' וכו'.
 סתם קבא וקבא קרדיש ליה: שלש פעמים. ונתן
 את אשתו והיא נטמאה, והיתה אם נטמאה
 תחת אישה ונטמאה ואת' לתרישה. שאפלו
 היא כן בתן ונבעלת כהן פסולה מן התרומה כל
 ויפרי. אינו צריך לרביא מן המוקדא ופסולה מן
 הכהנה מלגשא לתת, ומקל ודמך אתי: מה
 ירשה. בת כהן שנתגרשה מישראל אינו ע"ל
 שמתרת בתרומה כמתיב מלחם אביה תאלא
 ונקלה כס פסולה לכתבה? ו' שפסולה בתרומה.
 מרביאי דנטמאה כדאמריה, אינו דין שפסולה
 לכתבה. ולקמן קראי וקא לא אידי' רבי עקיבא
 בפסול כהן קלל. וכו' אומר קרא, אבא
 קאמר ליה רבי ישמעאל: מה ת"ל והיא נטמאה
 כו'. ירסין, ו' לא ירס איכ' דמלמא באנפי נפשה
 היא, ולא נטמאה ותיקא קמיבעיא ליה דהא
 דרשין. ולא רבי ישמעאל להודיע קאמר לה
 אלא סתמא דהיא, וקראי דעניאן קרדיש ואויל'
 מה תלמא לומר וקא לא אשתו והיא נטמאה.
 דעשעוד דדאי נטמאה, ומה תלמוד לומר א'
 עבר עליו וגו' והיא לא נטמאה, אי פשיטא ליה
 דעשעוד נטמאה ליה טוהה, ופי' פשיטא דלא נטמאה
 לעה משהי' פניך דך תהיבן שעל הפספ'
 אסורה. וכן קאמר קראי. אישה זו שפאט אסורה
 ושפאט לא נטמאה. וקאמר לך דישקה לברך
 ונשקה, ואי לא נטמאה לא אסורה: ומכאן אגג'
 למד לך לשרץ. ספק כהן בעיהוה ספק לא בעיה
 דמוחוקה ליה כהן מספא סוטה לא עשה בה
 כו'. ובתה דהיא לא נשקה אסורה. אי הכי פשיטה
 מותרת והיא לא לשובג. אשתו איש איש עמו
 בבית ונתחן להו' ונתחן ונתחן לו' זו, ואף היא
 שונה כפסורה שהיא בעילה
 ומכוסה

44
 פמיוד ואזנים פרוצין, אינו דין שיעשה בו ספק
 כדאי?

1 **מבאן**

2 אבן וכו' ברשות הרבים ספיקו טהור. בפ"ק רש"י חולין (טו טז) ובפרק אין
3 מעמידין (ע"ז דף לה) אמר דספק טומאה ברשות הרבים הלבנת גמירי לה מסוטה
4 דמשמע דרוקא במקום טומאה אמר אבל שלא במקום סתירה גמירי וטהור דאי הוא ותמה
5 למאי איטריך הלבנת לימא העמד טהור על דעתיה ואימור לא נטמא חזכי אמר בהדיא
6 נמי שפיר מתב סתה (דף ק). ורבי שמעון גבור מה
7 מספק טומאה ביהודי ואמר רובני הכי השתא
8 הוה נביא בחוקת יהודה קמי מספיקא לא
9 מתחניא ליה טומאה וילי אי לאו הלבנת דגמירין
10 דבריהו טהור הוה אמנא סתירה דנטק קרא לא
11 דבר הכתוב אלא בהוה יהודה לכל ספק טומאה
12 בכל מקום שנולדה דמסבירא אל טהור וזו יתרו
13 מזו וטריא דגורית מלך קר היא בכל ספק טומאה
14 הלכך ברשות הרבים הלבנת לתעמיד ספק טומאה
15 ברשות הרבים אחזקה לה דמתנין ליה טומאה
16 מספק דרשמינן דפריקין מני מינ' ש' רגלים
17 לדבר לפלטיא בלילה לחורבה ביה למבטאה
18 אפילו ביום שאלו את בן זומא מפני מה ספק
19 הדי' טמא אמר לך מה היא לבעלה דאי

20 אפ ספק אמרו ליה ספק אמרו ליה מציעו שהיא אסורה לבעלה ומבאן אתה דן לשרץ מה באן רשות היחיד אף הלהן ומה באן דבר שיש בו דעת לישאל אף וכו' ברשות הרבים ספיקו טהור דאי

21 אע"פ שיש בו דעת לישאל ספיקו טהור ומפני מה ספק הדי' טהור אמר ליה מציעו שהיחבור עשין את הפסח כטומאה בומן שרובו של ציבור נטמאם אם טומאה היא הותרה לצבור קין

22 לרבינו שמאי וסוים הברייתא בתוספתא ומסכת טהרות דתבילות השחורות רשב"ג אומר מפני מה ספק הדי' טמא וספק הדי' טהור מפני שאפרכי לישאל ליה ויא איכר לישאל

23 לרבינו ירמיהו הדי' הרבים ספיקו טהור. מקמי' ספק טומאה גמירי מסוטה מה סוטה בוועל ובעלת אף כל ספק טומאה ביהודי כגון דאיכא בי תרי אלא הכי שני נזירין ודאי וקאמי גביוהן הא הלתא הוי

24 ליה ספק טומאה ביהודי אלמנא כל וזכא דאיכא תל תשוב ליה כהדי' אי"כ אתה דנתן בפרק האשה שהיא עשה רביה (דף טו). שלש נשים שהיו ישיבת במטה אחת ומצאן דם תחת אחת

25 מהן כולן טמאות אמאי כיון דאיכא שלש היה היה כהדי' מיהו מהתם לא קשיא מיד דאי דמי לשרץ דשרץ אפרש שלא נגע וטהור אבל ההם אחת מהן דאי טמאה שינא הוה מה נגפה

26 והיא נטהר כולם ולא דמי אלא לשני שבעלין (טהרות דף פ"ג) אבל מקשינן דנתן ביניהן דמיא גמירי גמירי שעתה היתה יושבת במטה וטוקה במדרות ופירשה היתה היא

27 טמאה וכולן טהרות ורייקי בגמרא (דף ה) טעמא דיהי עשתה היא מעת לעת מטה נמי טמא מכדי דבר שאין בו דעת לישאל ספיקו טהור ורגמא כשחבריה נשאתה אותה במטה הוריא

28 לי דן וברותיה סוף סוף וברותיה היה היה שלש והיה ליה ספק טומאה ביהודי ואמאי מטמינן לה ונראה דלא חשבינן טומאה ביהודי אלא היכא דספיקא היתה וביולה ליתת ליה לה לכל

29 כגון היאה דתוי ותשעה צפרדיעין ושרץ אחד ביניהם (כתובות דף טו.) אבל הדיא נרדה המגע דאי הוא שנגעה במטה ואין שום ספק אלא אם ראתה או לאו ומקום המקור מקום סתר

30 הוא וליא לישמר ליה ביה דאי אפילו אם נגדל ספק פירשה ספק טומאה ביהודי ונראה דלא חשבינן טומאה ביהודי אלא היכא דספיקא היתה וביולה ליתת ליה לה לכל

31 שרץ וספק מונע בן בוועל הוא ושרץ וספק אם בעל אבל ההם דאי נגע ספק מעת לעת הוא שרץ ושמא לא ראתה ואן לא ליפנין מסוטה אלא דמדי לטוטה הוא דבר שאין בו דעת

32 לישאל ממעטינן הואיל ואל דמי לטוטה ועוד תניא בהדיא בתוספתא וטהרות פרק (הגבילות) השחורות (פ"ז) נגע באחד בלילה ואינו יודע אם זה דמי למורד עומד ומצא מרי בת מאיך

33 מטהר ספק רשות הרבים טהור אלמא דמסוטה גמירי אי"כ הדי' דאי מנג וספק שרץ ותמה מאי שני דמטהרין דבר שאין בו דעת לישאל הואיל ואל דמי לטוטה וזכי האי ונזא לא

34 מטהרין ויל דחכי הלבנת גמירי לא אי' עיקר הדבר שאין בו דעת לישאל נפקא לן מיהבשר איש נגע בכל טמא לא יאכל כדלוקמן בשמעתין ובין דרגיל לן קרא דאיכא לפלוגי בין דבר

35 שיש בו דעת לישאל לשאין בו דעת דבר שיש בו דעת ספיקו טמא ואל פירשו ואי היה גל לן קרא בסוטה דבענין דבר שיש בו דעת לישאל היה אמנא דעת נוגע ומניע. סוים הברייתא דנגע באחד

36 אמנא דעת נוגע אנב שיטה נקט ליה אי נמי היה פירשו ואי היה גל לן קרא בסוטה דבענין דבר שיש בו דעת לישאל היה אמנא דעת נוגע ומניע. סוים הברייתא דנגע באחד

37 בלילה וחבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין

38 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

39 טמא ואל היכלל כל שערב עליו וליהלא או מקצתו ספיקו טמא אפילו חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

40 לטומאות אפילו אם מצאן פדולטיא בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

41 ספיקו טהור חבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין

42 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

43 טמא ואל היכלל כל שערב עליו וליהלא או מקצתו ספיקו טמא אפילו חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

44 לטומאות אפילו אם מצאן פדולטיא בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

45 ספיקו טהור חבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין

46 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

47 טמא ואל היכלל כל שערב עליו וליהלא או מקצתו ספיקו טמא אפילו חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

48 לטומאות אפילו אם מצאן פדולטיא בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

49 ספיקו טהור חבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין

50 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

51 טמא ואל היכלל כל שערב עליו וליהלא או מקצתו ספיקו טמא אפילו חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

52 לטומאות אפילו אם מצאן פדולטיא בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש

טוטה. כשם שהמים – פרק חמישי דף כח עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רש"י

1 ומפקום שפאק. הואיל ולא למדך דמטמינן מספק אלא מסוטה. חוור דוין, דמה סוטה קא
2 דמטמא מספק ברה"י הוא. מקום נראוי לסתור, אפי' טמאה ברשות היחיד ספקו טמא. אכל
3 ברה"י טהור. ומה סוטה דבר שיש בו דעת לישאל היא. אם נטמאת אם לאו, אף ספק
4 טמאה דבר שיש בו בנגע זה דעת לישאל אף נגע אם לאו הוא אומר איני יודע. כגון

5 אדם או שקלות שיהיה אדם עסק בקה' בשעה
6 שנולד תפקע ויפרינן לרבי ישמעאל א"ר
7 עקיבא ואחד לתרומוהו וקמדהו ליה אהו אי' צ
8 מקרא להדיא כבדתה ותו. מקעזין לא לרבי
9 עקיבא ולא איידי בכתבתה קמא ליה. דאסוקה
10 לכדתה אם מת זה, והיא ליכא למימר דשריא.
11 דהשקנת לתרוקה אסר לה לכדתה מקעזין.
12 ומקווי הוא לא יליף דאי' הינו ר' ישמעאל
13 וב"מ בקה' לא צ"יף קרא. דממילא אסוקה
14 שפיר עשה קה' הכתוב בסוטה ספק וזהו קודאי
15 וזהו לאסרה על בעלה. הלכך לגבי בקה' נמי
16 אסריא דכתבי' להו אף יקחוהו כבוקתו וזהו דאי
17 א

17 אפ ספק אמרו ליה ספק אמרו ליה מציעו שהיא אסורה לבעלה ומבאן אתה דן לשרץ מה באן רשות היחיד אף הלהן ומה באן דבר שיש בו דעת לישאל אף וכו' ברשות הרבים ספיקו טהור דאי
18 אע"פ שיש בו דעת לישאל ספיקו טהור ומפני מה ספק הדי' טהור אמר ליה מציעו שהיחבור עשין את הפסח כטומאה בומן שרובו של ציבור נטמאם אם טומאה היא הותרה לצבור קין
19 לרבינו שמאי וסוים הברייתא בתוספתא ומסכת טהרות דתבילות השחורות רשב"ג אומר מפני מה ספק הדי' טמא וספק הדי' טהור מפני שאפרכי לישאל ליה ויא איכר לישאל
20 לרבינו ירמיהו הדי' הרבים ספיקו טהור. מקמי' ספק טומאה גמירי מסוטה מה סוטה בוועל ובעלת אף כל ספק טומאה ביהודי כגון דאיכא בי תרי אלא הכי שני נזירין ודאי וקאמי גביוהן הא הלתא הוי
21 ליה ספק טומאה ביהודי אלמנא כל וזכא דאיכא תל תשוב ליה כהדי' אי"כ אתה דנתן בפרק האשה שהיא עשה רביה (דף טו). שלש נשים שהיו ישיבת במטה אחת ומצאן דם תחת אחת
22 מהן כולן טמאות אמאי כיון דאיכא שלש היה היה כהדי' מיהו מהתם לא קשיא מיד דאי דמי לשרץ דשרץ אפרש שלא נגע וטהור אבל ההם אחת מהן דאי טמאה שינא הוה מה נגפה
23 והיא נטהר כולם ולא דמי אלא לשני שבעלין (טהרות דף פ"ג) אבל מקשינן דנתן ביניהן דמיא גמירי גמירי שעתה היתה יושבת במטה וטוקה במדרות ופירשה היתה היא
24 טמאה וכולן טהרות ורייקי בגמרא (דף ה) טעמא דיהי עשתה היא מעת לעת מטה נמי טמא מכדי דבר שאין בו דעת לישאל ספיקו טהור ורגמא כשחבריה נשאתה אותה במטה הוריא
25 לי דן וברותיה סוף סוף וברותיה היה היה שלש והיה ליה ספק טומאה ביהודי ואמאי מטמינן לה ונראה דלא חשבינן טומאה ביהודי אלא היכא דספיקא היתה וביולה ליתת ליה לה לכל
26 כגון היאה דתוי ותשעה צפרדיעין ושרץ אחד ביניהם (כתובות דף טו.) אבל הדיא נרדה המגע דאי הוא שנגעה במטה ואין שום ספק אלא אם ראתה או לאו ומקום המקור מקום סתר
27 הוא וליא לישמר ליה ביה דאי אפילו אם נגדל ספק פירשה ספק טומאה ביהודי ונראה דלא חשבינן טומאה ביהודי אלא היכא דספיקא היתה וביולה ליתת ליה לה לכל
28 שרץ וספק מונע בן בוועל הוא ושרץ וספק אם בעל אבל ההם דאי נגע ספק מעת לעת הוא שרץ ושמא לא ראתה ואן לא ליפנין מסוטה אלא דמדי לטוטה הוא דבר שאין בו דעת
29 לישאל ממעטינן הואיל ואל דמי לטוטה ועוד תניא בהדיא בתוספתא וטהרות פרק (הגבילות) השחורות (פ"ז) נגע באחד בלילה ואינו יודע אם זה דמי למורד עומד ומצא מרי בת מאיך
30 מטהר ספק רשות הרבים טהור אלמא דמסוטה גמירי אי"כ הדי' דאי מנג וספק שרץ ותמה מאי שני דמטהרין דבר שאין בו דעת לישאל הואיל ואל דמי לטוטה וזכי האי ונזא לא
31 מטהרין ויל דחכי הלבנת גמירי לא אי' עיקר הדבר שאין בו דעת לישאל נפקא לן מיהבשר איש נגע בכל טמא לא יאכל כדלוקמן בשמעתין ובין דרגיל לן קרא דאיכא לפלוגי בין דבר
32 שיש בו דעת לישאל לשאין בו דעת דבר שיש בו דעת ספיקו טמא ואל פירשו ואי היה גל לן קרא בסוטה דבענין דבר שיש בו דעת לישאל היה אמנא דעת נוגע ומניע. סוים הברייתא דנגע באחד
33 אמנא דעת נוגע אנב שיטה נקט ליה אי נמי היה פירשו ואי היה גל לן קרא בסוטה דבענין דבר שיש בו דעת לישאל היה אמנא דעת נוגע ומניע. סוים הברייתא דנגע באחד
34 בלילה וחבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין
35 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

36 טמא ואל היכלל כל שערב עליו וליהלא או מקצתו ספיקו טמא אפילו חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש
37 לטומאות אפילו אם מצאן פדולטיא בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש
38 ספיקו טהור חבמנין שמתאן שכל הטומאות כשעת מצילתן מותרים חכמים לרבי מאיר שאם ראוהו זה מביט אע"פ שבא שחרית ומצאנו מן טהור מפני שזה ספק הדי' אלמא דבר לבנן בין
39 לרבי מאיר אפילו בלילה חשבינן ליה רשות הרבים וקשיא מהא דנתן במסכת טהרות פרק שמיני (מ"ג) המאבד ביום מצא ביום טהור ביום ומצא בלילה ביום ומצא ביום שלש ספיקו טהור וקשיא ספיקו

40 אפ ספק אמרו ליה ספק אמרו ליה מציעו שהיא אסורה לבעלה ומבאן אתה דן לשרץ מה באן רשות היחיד אף הלהן ומה באן דבר שיש בו דעת לישאל אף וכו' ברשות הרבים ספיקו טהור דאי

41 אע"פ שיש בו דעת לישאל ספיקו טהור ומפני מה ספק הדי' טהור אמר ליה מציעו שהיחבור עשין את הפסח כטומאה בומן שרובו של ציבור נטמאם אם טומאה היא הותרה לצבור קין

42 לרבינו שמאי וסוים הברייתא בתוספתא ומסכת טהרות דתבילות השחורות רשב"ג אומר מפני מה ספק הדי' טמא וספק הדי' טהור מפני שאפרכי לישאל ליה ויא איכר לישאל

43 לרבינו ירמיהו הדי' הרבים ספיקו טהור. מקמי' ספק טומאה גמירי מסוטה מה סוטה בוועל ובעלת אף כל ספק טומאה ביהודי כגון דאיכא בי תרי אלא הכי שני נזירין ודאי וקאמי גביוהן הא הלתא הוי

44 ליה ספק טומאה ביהודי אלמנא כל וזכא דאיכא תל תשוב ליה כהדי' אי"כ אתה דנתן בפרק האשה שהיא עשה רביה (דף טו). שלש נשים שהיו ישיבת במטה אחת ומצאן דם תחת אחת

45 מהן כולן טמאות אמאי כיון דאיכא שלש היה היה כהדי' מיהו מהתם לא קשיא מיד דאי דמי לשרץ דשרץ אפרש שלא נגע וטהור אבל ההם אחת מהן דאי טמאה שינא הוה מה נגפה

סוטה. כשם שהמים – פרק חמישי דף כט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קעא

אי קבי' לתרוּפה נמי לא תיעב קרא. ונילף מהדוא טעמא גופיה שיהי עשה הנהוב
 בסוטה ספק וזנה כודאי וזנה. ובתרוּמה הוא ידעין דזנה אסורא דכתיב (ויקרא כ) כי תהיה
 לאיש ון. כי הבעל לך אצלך. היא בתרומת הפרשים לא תאכל. ואין לך פסול גדול מזנה
 כשהיא אשת איש ובעלה לאתר. ולך' עקובא מהאי קרא נפקא לן ביבמות (ו סה) כל
 הפסולים דפסלי ותנן נמי דלא תפסי בוד
 קדושיה דבין דלי' עקובא אין קדושיה תורפס
 בשום פסול. לא משמע ליה כי תהיה לשון תורה
 אלא כי הבעל אלא לרבי עקובא ארבעה קראי
 בתבי'. יתירי. ב' בטמאה וחד ונטמאה. ורבי
 עקובא דרש וי' הרי ארבעה: ובהנה אתאי ספלי
 והפר. ולא דרש וי' ופרוכין ו' ישמעאל בון
 דלא דרש וי' ומי דאמר ו' לתרוּמה מדרש
 ובהנה אתאי בקל וזמר ו' אלא כלה. ודילמא
 קרא לכהנה אתאי. ודין דלא מתיב בתרוּמה
 בהדיא אגא אמנין תרוּמה לא אתרביא
 לאסורא אלא כהנה הוא דאתרביא דחמיירא
 מניה. ותרומה שריא: אפי' לך מסתברא. דקרא
 תרוּמה רבי דמיא דרזין בטמאה דרבי בהן בעל
 ובעל דמתיב דבעל קמתירא ליה. כגון אם
 יגרשה אסורה לבעל. הלך מיקרא שלישי נמי
 למידי דמתקשר ביה מתיב ו' ולבעל אתי. ותיני
 תרוּמה. ולמטיה כהנה. שאין פסוק זה בא
 לאסרה אלא לאתר מיתה. דמתיב הוא אסירא
 וקמיא. דלא מניש לה ותנאן לה ר' תרפא
 וסוטה לכהנה: ורבי עקובא דמצריך קרא
 לכהנה. דמיא דבעל ובעל לית ליה. ואי לא
 מתיב קרא יתירא לא יהו מרביין אלא כהנה
 דתמיא. דכל חד וחד קרא באפי' נפשה הוא
 ולא אמרין הא לא מרבי אלא דמיא דתנאן: ואי
 נפי את ליה. ומיתוקם קרא לתרוּמה. אפלי קבי
 אתאי ר'ו יתירא לכהנה. ואע"ג דאיכא למילפיה
 בקל וזמר טרח ובהל קרא: אלא לאו שמע
 מתי. תהיש אשר יגע. דרבי שאין בו דעת
 לשאל הוא. דבשר הו' נוגע. הלך ספקו טהור.
 וכל טהור יאכל בשר דאירי בטמאת הגוף דש
 בו דעת לשאל. כהדוא קאמר לך ספקו טמא.
 דעת נגע ויגע. כהטמא ונטמא. כי סוטה דש
 בה דעת נש דעת בעל הטמאה. קמשמע לן
 דרב גידל דנפקא מכל טהור. הא ספק לא יאכל
 כיון דיש בו דעת בה טמא. אכל במטמא לא
 בעין דעת. ומאחר דאין לו. מיקרא לן מה תהיה
 דעת הוא טמא בתרומה. לרבי יוחנן ופרקי'
 דקאמר עתיד דור אתר' לטהור אכל הוא יהו מטמא: ומה מכול יום. שלא הגריבו משמש:
 בשתי' בחלין. כדאמרין ביבמות בהעיר לו מה: תלתא קראי בתבי'. טבל וזלה מתר
 לחלין ולמעשה. העריב משמו אובל בתרומה. והיא אכלה כפרתו בטמאה שדיא בת קרן מותר
 בקרשים: כבר נש' בעשרי בחלין. דרביב (ויקרא יו) כל אשר בחובו ויטמא. חלין ותרומה
 וקרשים במשמע. דן הוא שיעשה שלישי בתרומה. ודיו ליכא למימר דאם נז טל ליה קל וזמר דאש
 חזר לא אמרין דיו: אבן שפסא. כגון טמא מת או זב או מזרע שזן שנתאין אבות

שְׁרֵי עֲשֵׂה פה ספק וזנה פוּזָה. תְּרוּמָה נְמִי לֹא תִיבְעִי
קְרֵא? שְׁרֵי עֲשֵׂה פה ספק וזנה פוּזָה! אֵלֶּא לְר' עֲקִיבָא
אִרְבֵּעָה קְרֵא תְּתִיבֵי: חֵד לְבַעַל, וְחֵד לְבֹעֵל, וְחֵד
לְכֹהֵנָה, וְחֵד לְתְרוּמָה. וְר' יִשְׁמַעֵאל, תְּלָתָא קְרֵאֵי
תְּתִיבֵי: חֵד לְבַעַל, וְחֵד לְבֹעֵל, וְחֵד לְתְרוּמָה, וְכֹהֵנָה
אֲתֵיא בְּקַל וְחֹמֶר. וְר' יִשְׁמַעֵאל, מִמָּאי דִּאיֶצְטְרִיךְ קְרֵא
לְתְרוּמָה, וְכֹהֵנָה אֲתֵיא בְּקַל וְחֹמֶר? דִּילְמָא פִּי אֶצְטְרִיךְ
לְכֹהֵנָה, וְתְרוּמָה שְׂרִיא? אָמַר לָהּ, מִסְתַּבְּרָא דִּמְנָא
דְּבַעַל וְבֹעֵל. מַה בַּעַל וְבֹעֵל מְחִיִּים אִף תְּרוּמָה נְמִי
מְחִיִּים. לְאַפְסִין כֹּהֵנָה דְּלֵאֲתֵר מִיְהוּ. וְר' עֲקִיבָא. דִּמְנָא
דְּבַעַל וְבֹעֵל לִית לֵיהּ, וְאִי נְמִי אִית לֵיהּ, מִיִּתְלָא אֲדִתְיָא
בְּקַל וְחֹמֶר טְרַח וְכַתֵּב לָהּ קְרֵא. אָמַר רַב גִּידֵל אָמַר רַב:
דְּרַב שִׁישׁ בּו דַּעַת לִישְׁאֵל וְאִין בּו דַּעַת לִישְׁאֵל, מְהֵיא
קְרֵא נְהָא, וְ"וְהַבְּשֵׂר אִשֶׁר יַעַב טָמֵא לֹא יֹאכֵל" וְדֵאִי
טָמֵא אֲתֵיא וְיֹאכֵל, דֵּא סַפֵּק טָמֵא וְכִסְפָּא טָהוֹר יֹאכֵל.
אִמְרֵי אִיפֵא "וְהַבְּשֵׂר כֹּל טָהוֹר יֹאכֵל וְכִסְפָּא" וְדֵאִי מְחִיב.
הוּא דִּיאֵבֵל בְּשֵׂר, הֵא סַפֵּק טָמֵא וְכִסְפָּא טָהוֹר לֹא יֹאכֵל.
אֵלֶּא לֹא שְׁמַע מִיְהוּ, פִּאן שִׁישׁ בּו דַּעַת לִישְׁאֵל, פִּאן
וְאִצְטְרִיךְ לְמִינְמַר מִסּוּטָה. דֵּא מְדַרְבַּ הוּא אֲמִינָא בִּין
בְּרִשׁוֹת הַיְהוּד וּבִין בְּרִשׁוֹת הַרְבִּיּוֹם, אִצְטְרִיךְ לְמִינְמַר
מִסּוּטָה. וְאִי מִסּוּטָה, תְּהוּ אֲמִינָא עַד דִּיאֵפֵא דַּעַת נֹזְנַע
וְמוֹגֵי, צְרִיבָא: בּו בִּיזֵם דְּרִישׁ ר' עֲקִיבָא, וְכֹל כִּלֵּי הַרֶשׁ
כִּי: וְמֵאַחַר שְׂאִין לוֹ לְפָה טָמֵא? אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר
רַב: מִן הַתּוֹרָה אִין לוֹ, מִדִּין קַל וְחֹמֶר יֵשׁ לוֹ. וְמַה טָבֹּל
יוֹם שְׂמוּטָה בְּחֻלִּין פּוֹסֵל בְּתְרוּמָה, קַרְבַּ שְׁנֵי שְׁפָסוּל
בְּחֻלִּין אֵינוֹ דִּין שְׁעֵשֶׂה שְׁלִישִׁי בְּתְרוּמָה? אִיפֵא
לְמִיפְרֵד, מַה לְטָבֹּל יוֹם שְׁבֹן אֵב הַטְּוִימָא? תִּיתִי
 מַטְבֵּל

שְׁבֹן עשה זה ספק וזה כונה. תימה אמאי לא אמר כיון דטמאה הכותב מספק מדיבא
 תימי דמותרת בתרומה ולכהונה ויש לומר אי לא קראי איבא למימר דלא טמאה
 אלא לענין בעלה דריבא ספק חייבי מיתות בית דין על ליו אבל לענין תרומה ומכונה וזה
 אמנא אוקי איתנא אחוקה אבל כירושלמי דפרק קמא מתוך קשיא זו רדש דוד מרזי
 תלתא קראי ליבם דהבי איתא דהם תני ר' מאיר
 אמר שלש טעמות אמורות בפרשה אחד לבעל
 ואחד לבעל ואחד לתרומה מעיני אשה שהיא
 אסורה לביתה ומותרת לאכול בתרומה למה לא
 אילו בת כון שנשאת לישראל ואנשה שמת
 אינה מותרת לביתה ואסורה לאכול בתרומה לא
 מעיני אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת לאכול
 בתרומה אמר ר' אבין וכן איתאמרת אחת לבעל
 ואחת לבעל ואחת ללבם אמר ר' יוסי ומתניתא
 אמרה כן ואם מת חולצת ולא מיתביבת. **הד**
 לתרומה וחד לכהונה. אין לחקשתו וכפי סמוך
 מן ודאי דאלו ודאי וזתה מותרת בתרומה
 ולכהונה דהא אפי' אלמנה ביבמות (דף סח)
 מרבינן מובת כהן כי תהיה לאיש זו כיון שנבעלה
 לפסול לה שור אצלה פסלה ומרבינן גר עומני
 ומואבי וכן אפי' פריך דהם אינא חייבי בתרומה
 נמי פירוש איתו נמי וזו בכלל בעלה לפסול לה
 כתיב אשא דלא תני ליה לעיל ומשני כי תהיה
 כותבי דוקא בני חויה לאופקי חייבי כריתות ודאי
 בני חויה נעטו כלמא חייבי כריתות לא מפסלי
 בביאתן ואשת איש איהו נמי מדייבי כריתות ואם
 כן מספקא אמאי מיפסלי רשעי שיבש שם אותה
 הגירסא וזה לשונו אימור נבעלה לפסול לה חייבי
 כריתות אבל חייבי לאיין כיון דתפסי ליה
 קידושין לא פסלי לה ובזוי נתקן וממור דפסלי
 מנול הך דאית בוד ויהי מראפקא לוך ביאה
 בלשון חויה שמע מינה מנהב בךך דתפסי בה קדושין
 משתעי קרא אפי' פסלי לאופקי חייבי כריתות
 לא גרסינן אי הכי כותי ועבד וכו' והוא דיון הדינה
 מצי למימר חייבי כריתות לא מפסלי אלא משום
 דאירי בוד לעיל דקנינו כותי וחיינו עובד כוכבים
 ובמתניתין תנן העבד פוסל משום ביאה ומשני
 פסלי מדרבי יוחנן כו' ואית דמפסי ואימא
 נבעלה לפסול לה חייבי כריתות נמי וכו' וקשיא
 לי בגוה טובא דהא ודאן בפרק ארבעה אחין (שם)
 דף לג) אלא ודאי כהונת פסולו מן התרומה בבעלת
 אשה אשת ועוד קל חומר חייבי לאון פסלי חייבי
 כריתות ואל פסלי ועוד דלא אמר בעשרה יוחסין
 (קדושין דף עז) חן בהו על אחתו וזנה משוי לה וכוין דזנה משוי על בעלתה פוסלתה
 דנתיא ליה שנשית או שנבעלה בעלת ונתן תנחין לה מעשר ואוכלת ליה אין אבל
 תרומה לכדתת לא:

שלישי
 מכלול
 מכלול

מסבול יום דרשין, אדם שנגע בשרץ לקטמא הוא ולא אב הטמאה, וכי טבל וחתר
לחלוץ ואסור הטמאה ואפי' לנגיעת רחובי בני הערב שקמש בכלים במים ויבא וקטמא עד
הערב וטהר וינקח? והא דלא לנגיעה הוא ההשתמש בן הרומה, ואשמעינן דכלי טבול יום
פסול ליה: שכן ש' במניא אב הטמאה, אם נקה נוגע בלי זה או אדם זה במת געשה אב

הטמאה לטמא אדם וכלים, האמר באבל שאינו
נשקא ביה ממאה אפי' ע"מ דרביה (מגילת) 1
ואכל קרש יגע בו הטמא יטמא, ומקרא נפקא לן 2
טמא מת מטמא אדם וכלים, ועל ברוך טמא 3
מן שיש לו טהרה במקוה כתיב, דהא כתיב 9
לעיל מניה וזהו השורף לו הטמא ורחץ במים, 10
דבר שיש לו טהרה ובמקוה געשה אב הטמאה 11
במגע טמא מת על ידי מגע הפה, יצאו אכלים 12
ומשקו וכלי חרש שאין לו טהרה ובמקוה: כלי 13
חרש יובית, שאין במתו אב הטמאה ומטמא את 14
התרומה כשהוא ראשון וכ"ש שפסלה, אף אמתה 15
אל תחמה על כפר שני שאני' שאין במתו אב 16
הטמאה יסול, ודענא שאין באב הטמאה חלי 17
מה לכלי חרש' בו טבול יום יובית, שאין כלי 18
שהו קראו לטבילה טמא מאידו ופסיל 19
הטמא לא יאוי, טבול יום כריא כלי חרש לומר 20
שטעם פסול התרומה הלוי משום שטמא 21
מאידו, דהא טבול יום אינו מטמא מאידו 22
ופסיל, ולא ראי כלי חרש לחיות אב הטמאה 23
במתו כריא טבול יום, ולריא לעיל למימר טמא 24
דטבול יום ופסיל בתרומה משום דמין אב 25
הטמאה הוא, דהא ליתא לראת ותיקרא בבלי 26
חרש ופסיל: וזהו חרש פקוה, חרש איתא למימא 27
חמור שהו בשניהם לחלות בו טעם פסול התרומה, 28
ומחו דבר השוק שבתון שטמאן, טבול יום אימרי 29
טמא דרביה (ויקרא) כ"ג וכו' השמש וטהר, מכלל 30
דבר השקטא טמא, וכלי חרש כתיב (ס' י"ח) חנור 31
וכישים יתן טמאים הם ופוסילין בתרומה, וכ"ש 32
כבר שני דפסיל יפוי מטבול יום שהוא טמא 33
ואסור בחליץ שיפסול בתרומה: וכלי חרשים 34
כתיב הדג חרש שקוה שמתר בחליץ ופסיל 35
בתרומה, ולתקן לשאן אין אדם יכול לפרש אידו 36
כלי חרש שמתר בחליץ ופסול בתרומה, ובדוק 37
גדול זה השקטא טמא, וכלי חרש כתיב (ס' י"ח) חנור 38
שמזיל על לחלוץ שבתוכו ואין מגזיל על התרומה 39
שבתוכו, ורביה מגומגומ השתובט וכולו שית 40
הנקרא ים דבר, חדא ולא אשקבו דאינו מגזיל 41
בתרומה, ובתינתו (ד' ט"ז) אמר אין חרשין

ליה פירקא הואיל ואין חמר שבשניהם שהו: מנין לרביעי בקדש שהוא פסול, ולא אמרינן
קדור הוא בתרומה? חמסר פבורים, בטמאות הציבות קרבן, כגון בן וקה וילדות
ומצורע: שפטר בתרומה פסול בקדש, ביבמות ילפנין לה פפרק הערל זה מה: שליש
שפסול בתרומה, כדילפנין לעיל מטבול יום: דין הוא שעשה רביעי בקדש, ולא תיקא דין
לכא נן דרין לחיות ברוח ויקא חבי, שליש
שפסול בתרומה דין הוא שיהא חסול לקדש,
דאם כן בטל ליה האי קל וחמר, דשליש בקדש
לא איצטריך, ולא מביעין דבי הכי בתרומה
אייתניה בקל וחמר מטבול יום הכי נמי אית
קדש בהואו קל וחמר, אלא אפלו מן הותרה
למנדוה, והניח דקאמר למנדו שליש לקדש כן
הותרה, הלכך אין אמרינן דין איפרך ליה קו כו:
מי לא מצינן דלמשמע מנה דאפי'
נגע בשני נמי קאמר לא יאכל, דהא כל טמא
כתיב, ושני איברי טמא כותבי כל אשר כותבו
וטמא, והאי בכשר שלמים כתיב וקדש וקדוה
עמם בריב, טעמו של ר' וקא סלקא דעתא דר' יוסי
הדור איני יודע מהו שלקדו רביעי בקדש, שהרי
מכל וכל חמר זה השתובט בצדו: אבל תבא מפתת
בטול יום שנגע בטבול יום והוא שני קדש או של
תרומה יובית, שפסול בתרומה מן התורה
בדרישיתא לעיל דבכילי נמי כתיב הערב שקמש
לגבי תרומה ואינו אלא לנגיעה ואינו טהור
רביעי בקדש לרנן לפיני' אע"פ ליה דאבא שאול
ואמרו בטול יום פסול בקדש ואינו מטמא לפסול
את מי שחיוור ונגע בו, וקא סלקא דעתא דר' יוסי
לרנן סבירא איהו חרש השתובט בקדש דא"כ
הכי נמי נרש לראי חרש שיפסול אבל הבא
מחמת טבול יום את הקדש, ומה חמסר פבורים
שמתר בתרומה פסול בקדש, אבל הנוגע בטבול
יום שפסול בתרומה ואינו דין הוא שעשה
רביעי בקדש: בטול יום החלה לקדש, מגילה עשה
בקדש לחיות טבול יום אצלו בראשון למטמא
ועטמא שני בקדש זה, מזה שאכל שנוגע בטבול
יום עשה שני ועושה את חבדו שליש ושבית
כרתיין טמאין שמקלקלין את חתים, והשלישי
פסול את הרביעי לחיות הוא עצמו פסול אבל
לא יפסול את אחרים במגעו: רבי מאיר אומר
טמא אהר ופסיל אהר, הרי הוא כשאר שני
שפסול את התרומה ותנוגע בו פסול את הקדש,
קר טבול יום הפסיל את התרומה הנוגע בו טמא
לקדש ולפסול עוד אהר: קר פוסל ב' ואין

מטבול יום דרשין, אדם שנגע בשרץ לקטמא הוא ולא אב הטמאה, וכי טבל וחתר
לחלוץ ואסור הטמאה ואפי' לנגיעת רחובי בני הערב שקמש בכלים במים ויבא וקטמא עד
הערב וטהר וינקח? והא דלא לנגיעה הוא ההשתמש בן הרומה, ואשמעינן דכלי טבול יום
פסול ליה: שכן ש' במניא אב הטמאה, אם נקה נוגע בלי זה או אדם זה במת געשה אב
הטמאה לטמא אדם וכלים, האמר באבל שאינו
נשקא ביה ממאה אפי' ע"מ דרביה (מגילת) 1
ואכל קרש יגע בו הטמא יטמא, ומקרא נפקא לן 2
טמא מת מטמא אדם וכלים, ועל ברוך טמא 3
מן שיש לו טהרה במקוה כתיב, דהא כתיב 9
לעיל מניה וזהו השורף לו הטמא ורחץ במים, 10
דבר שיש לו טהרה ובמקוה געשה אב הטמאה 11
במגע טמא מת על ידי מגע הפה, יצאו אכלים 12
ומשקו וכלי חרש שאין לו טהרה ובמקוה: כלי 13
חרש יובית, שאין במתו אב הטמאה ומטמא את 14
התרומה כשהוא ראשון וכ"ש שפסלה, אף אמתה 15
אל תחמה על כפר שני שאני' שאין במתו אב 16
הטמאה יסול, ודענא שאין באב הטמאה חלי 17
מה לכלי חרש' בו טבול יום יובית, שאין כלי 18
שהו קראו לטבילה טמא מאידו ופסיל 19
הטמא לא יאוי, טבול יום כריא כלי חרש לומר 20
שטעם פסול התרומה הלוי משום שטמא 21
מאידו, דהא טבול יום אינו מטמא מאידו 22
ופסיל, ולא ראי כלי חרש לחיות אב הטמאה 23
במתו כריא טבול יום, ולריא לעיל למימר טמא 24
דטבול יום ופסיל בתרומה משום דמין אב 25
הטמאה הוא, דהא ליתא לראת ותיקרא בבלי 26
חרש ופסיל: וזהו חרש פקוה, חרש איתא למימא 27
חמור שהו בשניהם לחלות בו טעם פסול התרומה, 28
ומחו דבר השוק שבתון שטמאן, טבול יום אימרי 29
טמא דרביה (ויקרא) כ"ג וכו' השמש וטהר, מכלל 30
דבר השקטא טמא, וכלי חרש כתיב (ס' י"ח) חנור 31
וכישים יתן טמאים הם ופוסילין בתרומה, וכ"ש 32
כבר שני דפסיל יפוי מטבול יום שהוא טמא 33
ואסור בחליץ שיפסול בתרומה: וכלי חרשים 34
כתיב הדג חרש שקוה שמתר בחליץ ופסיל 35
בתרומה, ולתקן לשאן אין אדם יכול לפרש אידו 36
כלי חרש שמתר בחליץ ופסול בתרומה, ובדוק 37
גדול זה השקטא טמא, וכלי חרש כתיב (ס' י"ח) חנור 38
שמזיל על לחלוץ שבתוכו ואין מגזיל על התרומה 39
שבתוכו, ורביה מגומגומ השתובט וכולו שית 40
הנקרא ים דבר, חדא ולא אשקבו דאינו מגזיל 41
בתרומה, ובתינתו (ד' ט"ז) אמר אין חרשין

הנוגע בטבול יום פסיל את הקדש אלא הוא עצמו פסול, כפיא דרבי יוסי ברגון סבירא
לית דתתיב השתובט בצדו, דילמא כאבא שאול סבירא ליה, והוא חרש דוקה מצי ר' פאפ
למימר דילמא ר' מאיר סבירא ליה ואין כאן נדע משקבו דהא עבדי רביעי, אלא ורבנא
נגט, כלומר מאן לימא לן דלא תמחיר כאבא שאול, דילמא כותיה סבירא ליה דאכל
הבא מחמת טבול יום אם של קדש הוא טמא אחר ופסול אחר, והואו דנגע ביה פסיל
ליה דאורייתא ואפלו הוה קמא תרומה פסול לקדש מכל וחמר ממקסר פבורים כדריש
רבי יוסי ליעיל, ודרש ליה נמי רבא, ומה חמסר פבורים שמתר בתרומה פסול לקדש, אבל
תרומה הבא מחמת טבול יום שפסול בתרומה אינו דין הוא שעשה רביעי בקדש, ודבא
דוקה ויל קדש עבד רנן מעלה שטמא אחר ופסול אחר, דאי סלקא דעתך תבא
שאלו סבירא ליה, ודומקל וחמר דחוקר פבורים פסיל לקטא וממקלה דהא טמא ליה
כיון דמאורייתא פסיל ליה להחיות רביעי בקדש מאכל הבא מחמת
טבול יום: ומה אבל תבא מחמת טבול יום דטבול יום, אם כמות שרר בחליץ עושה רביעי
בקדש, כלומר פוסיל את הקדש מכל וחמר ממקסר פבורים:

1 שליש הבא מקמת שני כלי. שומעין מניה תרתי, שאם יכל הבא מקמת טבול יום דסבידא
 2 ליה באבא שאול, ושמי שליש הבא מחמת שני נתי דחמישי בקדש לא אמר דניתי מנה
 3 דקדושי בטבול יום, דהתם מעלה דרנן הוה, ובקדש מקדש מיירי ורבי יוסי מדאורייתא
 4 קאמר, אבל רביעי מיקא אייתי מנה; וב"ב כ"ו הא אייתינהו. ר' יוסי מקיז ממחוסר
 5 כפורים, דאיבא למיפקר נמי גזיז לה למקדש כפורים

6 שכן אב הטמאה לאו פריך, דלא לשיב ליה ר'.
 7 יוסי פירכא. והשטא דטבול לה אהלה לה היא
 8 שטאה כל הקעון ביאת סוים מדרבי סופרים.
 9 כל שהוא טהור מן התורה והקמים הקדושה
 10 לבא במים ולקדשה, כגון הבא ראשו ורובו במים
 11 שאובין והאוכל חצי גרם אבלין טמאין והימים
 12 והשירים סתקלי, פלם כחודר שנים העשנים
 13 סמכאיא; וכן טהור מן התורה שלישו היעשה
 14 ופסקין את התרומה והקמים אפירין כגמשי.
 15 באבילה אבל נגיעה שרי, וליזין אפי אבול, והבן
 16 אמר ודמנה דמי, ודאי הדין נמי כדאיתא
 17 אין שני עושה שליש בחלין, והאי דלא חישיב
 18 להו לפי שלא תפרשי שמוקת, ור"מ ומתלקתו
 19 קאמר. דאם אימא, דשלישי בחלין מן התורה,
 20 ליתנהו רביעי בתרומה מקיז סמכיל וים כדאיתא

21 שלישו לגיל משני בחלין; והמשי בקדש.
 22 מרביעי בתרומה מקיז ממחוסר כפורים, כדאיתא
 23 רביעין לגיל משלישי בתרומה; ואוכל אבן
 24 ראשון; חצי פרס מאכל ראשון נעשה גופו ראשון
 25 לטמאה דרננן, והאוכל אבל שני נעשה גופו
 26 שני. ובשחיטת מקדש מפרש טעמא שעושה את
 27 האוכל כחומר במאכל, בתשוחט ולין ד' ל. ר' רבי
 28 יהושע אומר האוכל אבל ראשון או אוכל אבל
 29 שני שני. מאכל ראשון לא עבדי ליה ראשון
 30 אלא שני, שאין האוכל חומר במאכל, אבל
 31 מאכל שני עושה אותו שני, והתם מפרש טעמא
 32 מיצניו שהשני עושה שני על ידי משקל; שליש
 33 שני לקדש. האוכל אבל שליש נעשה גופו שני
 34 לקדש, שאם יבקע נעשנוא לפסול עד אהרן.

35 והתם מפרש טעמא, וכל דהך טמאות מדרנן
 36 נתינה חילין נעששו על סודרת תרומה, באזו חילין
 37 אמרו שהאוכל שליש שלחן נעשה שני לקדש,
 38 בחלין שנעשו על סודרת תרומה, שבעליהם כן,
 39 ורגיל בתרומה וקבל עליו לאבול חילין שלו כקדחת תרומה כדי שיבא רגיל לתרומותיו
 40 כקדחתו הקדוקה לזון, חילין משבחתו בזה שליש, דבחלין אחרים לא משבחתו שליש;
 41 הני על סודרת תרומה אין חילין גידיי. לא נמאן דקריש על קדחת הקדש לא יבתי מפרש
 42 לה, על סודרת הקדש לא דרוו להו חילין גידיי, שהמתפסים חילין לקדחת הקדש בטלה
 43 דעתו ואין בדבריו כלום; שיהיה חילין דקדש לה, ראשון של רביעי, ראשון של
 44 תרומה, ראשון של קדש; מטמא שנים ופוסל אהרן בקדש. דהיינו רביעין מטמא אהרן
 45 ופוסל אהרן בחלין, וקדח ליה שליש; ופוסל אהרן בחלין, וקדח ליה שני, ומגן דפגיל
 46 עליה קבר ראשון של חילין לא אהיל בקדש עד רביעי, שאין קדש קב לידו רביעי אלא
 47 אם מן היה ראשון של קדש. ומיהו שומעין מנה דאין שליש בחלין. ר' אומר אהרן
 48 נטילת מן המדות על המפארת, וישא מרמתי מנסכת לקוח (פ"ג ט"ז) הכי, שגם לקוח אהרן
 49 מכיד; נטמאה עסקתה שזנבנו לא אנוקא את מ"ח; נטמאת במיד אהרן מכיד, שלא היא
 50 חוטא נשכר. ר"א אומר דהיא נטמאת מידה גדולת אהרן כקדחה ותפול מן השתדלה
 51 על הטמאה, משום דרמזהו לתרום מן המקדש, כיצד העשה שיהא מן המקדש והתורה, נטלת
 52 כדי חלת הטמאה מפקח התורה עד דלה חרקה חלקה, דלא חרקה חלקה דתורה וזה
 53 לא מצי לאפרישי מן הפטור על החיוב ולא חילי עליהו זה שם חלה, ונתתה פחות סמכאיא
 54 באמצע כדי לתרום מן המקדש, מקח לשון מרבה ומקדש, כמו אין מקדש שתי חיות
 55 מנסכת ביצה והי גב; ומקדא נפקא לן דהתמותה מנעו מן המקדש לו, בספרי, דלברך יחידה
 56 לחוק

1 שליש הבא מקמת שני וכו'. פירש רש"י דבאבא שמינה מניה תרתי שומעין מניה אוכל הבא
 2 מחמת טבול יום דסבידא ליה שאול ושומעין מניה שליש הבא מחמת
 3 שני וכו' ותימה כיון דליף קיז שלישו ממחוסר כפורים לאו ממלא שומעין מניה דאית
 4 ליה באבא שאול דבדאי כל דחומר גופיה כפורים נפקא לן אוכל הבא מחמת טבול
 5 יום ועבדי כפורים א"כ אמאי א"כ ליה למיתנה

6 לרביעי בקדש מאוכל הבא מחמת טבול יום וכי
 7 לא מיתיה ליה שפיר טפי ממחוסר כפורים גופיה
 8 מדוויי מיתיה ליה מאוכל הבא מחמת טבול יום
 9 דאוכל הבא מחמת טבול יום גופיה לא שומעין
 10 ליה אלא מקיז ממחוסר כפורים גופיה גופיה דאפי
 11 הכי והו נחאל ליה שפי לעשות שליש מקיז
 12 ראשון כגון שליש הבא מחמת שני דאלים טפי
 13 לעמעב רביעי ממאי דמיתיה ליה ממחוסר
 14 כפורים שצריך למיתיה שלישו גופיה (למיתיה)
 15 מקיז טבול יום דפסול בתרומה איניו דרבין כן
 16 ובין כך דהו קיז שני כן קיזו להא כומח כל שליש
 17 עדיף ליה טפי

18 הא אייתינהו ממחוסר כפורים ולא פריצין,
 19 רש"י פ"י משום דכיון דטבול אולה ליה
 20 והוא מטמא וכל ידענא אמאי פ"י הפי את ע"כ
 21 אית לן לממר דר' יוסי סבידא ליה רבין ויחנן כן
 22 ובאי מיתיה שלישו בתרומה במה דאי לא
 23 התמט ביה שלישו מנא ליה באבואו מ"מ העד

24 גופיה מיתיה רבי יוסי רביעי ממחוסר כפורים
 25 וממלי חיס ומשום הכי לאו פריך. ספר הישר.
 26 מסיק בדיק דפ"ק (דף ט"ד). וימנן דאביל אובלין
 27 מטמא וכו' הקשה ריב"א הלוי אלא
 28 דאוכלין מטמאן פוסלין את הגויה בכביצה דאפי
 29 בכביצה מטמאין למשקין דתרומה שדיד לפומה
 30 הדתן בפרק כיעד משתתפין (עירובין דף פב)
 31 וציה לבית המנוגע חוצי ציה לפסול את הגויה
 32 הדמינו שני ביצים ותיקין מורין אין דרין בני אדם
 33 לשחות אלא לאחר אבילת שני ביצים וקודם כל
 34 מלמלא ליה אבילת אהרן ויהי א"כ תיחזק
 35 זה חדיא שאפילו בלשון לא דקדק שבכאן הוא
 36 אמר לפסול את הגויה ולשם הוא אמר אלו
 37 פוסלין בתרומה משמע אפילו בנגע ובכאן לא
 38 גזרו חכמינו טמאת פנים אמר טמאת חוץ ועד

39 היאך אנו אומרים כימא פרק אחרון (דף פ) אמר רב פפא הנה לטומאת גויה דלאו
 40 דאורייתא ומזהיב מן אמר רב פפא וכו' והיוביל כי הטמאה אדם והאמר רב פפא באבן
 41 לטומאת גויה דאורייתא ומתירן מרובין קראי אסמכתא בעלמא ואם היה מנורת י"ח דבר
 42 וכי ביה היה טועה בעל הגמרא שהם דאורייתא והלא פטח אסורם בכל העולם אלא דאי
 43 נראה דיתרי גזירות וזה חדיא נטמאת פנים אמר טומאת אהרן דהיינו פסול גויה דהרדאה
 44 סבר דמותר להגיע טמאה למשקין דהא זה כשאלו תרומה ואהרן שחיהו גויה משקן טמאים
 45 נגעוין וזה הוה בתרומה ולא חיישנן לפני ממי לא נחוש אפי' בתרין לחיוב וזה דוקא כשני
 46 ביצים אבל בכביצה לא שדרי האוכל בכביצה מתעבל בתרומה מיעו ונטאר בין שינוי ולכשידה
 47 בבני מעיה פתח הדבה בכביצה ואין אלא טועה אפילו אוכל אובלין טמא בכביצה
 48 ושוטה משקין דהרומה ולא יאמר א"כ שחורין א"כ שביבצה אפי' בתרין דהוה אכל פנים לא היה
 49 בכביצה משקין ונתעבל האוכל ולא היה כשיעור לטמא דוקא באובלין מצריך יותר ממשעור
 50 משום דמנעבל אבל בשקן פסלי גויה בכדי רביעית דאין דרך משקה להנעבל בתרומה מיעו
 51 וא"ת היה לזון לחוסף יותר ממי גזמ מיון דנתיב לשיעוריה העמיד אותה על שני ביצים
 52 שחוש שיעורו יודע וגזירה אורת טמאת אהרן של כבת שחור בכביצה דהוה על מנע ואח"כ
 53 שדיתא חולין (דף לד). דאמר עולא האוכל אוכל שליש של חולין שנעשו על סודרת תרומה
 54 נפסל גופו ומאכלו בתרומה איני יודע לפי מה לא שדיתא גזירה אהרנה מ"מ למח דהוה
 55 אי עושה טמאת חוץ אלא אפילו אם היה נוגע בשליש שבתרומה ולא הנפל שאין
 56 שליש שיהו רביעי בתרומה וזהו דהניא חולין שנעשו על סודרת חוץ הוא

57 בחולין רבי אלעזר רבי גודא אומר הדין כן טמאתה לתרומה לטמא עניב ולפסול אהרן א"כ אינו רביעי וא"ת מגורה עשה ותמסן משקין דאביל אובלין נטמאן ושהו משקין דהרומה אם
 58 כן למח נפסל גופו יודע מדי טמא אפי' בנגע וא"ת גורה שלישית היא מ"מ הטעם לא נטרע אלא א"כ נאמר רבו בגזרות גזרו מורה לגורה ולפי פירוש הקונטין שפרש בשחיטת חילין א"ת גורה
 59 ואינו מבינה לפי שם שומרת האוכל ראשון ר"ח חצי פירש שאם אומרים מאי טעמא דילמא אבל אובלין נטמאן ושהו משקין דהרומה וזהו אפילו בכביצה. ע"כ לשון ספר הישר.

1 סבר תחומין דאורייתא ומר סבר תחומין דרבנן. תימה הרבא משמע דאי הוה
2 משעתי קרא דאלפים אמר בלוי' דהוה סבר תחומין דרבנן אלא טעמא משום
3 דמשעתי כשבת והא יליף לתחומין בפרקי מ שרתיאדורא (עירובין דף נא.) מנ"ש מקום
4 ממקום עוקב דתיבה וכו' איכ' אפי' הוה משעתי כשבות וכו' דמי' דלמילף ברו
5 ג'ש תוקם בתיבה וכו' שבת היינו אלפי' אלא

6 פרך הוה ונלף מקרי הוה ונחב אל"ג הדואו
7 קרא משעתי דלריב' הכל מלום בספ"ק דעירובין
8 (דף יז) משמע מנן אהר' דתחומין דאורייתא
9 נפקא לן מאל' ארא' אש' מנמקמ: ר"ב ונחב
10 אומר כסופר הפרס על שבע בית הכנסת.
11 בתוספתא (פ"ר) ר' נחמיה אומר כבני אדם שקרין
12 על שבע שונאמר ראמרו לאמר מלמד שוה
13 משא נפקא תחילה וישראל ענין אחריו דרשמיך
14 משא אמר או שיער משא וישראל אומרם אשירה
15 לה משא ענה ועומרת ה' וישראל אומרם ה'
16 אלו ואנחנו משא שמרן ה' אש מלחמה וישראל
17 אומרם ה' שמו

18 רבי מאיר אומר מנין שאפי' עוברין שבמעי
19 אמן. אין לומר דרבי יוסי הגלילי ורבי
20 מאיר פליגי דרבי יוסי את ליה דוקא עוללים
21 ויונקים ולא עוברים אלא מקרא דמפי' עוללים
22 ויונקים נפקא תחילה וישראל ענין אחריו דרשמיך
23 יונקם שבעה שווא ונין ולכך אשקרי' קרא
24 דמפי' עוללים דאי לאו הכי כיון הנפקא לן
25 מקרא ממקרי ישראל במקוללות רבכו אליקם
26 אפילו עברים לא הוה צריך לומר תו עוללים
27 ויונקים דב' בלשנה שאבילו (ברכות דף ט"ט)
28 תנינן בעשרה אומרם נברך אליתו וכו' רבי
29 יוסי הגלילי אומר רבי רוב הקהל מברכין
30 שנאמר במקוללות רבכו אליקם א"ר עקיבא מר' ב
31 מציע בבית הכנסת אחד ממוטע אחד ממוטע
32 אומר רבכו את ה' וקווי' עליה נבמ' שש
33 (דף נ) רבי עקיבא היא קרא ר' יוסי הגלילי
34 מאי עביד ליה מנעו ליה לדר' מאיר ר' וידיך

25 הנכנסת, שהיא פותח תחילה והן עונין אחריו. במאי קמיפלגי? ר' עקיבא סבר: "לאמור"
26 אמילתא קמיתא. ור' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי סבר: "לאמור" אבל מילתא ומילתא. ור'
27 נחמיה סבר: "ואמרו" דאמור פולחו בהדי הדדי, "לאמור" דפתח משה ברישא. הנו רבנן,
28 דרש ר' יוסי הגלילי: בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה. וכיצד אמרו
29 שירה? עולל מופל על רבי אמו, ותינוק ויגן משדיר אמו, כיון שראו את השכינה, עולל
30 הגביה צארו, ותינוק שטמן דד מפיו, ואמרו "הוה אלו ואנחנו" שצאמרו: "מפיו עוללים ויונקים
31 וסרת' עו". ה"ה ר' מאיר אומר: מנין שאפילו עוברים שפכמי אמן אמרו שירה? שצאמור
"במקוללות"

1 ותקממו אסרין. ותביל בפיצה, כפרוה: אדרי ואדרי,
2 בעשיה ראשונה וחולין הטבולין לחלה לא בחלה דבמו.
3 מאי לאו ביהא קמיפלגי? דמר סבר אין שני עושה
4 שלישי בחולין, ומר סבר שני עושה שלישי בחולין,
5 אמר רב מרי בריה דרב פהא: דכולו עלמא אין שני
6 עושה שלישי בחולין, והכא בחולין הטבולין לחלה
7 קמיפלגי, מר סבר בחלה דבמו, ומר סבר לא בחלה
8 דבמו, ואיבעית אימא: דכולו עלמא חולין הטבולין
9 לחלה לא בחלה דבמו, ואין שני עושה שלישי בחולין,
10 והכא במותר לרזום טומאה לחולין שפארץ ישראל
11 קמיפלגי. מר סבר מותר לרזום טומאה לחולין שפארץ
12 ישראל, ומר סבר אסור לרזום טומאה לחולין שפארץ
13 ישראל: בו ביום דרש רבי עקיבא וכו': במאי קרא
14 קמיפלגי? מר סבר תחומין דאורייתא, ומר סבר דרבנן,
15 תנו רבנן, בו ביום דרש ר' עקיבא: בשעה שעלו
16 ישראל מן הים, נתנו עיניהם לומר שירה. וכיצד אמרו
17 שירה. כגדול המקרא את הלל, והן עונין אחריו ראשי
18 פרקים. משה אמר "אשירה לה" והן אומרם "אשירה
19 לה", משה אמר "כי נאה נאה" והן אומרם "אשירה
20 לה". ר' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר: קסנן
21 המקרא את הלל, והן עונין אחריו כל מה שהיא
22 אומר. משה אמר "אשירה לה" והן אומרם "אשירה
23 לה", משה אמר "כי נאה נאה" והן אומרם "כי נאה
24 נאה". ר' נחמיה אומר: בסופר עלום של שבע בבות

1 להקפיד החלה אצל העסה קדם שהקרא לה שם, והכי מוקיף לה נותנת בערכה לצד
2 אָדרי נותנת מן העסה השחורה פחות מבכירין בין החלה השחורה ובין העסה הטמאה
3 והאמצעית נוגעת בשתיקן ומפסקין, וקורא שם על החלה ומסקלת עם קריאת השם,
4 ופחות מבכירא אטעו מאה את החלה ואפי' שהו עצמו מקבל טמאה, כדנתיא בחרות
5 בתנין מכל האבל אשר יאכל מלפני שווא
6 טעמא וכו' שווא, וכול יאכל אחרים בכל
7 שווא היל אשר יאכל, ודרשין ליה בפרק
8 בתרא דיומא (דף 8) אבל דגבאל בבת אחת,
9 ושניה דבנימין אין לה לחלה על שאלא נקרא
10 מביצת תרנגולת! ותקממו אסרין, וכדבעין
11 לפרושי טעמא: ונתיא בפיצה. ונתיא בברייתא
12 דאלקא דר' אליעזר, ונותנת אף בביצה נקמצע
13 ואפי' לא טעמא לה לחלה על שאלא נקרא
14 עליה שם. כפריה רבנן. הני דבי מרדשא דבש
15 למשטע נחמ דר' אליעזר אין שני עושה שלישי
16 בחולין ס'ל. אדרי ואדרי - הך ברייתא נמי אבא
17 דרבי אליעזר דשרי' כביצה, ומתני' דאמר פחות
18 - תרתייהו בנשה דאשונה העסה הטמאה
19 ראשונה לטמאה היא ואפי' קאמר ר' אליעזר
20 בברייתא כביצה ואפי' דשמיטאנא אמצעית
21 מתמת ראשונה והיא לה שניה לא הדרא
22 ועבדא לה לחלה על שאלא קרי עליה שם
23 שלישי, ואפי' דמשטע חולין הטבולין לחלה
24 הוא. דבי' בין לר' אליעזר בין לרבנן לאו בחלה
25 דקרא למיח' עליה תורת תרומה: מאי לאו קמא
26 קמיפלגי. רבי אליעזר ורבנן, דר' אליעזר דשרי'
27 סבר שני עושה שלישי בחולין, ורבנן דאסרי'
28 סברי שני עושה שלישי בחולין ואיסקא לה חלה
29 לפי קריאת השם ואפי' דחולין הוא ואשבת
30 דספון לבחן חלה טמאה בחוקה שהיא עטורה
31 ותנא ומתני' דאמר לר' אליעזר פחות מבכירא,
32 לאו משום דאית ליה שני עושה שלישי, אלא
33 משום דבמה דאפסר לרזום טמאה דאמצעית
34 מנעשטינן, דאסור לרזום טמאה לחולין, אלא
35 משום תקנת תרומה הוא דשרי', והא אפשר
36 בכיבי. אי נמי משום דילקא לא מידדרי בה שלא
37 תגע חולה באמצעית וכו' אחר קריאת השם,
38 ותקממו אסרין דילקא אמי' בעריצה בביצה
39 וטעמא אמצעית ודקרא ומטמא לחלה לא
40 דבי' אפילו לרבנן אין שני עושה שלישי בחולין,
41 והאי דאפסר רבנן משום דקסברי חולין הטבולין
42 לחלה בחלה דמו ומפסילי משום שם שלישי:
43 ואיבעית אימא דבי' לאו בחלה דמי' דבי' אין
44 שני עושה שלישי בחולין, והכא במקור לרזום
45 שפארץ לחולין כו'. טעמא דרבנן דאסרי' משום
46 אמצעית הוא. דמיטמא מתמת העסה שהיא

ראשונה, וקסברי אסור לרזום טמאה לחולין משום תקנת תרומה. ור' אליעזר סבר מותר לרזום טמאה דאמצעית כדי לחפן חלה בטמאה. ותנא דתמניתין אלאכ' ברי'
47 אלעזר נמי כפי' פליגי. ותנא דתמניתין סבר אפי' דקסרי' לה טמאה מודה כל פקוד דאפסר למעטעו לא מופשטין לה לרזום לחן טמאה בתנא. והא אפשר כריבוי. הלכך בביצה
48 לא דחשיב, ותנא בברייתא סבר כיון דמותר לרזום לא שאנ שיערוא רבא ולא שאנ שיערוא וטורא, דאפלו בכדי ביעה נמי מתר לרזום, אי נמי נתא ומתני' סבר דילקא נגע חלה
49 באמצעית אחר קריאת השם ותנא כרא לא חש: במאי קמיפלגי: ר"ע ור' אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי: כגדול המקרא את הלל. כגדולה לצבור לתוציאן ידי חובתן. והן עונין אחריו
50 ראשי פרקים הללויה. שהיא ראש הפרשה, על כל דבר שהוא אומר ענין אחריו הללויה, דתנן במסכת סכה (דף 9) מי שהיה עבר או אשה או קסן מקרין אותו חלה שוה אחרתיה מן
51 השם ואומרם, ואם היה גדול מקרא אותו ענה אחריו הללויה: בסופ'. מלמד תנוקות, והוא תריר בבית הכנסת ופורס על שומע לעשרה תנועותים. פורס שלש ונתן חלק הפוס
52 הקול' דף 6). מתחיל בברכות שלפני קריאת שמע, והן עונין אחריו וקורין כלן יחד, וכך שרימה רוח הקודש על כלם וכוננו יחד את השירה כבתבה: לאמור אפילתא קמיתא קאי. שעונין
53 תמיד אשירה לה: ורבי' נחמיה סבר ואמרו. אמשה וכו' ישראל קאי. ומשמע דאמור כלזה בהדי הדדי: לאמור דפתח משה ברישא. וכך קאמר, ואמרו כלם אדרי שרש' לאמור. דהיינו
54 אחר שפתח חכם. עולל, גדול מיוקב בדרבמי' (פ"ח טו) מעולל ועד יונק, ודרך המקרא לומר כן, כלומר קלה הכל מן החשוב עד הגרוע כמו שגור ועד שם)
55 במקוללות

במקלות בשקלולו זה הים. בספור. אף אתם שבמקורו וליחי האי לא בו' גאמי אמר
 דברך עדין שקלו: ה' לא הוא. וזמן קרא את חושב לפרנס ולא ער בה. באברהם.
 כי ירא אלהים אתה ומחשית כנג מלי. ובינו לדורותי לקנן עליהם עד אלפים דור:
 לא יאמינם לאהבה. ספור אוהבו לא יאמינם, ואיך קרא ספור לא יאמר מזהו.
 דהיינו מיראה, ואין אלו דומין לפרש מאהבה
 לפרש מה מיראה וישו דה כנג דהנה מאהבה ספור

ומיראת פורענות הקלות והענין, והכא
 מאהבת הקיום ומיראתו שמירא גדול ומקל
 על הדורות וישפחו כל חוסי דך וגו' סיפה
 בדרות: מקרא העליו דך אוהבי שמה

הדרן עלך כשם שהמים

מתני' מי שקרא לה ונסתרה, אם לאחר
 שקרא לה נסתרה: אפי' שמע מעוה
 הבורה. שסתרה ויציא ויתן בהנה. ורבי
 אליעזר דבבבא דאמר בפ"ק (פ"ג ט"ז) סתרה
 לא קעיא עדות ואפילו עבר ואפלו שפחה
 נאמנין. דהיינו נמי כהן הבורה. דאיתקש
 לשפחה דבלהו מדמינן בה. הלך נאסרה עליו
 ואם אינו רוצה להשקותה ויציא ויתן בהנה
 רבי: וישע אומר עד שישאו ויתנו בה מורוה
 בלבנה כלומר משום סתירה שאין בה ב עדים
 איתא דאסרה דאמר בפ"ק (פ"ג ט"ז) סתרה
 משקה על פי שנים. מיהו כשישאו ויתנו
 מורוה בלבנה בפריצותה מוכרע דברך ותצא
 דתא אפלו מתא ליה כל דברך לה דתנא בפ"ק
 (פ"ג ט"ז) ו' וסתרה היא ולא שישאו ויתנו בה
 מורוה בלבנה אני ראתיה שנשמתא. באותה
 סתירה שהיא על פי שנים עדים לרבי: וישע
 ולרבי אליעזר ע"פ עון הבורה לא היתה

שוקה. דעד אחר נאמן בה אף להפסידה
 כהנה שרולים דברך, ומקראי לפינון לה
 לקנו מתני: הרי אלו נאמינים אף לפסידה
 מכתבה. שלא תשתה ולא תטול בהכתבה
 המותה ובה המותה וקריה ויביתה. אשת אור
 בעלה. אף היא בעיתה ושונאתה שדואגת
 הישנה שוספה לדוחי פרחה, אם ימות בעלה
 בלא גנים תתייבם לבעלי, ובה בעלה נאשה
 ארתה. אלו תמיש שונאת ארתה.
 ויביתוהו (פ"ק ט"ז) מפרש טעמא אמאי קנו לה.
 ואינן נאמנות לה לשום עדות שהיא לרעה.
 הרי אלו נאמנות לה לעדות זו, שהתורה
 האמינה כל עדות שיש בה. מיהו לא לפסלה
 מכתבה האילו ושונאת ארתה. אלא שלא
 תשתה שוקה בריי. שלא יתא נאמן בה
 אחי אם לא מנורת הכהוב הראשונה. סתירה
 שאין אוסרתה אסור עולם אלא עד שתשתה
 אינה מתקיימת בפחות משנים. כדבעין למימר
 מגורה שוה. ורבי וישע היא עדות האחרונה.
 שנקמה כל עדות שיש בה. נאמן בה. ובמקרא
 לפינון לה דרבי קאמר. תרי לית בה אלא
 אחי, וקאמר והיא לא נפשח למישר. אלמא
 מדינק:

אסורתה

ואיך דדיינו רבי וסי הגלילי ממקור ישראל נפק אלמא דל' וסי הגלילי נמי עורבים
 אמורים שירה ובפ"ק דכתובות (דף ט') דרש לה דברכת חתנים בעשרה מדרוי מצי למיכתב
 מבטן ישראל ובתני ממקור על עסקי מקור ותוספתא מסיים הכי ואתא המלאכים שאמרו
 מה אנש כי תוכרנו אמר לזן הקבה באו ראתו אלה השירה כיון שראו את ישראל פתחו אף
 וכן ואמרו שירה שנאמר ה' אדונינו מה ארר שמך
 בכל הארץ וגו' ור"ש א' אלעזר (נמסאי) אומר אל'
 נאמרה פורשה זו אלא לענין עקידה:

גדול העשה מאהבה. בירושלמי (ברכות פ"ט)
 ר"ע היה מתדין קמיה טורנוסרופוס
 דרשע אתת עותא דקרית שמע שרי קרי ונדך
 א"ל סבא סבא או רש אתה או מבעט בסורין
 את א"ל תפח רוחיה דהווא שישעא אל רש
 אלא ולא מבעט בסורין אלא אלא כל מי יהיה
 קורא הפסוק הזה ואבות את ה' אלוך בכל
 לבן ובכל נפשך ובכל מאורך ורמתה בכל לבי
 ורמתה בכל נפשי ורמתיה בכל ממוני לא הוה
 ברק ליה וכיון דמטי ליה בכל נפשיה ואתיא
 עתיה דקרית שמע ולא אפילו עליה בגין כן
 אבא קרי ונדך:

הדרן עלך כשם שהמים

מי שקרא לה. פרק זה היה תורה שהיא שני
 ומשבר בפ"ק שאמון ליה אחיה אהיה באב
 דאלו אסורות לאכול בתרומה ואח"כ היה לו
 לשנות כיצד עושה לה להוסיף אלא חמישה
 דלאחר שבנה שבדוקה הגמס הוא חזר לקניו,
 ד' סדר תבשיל משקנה לה אפילו שבע מעוף
 דפרחה הכי סתברא ונראה דר"פ נאמר שקרא
 לה אפילו קודם סתירה שמע פריצות שהיא
 עכשיו קטת רגלים לרבי נאמר דחבר ומוציאה
 בכותבה נאמר שלא נסתרה ולא נאסרה עליו
 ובעין לו מצוה לרעה אפילו לבי' דנאמר
 אפילו אבו הקדיחה בתשלו היינו רשות מיעד
 מצוה ליכא אלא כבי' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר'
 שנפל זבוב לתוך תמחוי שמורצו ואובלו ולבית
 שבוני' טובה והאילו וקניא לה לרביה דרבי מיעד
 בתוכה גובה והאילו לא נסתרה והשתא אחי
 שפיר דרבי וישע אבל לפרוש רבינו שלמה
 דפירש משקנת לה אפי' שמע מעוף הפרוח
 שנסתרה דעוף פורח היינו עבר ושפחה שנאמנין
 בעידי סתירה ואם אינו רוצה להשקותה ויציא
 ויתן כתובתה וכי יהיה רבי וישע מחייב כתובה
 לאחר שישאו ויתנו בה מורוה בלבנה והלא אין
 הגמס בודקין אותה כדאמרינן בפ"ק קמא (לעיל
 דף ט') ונאמר שיהי רבמה שיתאסר עליו ואין
 יכולה לשנות והיא בארסיה ושומרת יבם בעל
 שותות ולא תטול כתובה מיהו מצי למימר אה
 דאמרין אין בודקין אותה לאחר שישאו
 ויתנו בה מורוה בלבנה דוקא לאחר קניו ועדי
 סתירה לרבי וישע אבל כאן אין עידי סתירה
 אלא שמורות בלבנה שישאו ונתנות
 בפריצות:

הדרן עלך כשם שהמים

מי שקרא לאשתו ונסתרה, אפילו שמע מעוף
 הפורה, ויציא ויתן בתוכה, דרבי ר' אליעזר.
 ר' וישע אומר: עד שישאו ויתנו בה מורוה
 בלבנה. אמר עד אחד "אני ראתיה שנשמתא"
 לא היתה שותה. ולא עוד אלא אפילו עבר,
 אפילו שפחה, הרי אלו נאמינים אף לפסלה
 מכתובה. המותרת ובה המותרת וקריה ויביתה
 ובה בעלה, הרי אלו נאמינים. ולא לפסלה
 מכתובה. אלא שלא תשתה שוקה בריי, ומה
 אם עדות ראשונה שאין אוסרתה איסור עולם, אינה מתקיימת בפחות משנים. עדות
 אחרונה שאוסרתה איסור עולם, אינו דין שלא תתקיים בפחות משנים? תלמוד לומר:
 "ועד אין בה", כל עדות שיש בה. כל וחומו לרעות הראשונה מעתה, ומה
 קריה:

כאן

רבי בון בר חייא בעא קומי רבי זעירא: מאן תנא פיאה מצלת? לא רבי יוחנן בן נורי! אמר ליה: אדחי תנא.

נמצאת אמר לענין פלאים, כל הפחות משלש – בכתום.

משלשה ועד ארבעה, אם העומד רבה על הפרוץ – מותר, ואם הפרוץ רבה על העומד – אסור.

מארבעה ועד עשר, אם עומד מרובה על הפרוץ – מותר, ואם פרוץ מרובה על העומד, כנגד העומד – מותר, כנגד הפרוץ – אסור.

יותר מעשר, אף על פי שהעומד רבה על הפרוץ, כנגד העומד – מותר, כנגד הפרוץ – אסור.

לענין שבת, כל הפחות משלשה – בכתום.

משלשה ועד ארבעה, מארבעה ועד עשר, אם העומד רבה על הפרוץ – מותר, ואם הפרוץ רבה על העומד – אסור. יתר מעשר, אף על פי שעומד רבה על הפרוץ – אסור. רבי חנניה, רבי יודה

בר פוי בשם רבי יוחנן:

[דף כ"א ע"ב]

לית כאן משלשה ועד ארבעה, יש כאן פירצה שלשה – אין כאן מקום ארבעה.

מתיב רבי מנא: והתנינן: מקיפין בקנים. וקנה יש לו מקום? אמר ליה: לא תתיבני פחות משלשה, שכל הפחות משלשה – בכתום הוא.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: מכל מקום, מכיון שהעומד רבה על הפרוץ – מותר.

הלכה ג'

מתני' הנזמק שורה של חמש גפנים, בית שמאי אומרים: כרם. ובית הלל אומרים: אינו כרם. עד שיהו שתי שורות. לפיכך, הזורע ארבע אמות שבכרם, בית שמאי אומרים: קידש שורה אחת. ובית הלל אומרים: קידש שתי שורות.

גמרא והוא – שזרע כנגד כולם. זרע כנגד האמצעי, על דעתיה דבית שמאי – אוסר את כל השורה. על דעתיה דבית הלל – אוסר שלש כנגד שלש.

זרע כנגד הכניין שבאמצעי, על דעתיה דבית שמאי – אוסר שתיים מיכן ושתיים מיכן. חמישית אי זו היא? נאמר אם היו זרעים קרובין לאחת מהן – הרי היא אסורה, ואם לאו – הרי אלו מותרות [אסורות]. על דעתיה דבית הלל – אסור ארבע כנגד שתיים.

[דף כ"ב ע"א]

זרע כנגד גרן הזוית, על דעתיה דבית שמאי אי זו שורה אסורה? זו וזו. על דעתיה דבית הלל – אסור שתיים כנגד שתיים, ואחת יוצאת זנב מכאן, ואחת יוצא זנב מכאן.

זרע פנגד הביניין שבפגרון הזוית, על דעתיה דבית שמאי – אוסר את כל השורה. על דעתיה דבית הלל – אוסר שתים פנגד שתים, ואחת יוצאת זנב מיכן. שישית אי זו היא? שלישית שפראשונה, שנייה שבשלישית.

הלכה ד'

מתני' הנוטע שתים פנגד שתים, ואחת יוצא זנב – הרי זה פָּרַם. שתים פנגד שתים ואחת בינתים, או שתים פנגד שתים ואחת באמצע – אינו פָּרַם, עד שיהיו שתים פנגד שתים, ואחת יוצא זנב. **גמרא** רבי יהיה בר בא בשם רבי הויה בר יוסף: (במדבר לד) **אָרֶץ פְּנַעַן לְגַבְלֹתֶיהָ** – גבולות שפדו להם הפנענעים.

רבי אימי בעי: ולמידין מן הפנענעים? שמואל אומר: במוזרד לכסן. רבי יוסי בר זמינא בשם רבי יוחנן: את רואה פילו אחת נטועה פאן.

רבי יונה בעי: נטע שתים פנגד שתים, ואחת יוצאת זנב. שתים פנגד שתים, ואחת יוצאת זנב – את רואה פילו אחרת נטועה פאן, ואחרת נטועה פאן.

נטע שלש פנגד שלש, ואחת מכוונת פנגד האמצעי – את רואה פילו אחרת נטועה, פאן ואחרת נטועה פאן. לעשותו פָּרַם גדול. לא פן את אומר: אין זנב לכרם גדול! בשעה שהוא גדול. מהו ליתן זנב לכרם קטן ולעשותו גדול?

הלכה ה'

מתני' הנוטע שורה אחת בתוך שלו, ושורה אחת בתוך של חברו, ודרך תיחיד ודרך הרבים באמצע,

[דף כ"ב ע"ב]

וגדר שהוא נמוק מעשרה טפחים – הרי אלו מצטרפין. גבוה מעשרה טפחים – אינן מצטרפות. רבי יהודה אומר: אם ערסן מלמעלה – הרי אלו מצטרפות.

גמרא רבי אחא בעי: לית הדיא פלינא על רבי שמעון? דרבי שמעון אומר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו! תמן – אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. פָּרַם הכא – שלו ושל חברו מצטרפין לאסור את האמצעי.

רבי מנא לא אומר פן! אלא, לא פן אומר רבי שמואל בשם רבי זעירא: רבי שמעון פדעתיה, פמה דרבי שמעון אומר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, פן הוא אומר: אין אדם חובש דבר שאינו שלו! תמן – אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. פָּרַם הכא – שלו ושל חברו מצטרפין לאסור את האמצעי.

הלכה ו'

מתני' הנוטע שתי שורות, אם אין ביניהן שמונה אמות – לא יביא זרע לשם. הוי שלש, אם אין בין שורה להקרתה שש עשרה אמה – לא יביא זרע לשם.

רבי ליעזר בן יעקב אומר משום חנינא בן חכינאי: אפילו חרבה האמזעית ואין בין שורה לחברתה שש עשרה אמה – לא יביא זרע לשם, שאילו מתחלה נמטען – הויה מותר בשמונה אמות.

הנוטע את פרמו על שש עשרה אמה – מותר להביא זרע לשם. אומר רבי יהודה: מעשה בצלמון, באחד שנטע את פרמו על שש עשרה שש עשרה אמה, והיה הופך סער שתי שורות לצד אחד, וזרע את הניר. ובשנה אחרת היה הופך את הפער למקום הזרע, וזרע את הבור. וביא מעשה לפני חכמים, והתירו.

רבי שמעון ורבי מאיר אומרים: אף הנוטע את פרמו על שמונה אמות – מותר.

גמרא אומר רבי זעירא: שמונה – הוין מקום פרתין. כמה דתימר שמונה הוין מקום פרתין, ודכוותה ארבע הוין מקום פרתין.

אמר רבי ליעזר: החרמיו תוכו יותר מחוצה לו. אומר רבי זעירא: עד דאנא תמן קיימננה, תוכו – שש עשרה, חוצה לו –

[דף כ"ג ע"א]

שש עשרה. אומר רבי ליעזר: מארבע אמות ועד שמונה – אסור, ומקדש. משמונה ועד שש עשרה – אסור ואינו מקדש

רבי יוסי בשם רבי יוחנן: אתיא דרבי ליעזר בן יעקב בבית שמאי. כמה דבית שמאי אמרו: שורה אחת – פרום, בן רבי ליעזר בן יעקב אמר: שורה אחת – פרום. מה נפשוך, פרום גדול – הוא אסור בשמונה, פרום קטן – הוא אסור בשמונה.

רבי יודן לא אומר בן: אלא, שמונה אמות – אסור, שמונה אמות וכל שהוא – מותר.

אית דבעי מימר: שאילו מתחילה נמטעו מטע שש עשרה על שש עשרה – הויה מותר בשמונה אמות.

רבי יהודה בן פזי בשם רבי יוחנן: אתיא דרבי ליעזר בן יעקב בבית שמאי. כמה דבית שמאי מחמירין בו בהורגנו יותר ממשטעתו, בן רבי ליעזר בן יעקב מחמיר בהורגנו יותר ממשטעתו.

רבי יונה בשם רב: מותר הזרע ואסור לזרוע. רבי יוסי בשם רב: הלכתא, מותר הזרע ומותר לזרוע.

רב הויה בר אשי בשם רב: הלכה כרבי מאיר ורבי שמעון.

מה? מותר הזרע ומותר לזרוע, או מותר הזרע ואסור לזרוע? מן מה דאמר רבי בא: משה לי רבי הויה בר אשי פרום מטע שמונה על שמונה, הויה אסור: מותר הזרע ומותר לזרוע.

רב הויה זרע פרום פרתין. ואינו אסור משום פלאים? מערבין הוין.

ואין עבודה לגפן יהודית? אלא פרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אומר: אין עבודה לגפן יהודית! דברי חכמים רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: הלכה בדברי מי שהוא מיכל בהוצה לארץ. אמר רבי יעקב בר אבא: ותני תפון: הלכה בדברי מי שהוא מיכל בהוצה לארץ.

הדרן עלון פירק קרחת הפרם

[דף כ"ג ע"ב]

פירק חמישי

הלכה א' מתני' פרם שחרב, אם יש בו ללקט עשר גפנים לבית סאה ונטועות פהלקתן - הרי זה נקרא פרם דל. פרם שהוא נטוע ערבוביא, אם יש בו לכויין שתים כנגד שלש - הרי זה פרם. ואם לאו - אינו פרם. רבי מאיר אומר: הואיל והוא נראה כתבנית פרמים - הרי זה פרם.

גמרא אמר רבי יוחנן: היא קרחת הפרם, היא פרם שחרב. קרחת הפרם - מקריחין אותו מאמצעו. פרם שחרב - מקריחין אותו מפל צדדיו. רבי זעירא מחוי להברייה תלשע שורין מן שובע שובע, נסב שורה, פרא שורה לשתי, נסב שורה פרא שורה לערב. נשתירו שם עשרים גפנים. נסב תרתיי מיבן ותרתיי מיבן, הדיא מיפא וחדא מיפא, נשתירו שם עשרים [עשר] גפנים באמצע.

הדיא דתנינן: עשר גפנים לבית סאה. נמצאו שתים כנגד שתים, אחת יוצא זנב. שתים כנגד שתים, ואחת יוצא זנב. שתים כנגד שתים, ואחת יוצא זנב. שתים כנגד שתים, ואחת יוצא זנב. את רואה פילו אחרת נטועה פאן, פילו אחרת נטועה פאן.

ליטע פאן אין את יכול, שהוא זנב, ואין זנב לזנב. ליטע פאן אין את יכול, שהוא זנב, ואין זנב לזנב. הדיא אמרה: שאין זנב לזנב גדול ושנותנים זנב לזנב קטן לעשותו גדול.

[דף כ"ד ע"א]

הדיא פשיטא שאילתיה דרבי יוסי בר זמינא בשם רבי יוחנן, את רואה פילו אחרת נטועה פאן. נמצאו ששים וארבע על ארבעים ושמנה, נסב תרתי מיפא ויהב לזן הכא, נמצאו ארבעים ושמנה על ארבעים ושמנה. חד ביניי עקר, חד ביניי יהב.

חד קרח, שש עשרה על שש עשרה. עבודתו - בשמונה

[דף כ"ד ע"ב]

אמות.

מה את עבד לה? הוא ועבודתו לתוך בית סאה, או חוץ לעבודתו? אין תעבדינה הוא ועבודתו בתוך בית סאה - אשפח חסר תלת מאון וארבעין ותמניא. ואין תעבדינה חוץ לעבודתו - אשפח יתר מארבע מאון וחמשים ותרתיי.

ובכמו פלגות ביהידיות ובכמופלגות – ביהידיות] הן.

אין תימר: ברוצף, לא תנינן אלא

[דף כ"ה ע"א]

עשר גפנים לבית סאה. הוי, לא מצי תנייה.

הכורת מכון, והנזף אינו מכון – הרי זה פָּרַם. הנזף מכון, והכורת אינו מכון – אינו פָּרַם. הוי דקות ואינן מכונות, העכו והרי הן מכונות – הרי זה פָּרַם.

פיצד הוא יודע אם מכונות הן? מכיא חוט ומותח. אית תניי תני: מבפנים. ואית תניי תני: מבחוץ.

אמר רבי יונה: מאן דאמר מבפנים – בתוך טפח. מאן דאמר מבחוץ – צריף שיהא נוגע בהן.

שורה החיצונה שאינה מכוננת כנגד הכרתין – נותנין לה עבודתה וזרע את המותר. אמר רבי יוסי: שאם הוי זרעין בתוך ששה – הפל אסור. חוץ לששה, הגפנים – מותרות, והפרם – אסור. ואי זהו פָּרַם דל? אמר רבי יונה: דל בגפנים, ועשיר בעבודות.

הלכה ב'

מתני' פָּרַם שהוא נטוע על פחות מארבע אמות, רבי שמעון אומר: אינו פָּרַם. והכמים אומרים: פָּרַם. ורואין את האמצעיות באילו אינן.

גמרא אמר להם רבי שמעון: אותם שאתם אומרים: "רואין את האמצעיות פילו אינן" – הרי הן עיקרו של פָּרַם.

אמר רבי חנניה: הדיא אמרה: כשהוי שש כנגד שש. אבל אם הוי חמש כנגד חמש – כל עפא מודיי: שהן רואין את האמצעיות פילו אינן.

אמר רבי מנא: הדיא דתימר: כשהוי חמש כנגד חמש. אבל אם הוי שש כנגד שש, אילו את רואה את האמצעים פילו אינן – אלו אלו.

מהו הדיא דתנינן: "רואין את האמצעיות פילו אינן"? אמר רבי הונא: שמותר להדלותן על גבי

[דף כ"ה ע"ב]

גפנים [זרעים].

אמר רבי מנא: הדיא מסייעא להא דאמר רבי יוסי: אם הוי זרעים בתוך ששה – הפל אסור. חוץ לששה, גפנים – מותרות, והפרם – אסור.

שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: בשם שהן חלוקין באו, כד חלוקין בשכונת קברות.

אמר רבי יונה: ולא דמיא: תמן, מרווחין ורצפן – יש להן שכונת קברות. רצופין ורווחן – אין להן שכונת קברות. פרם הקא, מרווחים ורצפן – כמהלוקת. רצופין ורווחן – דברי הפל.

ברם הָבָא מַה פְּלִיגִין? בְּשָׂבָא וּמִצְאָן רְצוּפִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אָמַר רַבִּי אֲנִי: גַּל נָפַל עֲלֵיהוֹן וְרָצְפִין.
וּרְבִנּוּ אָמְרִי: כְּרֻוּדִין הֵן וְרָצְפִין.

הַלְכָה ג'

מתני' תריין שהיא עובר בכרם, עמק עשרה ורחב ארבעה – רבי ליעזר בן יעקב אומר: אם היה מפלש מראש הכרם ועד סופו – תרי זה נראה בבין שני כרמים, זורעים בתוכו. ואם לאו – תרי הוא כגון.

הגת שבכרם עמקה עשרה ורחבה ארבעה – זורעין בתוכה; דברי רבי ליעזר. והכמים אסרין.

שומרה שבכרם גבוהה עשרה ורחבה ארבעה – זורעין בתוכה.

[דף כ"ז ע"א]

ואם היה סער בותש – אסור.

גפן שהיא נטועה בגת או בכנע – נותנין לה עבודתה, וזורע את המותר. רבי יוסי אומר: אם אין שם ארבע אמות – לא יביא זרע לשם. והבית שבכרם – זורעין אותו.

גמרא עד שיהא מכריק, פדי הוא ועבודתו? מן מה דתני: מודין חכמים לרבי אליעזר בן יעקב בקריין מכריק פדי הוא ועבודתו, הוי בן רבי ליעזר בן יעקב סבר מימר: אפילו אינו מכריק פדי הוא ועבודתו.

מה פליגינן? בשהיו שתי שורות מיפן ושתי שורות מפאן. אכל אם היתה שורה אחת מיפן ושורה אחת מיפן, מפין שהיא מוגיע נגד שלש גפנים – במל הכרם.

תני: פחות מיפן – אסור, דל בן, מה אנו אמרין: עשרה – אסור, תשעה – לא כל שבין! אלא מהו פחות מיפן, לרחב, דל בן, מה אנו אמרין? יעשה כסתום ותהא מותר!

ויעשה כסתום ותהא מותר! לא בן תני: שרשי פיאח נכנסין לתוך ארבע אמות שבכרם, למטה משלשה טפחים – תרי אילו מותרין. שנייא היא, שאויר הכרם מקיף.

אמר להן רבי ליעזר: אין אתם מודין לי, שעמוק – בגבוה? ואמרו לו: אין! אלא שאויר הכרם מקיף.

מסתברא, רבי ליעזר מודה לרבי ליעזר בן יעקב. רבי ליעזר בן יעקב לא יודי לרבי ליעזר. רבי ליעזר מודי לרבי ליעזר בן יעקב, שעמוק – בגבוה. רבי ליעזר בן יעקב לא יודי לרבי ליעזר, שאויר הכרם מקיף.

רבי חייא בשם רבי יוחנן: צריך שיהא שם חלל ארבע. אמר רב שמואל בר רב יצחק: הדיא דתימר בעגולה, אבל במרובעת – אינו צריך שיהא שם חלל ארבעה.

רבי חלפתא בן שאול אמר: צריך שיהא שם שלשה טפחים עפר מלמעלה. אמר רבי יוסי: הדיא דתימא בעגולה, אבל במרובעת – אינו צריך שיהא שם שלשה טפחים עפר מלמעלה.

משלשה ועד ארבעה - היא מתניתין. פחות משלשה - בסתום. משלשה ועד ארבעה - משלים ארבעה וזורע מיד. רבי אבין בשם שמואל: (ישעיה מב) **ובבתי כלאים הוחבאו** - בית שמחביאים בו את הכלאים.

[דף כ"ז ע"ב]

הלכה ד'

מתני' הנוטע ירק בכרם, או המקיים - הרי זה מקדש ארבעים וחמש גפנים. אימתי? בזמן שהן נטועות על ארבע ארבע, או על חמש חמש. היו נטועות על שש שש, או על שבע שבע - הרי זה מקדש שש עשרה אמה לכל רוח. עגלות לא מרבעות.

גמרא רבי יוסי בן חנינא אומר: והוא שזרע בנגד האמצעית. רבי אבין בשם שמואל: והוא שתהא האמצעי עגולה ירק.

היאך עבידא? שובע שורין מן שובע שורין, צא מהן ארבע גפנים לארבע זויות הכרם - נשתירו שם ארבעים וחמש גפנים. הדיא היא דתנינן: **הרי הוא מקדש ארבעים וחמש גפנים. אימתי? בזמן שהן נטועות ארבע על ארבע, או חמש על חמש.**

הדיא מסייע לרבי זעירא! דרבי זעירא אומר: שמונה חוץ ממקום כרתין.

היו נטועות שש על שש או שבע על שבע. הדיא מסייע לרבי לעזר, דרבי לעזר אומר: מארבע אמות ועד שמונה - אסור ומקדש. משמונה ועד שש עשרה - אסור ואינו מקדש.

הלכה ה'

מתני' הרוצה ירק בכרם, ואמר: "בשאיניע לו אלקטנו" - מותר. "בשאיחזור אלקטנו" אם הוסיף בכמותים - אסור.

[דף כ"ז ע"א]

גמרא רבי יוסי בר חנינא אומר: בפועל שנו. בעל הבית שהוא עוסק במלאכתו - עשו אותו בפועל.

בעל הבית שקיים ירקות שדה בכרם - אסורין בין לו בין לאחר. פועל שקיים ירקות שדה בכרם - אסור לו ומותר לכל אדם.

וקשיא, אם אסור לו - יהא אסור לכל אדם! אם מותר לכל אדם - יהא מותר לו! אלא ברבי שמעון דאמר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. אף על גב דרבי שמעון אומר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, מודה הוא הכא שאסור לו. בשלקטן אחר. אבל אם ליקט הוא - אסור בין לו בין לכל אדם.

ואם הוסיף בכמותים - אסור. דבי רבי ינאי משערין בהדין ירבונה. ביצד הוא בודק? רב ביבי בשם רבי חנינא: לוקט אחד ומניח אחד, מה שזה פוחת - זה מוסיף.

הלכה ו'

מתני' היה עובר בפרס ונפלו מפניו זרעים, או שיצאו עם הזבלים או עם הפנים. הזרע וסיערתו הרוח, לאחוריו – מותר. סיערתו הרוח לפניו, רבי עקיבא אומר: אם עשבים – יופה. ואם אכיל – ינפין. ואם הביאה דגן – ידלק.

גמרא אומר רבי לעזר: מתניתין – בעומד בשדה לכן וסיערתו הרוח לשדה פרס.

רבי זעירא בעי: מה איתאמרת? בעומד, או 'אפילו' עומד? אין תימר בעומד בלבד, הא בשדה פרס – לא. אין תימר 'אפילו' עומד – היא הדין היא הדין.

נישמענה מן הדין, רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: הזרע וסיערתו הרוח לאחוריו – מותר, מפני שהוא אונס. מה נן קיימינ? אם בעומד בשדה פרס – עובר עבירה, ואת אמרת מותר? אלא פי נן קיימינ בעומד בשדה לכן וסיערתו הרוח לשדה פרס.

רבי זעירא, רבי שמעון בן לקיש

[דף כ"ז ע"ב]

משום רבי הושעיא: אם עשבים – יופה, הכל מותר. אם אכיל – ינפין, הפשין – מותרין, וחדגן – אסור. אם הביאה דגן – תדלק, הכל אסור.

רבי יוחנן אומר: הכל אסור. מהו הדין דתנינן: אם עשבים – יופה, אם אכיל – ינפין, ואם הביאה דגן – תדלק? בההיא דתנינן תפון: הערלה וכלאי הפרס, את שדרבו לשורף – ישרף. את שדרבו ליקבר – יקבר.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן לקיש: פעמים שהקשין מותרין, וחדגן אסור. פעמים שהקשין אסורין וחדגן מותר. היאך עבדיא? זרע בהיתר וסיפה על גבן – הקשין מותרין, וחדגן אסור. זרע באיסור והעביר את הסכך – הקשין אסורין, וחדגן מותר.

רבי זעירא בעי: ניהא הקשין מותרין, וחדגן אסור. הקשין אסורין וחדגן מותר, גדל מתוך איפור, ואת אמרת חדגן מותר? רבי זעירא – פדעתיה, דאמר רבי זעירא בשם רבי יוחנן: בצל של פלאי הפרס שעקרו ושטלו, אפילו מוסף פמה – אסור, שאין גידולי איסור מעלין את האיסור.

מתני' המקיים קוצים בפרס, רבי לעזר אומר: קידש. והכמים אומרים: לא קידש, אלא דכר שבמזהו מקיימין.

האירום, והקיסום, ושושנת המלך, וכל מין זרעים – [אינם] פלאים בפרס.

הקנבם, רבי טרפון אומר: אינו פלאים. והכמים אומרים, פלאים. והקינרם – פלאים בפרס.

גמרא אומר רבי אבהו: טעמא דרבי לעזר, שכן מקיימין אותן לגמלים בערבא.

האירום – אירסיה. הקיסום – קיסוסא. ושושנת המלך – קרינמון.

הקנין והאגין והנורד והאטדין – מין אילן ואינו פלאים בפרס. השיפה והאיטן והגמי, ושאר כל הגדלים באפר – מין דשאים ואינו פלאים בפרס.

והתני רבי הושעיה: אילו הן מיני דשאים? הקינרם והחלקמה והדימוע והאסד! תמן – לברכה, וכאן – לפלאים.

אמר רבי יוסי: הדיא אמרה: אתרוג, אף על פי שאמהא אומר עליו: "בורא פרי העץ", אתה אומר על התמורות שלו: "בורא מיני דשאים"

הצלת, בית שמאי אומרים: פלאים בפרם ואינו פלאים בזרעים. בית הלל אומרים: אינו פלאים לא בפרם ולא בזרעים. הכל מודין שהוא חייב בערלה.

תני רבי חיננא בר פפא: את שהוא עולה מוגזעו – מין אילן. משרשיו – מין ירק.

התיבון: הרי הפרוב, הרי הוא עולה מוגזעו! פאן – בודאי, פאן – בספק.

הדרן עלך פירק פרי שחרב

[דף כ"ח ע"א]

פירק ששי

הלכה א' מתני' איזהו עריס? הנוטע שורה של חמש גפנים בצד הגדר שהוא גבוה עשרה טפחים, או בצד הריץ שהוא עמוק עשרה טפחים ורחב ארבעה – נותנין לו עבודתו ארבע אמות.

בית שמאי אומרים: מודדין ארבע אמות מעיקר גפנים ולשדה. ובית הלל אומרים: מן הגדר ולשדה.

אמר רבי יוחנן בן נורי: טועין כל האומרים כן! אלא, אם יש שם ארבע אמות מעיקר גפנים ולגדר – נותנין לו את עבודתו וזורע את המותר. וכמה היא עבודת הגפן? ששה טפחים לכל רוח. ורבי עקיבא אומר: שלשה.

גמרא וקשיא על דעתיה דבית שמאי, בלא כן אינו אסור משום פרי? רבי שמעון בן לקיש אומר: בערים המעוקם שנו, אם בערים המעוקם שנו – בלא גדר אינו אסור משום פלאים.

רבי יונה בעי: מהו לזרע בנתיים? במקבונות הן, ואתה אומר (אסור) מותר לזרע בנתיים? מהו לזרע בין הגפנים? כמה דתימר גבי מוקשה: אסור לזרע בין הגומות, אף הכא אסור לזרע בין הגפנים.

רבי יוחנן אומר: בערים המקבון שנו, אם בערים המקבון שנו, בלא גדר אינו אסור משום פרי? נימר: בגין בית הלל תנינה.

אמר רבי הנגיה: מסתברא, מודה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן – בערים המקבון שנו, בגין בית הלל. ומודה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש – בערים המעוקם שנו, בגין רבי יוחנן בן נורי. דרבי יוחנן בן נורי אומר: טועין כל האומרים כן! אין תימר בערים המקבון שנו.

[דף כ"ח ע"ב]

מה אית בה טועין?

בין כמאן דאמר: מעיקר הגפנים מושחין, ובין כמאן דאמר: מעיקר הגדר מושחין. מה ביניהון?
אמר רבי יונה: תיפתר שהיו הכרתין נתונין מקצתן בתוך ארבע אמות, ומקצתן הוין לארבע
אמות. מאן דאמר: מעיקר הגפנים מושחין – ניהא. מאן דאמר: מעיקר הגדר מושחין, מקום שהחוט
בלה – אסור, והשאר – מותר.

היו שם שתי אמות, מאן דאמר: מעיקר הגפנים מושחין – אינו אסור אלא שתי אמות. מאן דאמר:
מעיקר הגדר מושחין – אסור עד שתי אמות אחרות.

אמר רבי יוחנן: רבי יוסי, ורבי ישמעאל, ורבי יוחנן בן נורי – שלשתן אמרו דבר אחד! רבי
ישמעאל, דתנינן: על גנה קטנה שהיא מוקפת ערים, אם יש בה כלא בוצר וסלו מיבן, ומלא בוצר
וסלו מיבן – תיזרע, ואם לאו – לא תיזרע. אמר רבי יונה: אמה בוצר, ואמה סלו. אמה בוצר,
ואמה סלו.

הוון בעיי מימר: מאן דאמר: מעיקר הגפנים מושחין – ניהא. מאן דאמר: מעיקר הגדר מושחין –
אין אותן הכרתין כמעטין ארבע? תיפתר: שהיו חבוקין לכותל.

לא, ארבע – אינן בלום. הלכת ערים – בחמש!

אמר רבי הנגיה: תיפתר: שהיו שתי גפנים נתונים בקרן זוית אחת, שאם ימתחם – הן נראים
כארבע ביניין.

רבי יוסי, דתנינן רבי יוסי אומר: אם אין שם ארבע אמות – לא יביא

[דף כ"ט ע"א]

זרע לשם. מאן דאמר: מעיקר הגפנים מושחין – ניהא. מאן דאמר: מעיקר הגדר מושחין, אין אותו
הכותר ממעט ארבע? תיפתר: שהיה חבוק לכותל. והכין רבי יוחנן בן נורי דהכא.

מסתברא, רבי יוסי ורבי ישמעאל יודין לרבי יוחנן בן נורי, ורבי יוחנן בן נורי לא יודי לרבי יוסי
ורבי ישמעאל. רבי יוסי יודי לרבי ישמעאל, רבי ישמעאל לא יודי לרבי יוסי.

רב יהודה בשם רב: הלכה ברבי עקיבה. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: הלכה כדברי
מי שהוא מיגל בהוצה לארץ.

אמר רבי יעקב בר אהא: ותניי תמן: הלכה כדברי מי שהוא מיגל בהוצה לארץ.

הלכה ב'

מתני' ערים שהוא יוצא מן המדרגה, רבי ליעזר בן יעקב אומר: אם עומד בארץ ובוצר את פולו –
הרי זה אסור ארבע אמות בשדה. ואם לאו – אינו אסור אלא כנגדו.

רבי ליעזר אומר: אף הנזטע אחת בארץ ואחת במדרגה, אם גבוהה עשרה טפחים – אינה מצטרפת
עמה. ואם לאו – הרי זו מצטרפת עמה.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרֶק חֲמִישִׁי

א. נִסְכֵי בְהֵמָה - חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל, מִפְּנֵי שְׂדֵם הַזְּבַח מִתִּירָן לְקָרֵב; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל, מִפְּנֵי שְׂאָדָם מִבֵּיא זְבָחִים הַיּוֹם וְנִסְכִּים לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם. אָמַר לָהֶם: אִף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלֵא בְּבָאִים עִם הַזְּבַח. אָמְרוּ לוֹ: אֲפֹשֶׁר לְשַׁנּוֹת לְזֹבַח אַחֵר. לּוֹג שְׂמֵן שֶׁל מִצֹּרַע חֲזִיבִין עֲלֵיו מִשׁוּם פִּגּוּל, מִפְּנֵי שְׂדֵם הָאֵשֶׁם מִתִּירוֹ לְבַהּוֹנוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חֲזִיבִין עֲלֵיו מִשׁוּם פִּגּוּל, מִפְּנֵי שְׂאָדָם מִבֵּיא אֲשָׁמוּ הַיּוֹם וְלִגְוֹ לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם. אָמַר לָהֶן: אִף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלֵא בְּבָאִין עִם הָאֵשֶׁם, אָמְרוּ לוֹ: אֲפֹשֶׁר לְשַׁנּוֹתוֹ לְאֵשֶׁם מִצֹּרַע אַחֵר.

ב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַקְּטָרֶת וְהַלְּבֹנָה אֵינִם רְאוּיִין לְאֲכִילָה, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶם מִשׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא. הִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יָפָה כַּח הַמְּזֻבַּח מִכַּח הַכֹּהֲנִים, וְכַח הַכֹּהֲנִים מִכַּח הַמְּזֻבַּח. יָפָה כַּח הַמְּזֻבַּח בַּקְּטָרֶת וְלִבְוֹנָה, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מִשִׁיחַ וּמִנְחַת נִסְכִּים וּבַעֲוֹלַת הַעוֹף, שְׂאִין לְכַהֲנִים בָּהֶן כְּלוּם. יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים בִּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים וְשִׁירֵי מִנְחוֹת וְחֻטָּאת, שְׂאִין לְמִזְבֵּחַ בָּהֶן כְּלוּם. וְיָפָה כַּח כֹּהֲנִים מִכַּח יִשְׂרָאֵל וְכַח יִשְׂרָאֵל מִכַּח כֹּהֲנִים. יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים בַּקְּדָשִׁי קְדָשִׁים וּבִבְכוּר שְׂאִין לְיִשְׂרָאֵל בָּהֶן כְּלוּם. יָפָה כַּח יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּבִפְסַח שְׂאִין לְכַהֲנִים בָּהֶן כְּלוּם.

ג. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשַׁעֲרִים הַנִּשְׂרָפִים כִּיּוֹן שְׁשַׁחֲטֵן וְזָרַק דָּמָן - מוֹעֲלִין בָּהֶן וְחֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חֲזִיבִין מִשׁוּם פִּגּוּל אֲלֵא עַל דְּבַר שֶׁהוּא כְּשִׁלְמִים וְדָמוֹ נִתֵּן עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: הֲלֵכָה זֶה אָמַר לִי רַבִּי עֲקִיבָה, אֵין חֲזִיבִין מִשׁוּם פִּגּוּל אֲלֵא עַל דְּבַר שֶׁהוּא כְּשִׁלְמִים וְדָמוֹ נִתֵּן עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: פִּגּוּל בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה מֵהֶן בַּחוּץ - פִּגּוּל. בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה מֵהֶן בַּפְּנִים - לֹא פִּגּוּל, כִּיֵּצֵד ?

הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ, וְאָמַר: 'הֲרִינִי שׁוֹחֵט עַל מִנְתַּ לְהַזּוֹת מִדָּמוֹ לְמַחֲרֵי' - לֹא פִּגּוּל, שְׁמַחֲשֶׁבָה בַּחוּץ בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בַּפְּנִים. הִיָּה עוֹמֵד בַּפְּנִים וְאָמַר: 'הֲרִינִי מִזֶּה עַל מִנְתַּ לְהַקְטִיר אֲמורִין לְמַחֲרֵי וְלִשְׁפָף שִׁירִים לְמַחֲרֵי' - לֹא פִּגּוּל, שְׁמַחֲשֶׁבָה בַּפְּנִים בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בַּחוּץ. הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ וְאָמַר: 'הֲרִינִי שׁוֹחֵט עַל מִנְתַּ לִּשְׁפָף שִׁירִים לְמַחֲרֵי וְלִהַקְטִיר אֲמורִין לְמַחֲרֵי' - פִּגּוּל, שֶׁהִמַּחֲשֶׁבָה בַּחוּץ בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בַּחוּץ.

ד. קְדָשֵׁי עֲכוּוֹם - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, וְאֵין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. וְאֵין עוֹשִׂין תְּמוּדָה, וְאֵין מִבֵּיאִין נִסְכִּים, אֲבָל קָרְבָּנֵי טְעוּנִים נִסְכִּים; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּכֹלֵן אֲנִי רוֹאֶה לְהַחֲמִיר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמורִים? בְּקְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ, אֲבָל בְּקְדָשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת - מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁמוֹעֲלִין בָּהֶן, וְדְבָרִים שְׂאִין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל - חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טָמֵא. אֵי אֲפֹשֶׁר לֹאמַר בְּפִגּוּל וּבְנוֹתֵר וּבִטְמֵא בְּקְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ אֲלֵא אַחֵר זְרִיקָה, שְׂאִין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא, אֲלֵא לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים.

ה. חֵמֶר בְּפִגּוּל שְׂאִין בְּנוֹתֵר וּבִטְמֵא, וּבְנוֹתֵר וּבִטְמֵא שְׂאִין בְּפִגּוּל, שֶׁהַפִּגּוּל נוֹהֵג בְּמַחֲשֶׁבָה וְנוֹהֵג לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְאֵם נִתְפַּגֵּל מִקְצַת הַזְּבַח - נִתְפַּגֵּל כְּלוּ, מַה שְׂאִין כֵּן בְּנוֹתֵר וְטָמֵא. חֵמֶר בְּנוֹתֵר וּבִטְמֵא, שֶׁהַדְּבָרִים שְׂאִין חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פִּגּוּל - חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טָמֵא. נוֹתֵר - חֲזִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טָמֵא, מַה שְׂאִין כֵּן בְּפִגּוּל. חֵמֶר בְּפִגּוּל וּבְנוֹתֵר שְׂאִין בְּטָמֵא, חֵמֶר בְּטָמֵא שְׂאִין בְּפִגּוּל וּבְנוֹתֵר: שֶׁהַפִּגּוּל וְהַנוֹתֵר בִּידְעָה אַחַת, וְהַטָּמֵא בִּשְׁתֵּי יָדְעוֹת; פִּגּוּל וְנוֹתֵר בְּקוֹבְעָה וְטָמֵא בַּעֲוֹלָה וְיוֹרֵד; פִּגּוּל וְנוֹתֵר לֹא הִתְרוּ מִכְּלָלֵן וְהַטָּמֵא הִתְרָה מִכְּלָלוֹ. חֵמֶר בְּטָמֵא, שֶׁהַטָּמֵא נוֹהֵג בְּתֻרְמָה וְנוֹהֵג לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים, וְאֵם נְטִמָּה מִקְצַת הָאֵבָר - נְטִמָּה כְּלוּ, מַה שְׂאִין כֵּן בְּפִגּוּל וּבְנוֹתֵר.

כאלו נכנס כלו. פּרְכָסָה היוצאת לדרום והחזירה לצפון - כְּשֶׁרָה. קְדָשִׁים קלים - שְׁחִיטָתָן בַּפְּנִים וקבול דָּמָן בַּפְּנִים. שְׁחַט בַּפְּנִים וקבל בחוץ, בחוץ וקבל בַּפְּנִים - פְּסוּל, עד שישחט בַּפְּנִים ויקבל בַּפְּנִים. הִיָּה עומד בחוץ ופֶשֶׁט יָדוֹ לַפְּנִים, וְשָׁחַט - כְּשֶׁרָה, וְאִם קָבַל הָדָם - פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לַפְּנִים וְשָׁחַט - פְּסוּל, כְּאִלּוּ לֹא נִכְנַס כְּלוּ. פְּרָכָסָה וְיִצְאָתָא לְחוּץ וְהַחְזִירָה לַפְּנִים - פְּסוּלָה. וְכִשְׁם שֶׁהִשְׁחִיטָה בְּיוֹם, כִּף קָבּוּל הָדָם בְּיוֹם. שָׁחַט בְּיוֹם וקבל בְּלִילָה. שְׁחַט בְּלִילָה וקבל בְּיוֹם - פְּסוּל, עד שישחט בְּיוֹם ויקבל בְּיוֹם.

ג. פְּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשִׁעִירֵי הַנִּשְׂרָפִים, שְׁחִטָן וזרק דָּמָן. נִכְנַס וְעָמַד בֵּין מִזְבַּח הַזֶּהָב לְמִנְזוּרָה, מִזְבַּח הִיָּה לַפְּנִים מִמֶּנּוּ, טָבַל וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קְדָשֵׁי הַקְּדָשִׁים, עַל כֹּף הַזֶּהָב טְבִילָה, נָתַן עַל הַקֶּרֶן מִכָּאן וּמִכָּאן - כְּשֶׁרָה, מִן הַקֶּרֶן וּלְפָנִים - פְּסוּל. שְׁנָה מִתֵּן קָרְנוֹת - פְּסוּל, חָסַר מִן הַמִּתְנוּת אֶפְיִלוֹ אַחַת - פְּסוּל. יָצָא וְהִיָּה שׁוֹפֵף שִׁירֵי הָדָם לִיסוּד מֵעֶרְבֵי שַׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, וְשַׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן הִיָּה שׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ לִיסוּד מֵעֶרְבֵי. אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ מִתְּעַרְבֵין בְּאֵמָה וְיִוָּצְאוּ לְנַחַל קְדָרוֹן וְנִמְכְּרוּן לְגַנְגִּין לְזָבֵל וּמוֹעֲלִים בָּהֶן; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין מְעִילָה בְּדָמִים.

ד. חֲטָאוֹת הַצְּבוּר וְהַיְחִיד, כִּיצַד סֹדֵר מִתֵּן דָּמִים שְׁלֵהֶם? הִיָּה עוֹלָה בְּכַבֵּשׁ וּפְנָה לְסוּבָב, וּבֹא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוּמִית מִזְרָחִית, טוֹבַל אֲצַבְעוֹ הַיְמִינִית שְׁבִימִין, נֹתֵן בְּגוֹדְלוֹ מִלְמַעְלָה וּבְאֲצַבְעוֹ קִטְנָה מִלְמַטָּה וּמַחֲטָא וְיֹוֹרֵד כְּנֶגֶד תְּחִלָּה שַׁל קֶרֶן, עַד שֶׁהִדָּם שְׁבָאֲצַבְעוֹ כְּלָה. נָתַן עַל הַקֶּרֶן מִכָּאן וּמִכָּאן - כְּשֶׁרָה. מִן הַקֶּרֶן וּלְפָנִים - פְּסוּל. שְׁנָה מִתֵּן קָרְנוֹת - פְּסוּל. חָסַר מִן הַמִּתְנוּת אֶפְיִלוֹ אַחַת - פְּסוּלָה. שִׁירֵי הָדָם הִיָּה שׁוֹפֵף וְיֹוֹרֵד לִיסוּד דְּרוּמִי. רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: בְּמִקוֹמוֹ הִיָּה עוֹמֵד שׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי.

ו. חָמַר בְּטָמָא שְׂאִין בְּיוֹצָא וּבְיוֹצָא שְׂאִין בְּטָמָא; שֶׁהִטָּמָא נוֹהֵג בְּקְדָשֵׁי קְדָשִׁים וּבְקְדָשִׁים קְלִים, וְנוֹהֵג בְּקְדָשֵׁי הַגְּבוּל מֵהַ שְׂאִין כֵּן בְּיוֹצָא. חָמַר בְּיוֹצָא שֶׁהִיוֹצָא לֹא הִתֵּר מִכְּלָלוֹ וְאִין הִצִּיץ מִרְצָה עָלָיו, מֵהַ שְׂאִין כֵּן בְּטָמָא. בְּאִיזָה טָמָא אִמְרוּ? בְּטָמָא שְׂאֵכַל בְּשׂוֹר טְהוֹר וּבְשׂוֹר טָמָא, אֲבָל טְהוֹר שְׂאֵכַל בְּשׂוֹר טָמָא, וְהִיאֵכַל מִן הַקְּדָשִׁים לַפְּנֵי זְרִיקַת דָּמָן. וּמִן הָעוֹלָה, וּמִן הָאִמּוּרִין, בֵּין לַפְּנֵי זְרִיקַת דָּמָן וּבֵין לְאַחַר זְרִיקַת דָּמָן - הִרִי זֶה לֹוּקָה אֶת הָאֲרָבָעִים. כְּלָלוֹ שַׁל דְּבָר: אֵין חִיבִין קָרְבָן אֱלָא עַל פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמָא.

ז. לְשֵׁם שֶׁשֶׁה דְּבָרִים הַזְּבַח נִזְבַּח: לְשֵׁם זָבַח, לְשֵׁם זֹבַח, לְשֵׁם הַשֵּׁם, לְשֵׁם אִישִׁים, לְשֵׁם רֵיחַ, לְשֵׁם נִיחּוּחַ, וְחֲטָאֹת וְאָשֶׁם לְשֵׁם הַחֲטָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אִף מִי שֶׁלֹּא הִיָּה בְּלָבוֹ לְשֵׁם אֶחָד בְּכָל אֵלָה כְּשֶׁרָה, שֶׁהֵן תְּנֵאֵי בֵית דִּין, שְׂאִין מִחֲשֶׁבָה הוֹלְכַת אֱלָא לְאַחַר הָעוֹבֵד. לְעוֹלָם אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֱלָא לְאַחַר הַשׁוֹחֵט, שֶׁהַשׁוֹחֵט מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם חֲטָאֹת, וְהַבְּעָלִים מִתְכַּוֵּנִין לְשֵׁם עוֹלָה, אוֹ הַשׁוֹחֵט מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם עוֹלָה וְהַבְּעָלִים מִתְכַּוֵּנִין לְשֵׁם חֲטָאֹת, לְעוֹלָם אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֱלָא לְאַחַר הַשׁוֹחֵט.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרָק שִׁישִׁי

א. אִיזְהוֹ צִפּוֹן הַמִּזְבַּח שְׁכֶשֶׁר לְשְׁחִיטַת קְדָשֵׁי קְדָשִׁים? מִקוֹם הַמִּזְבַּח הַצִּפּוֹנִי וְעַד כֶּתֶל הָעֶזְרָה הַצִּפּוֹנִי עַל פְּנֵי כֹל הַמִּזְבַּח הַצִּפּוֹנִי. וְיִשְׁנֵן שְׁלֹשִׁים אֵמָה; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי בְּרַי יְהוּדָה. רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹסִיף מִכְּנֶגֶד בֵּין הָאוֹלָם לְמִזְבַּח, וְעַד כְּנֶגֶד בֵּית הַחֲלִיפוֹת, וְיִשְׁנֵן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אֵמָה. וְרַבִּי מוֹסִיף מִקוֹם דְּרִיסַת רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶחָד עֶשֶׂר אֵמָה. וּמִקוֹם דְּרִיסַת רִגְלֵי יִשְׂרָאֵל אֶחָד עֶשֶׂר אֵמָה, מִקוֹם הַכֶּתֶל הַצִּפּוֹנִי וְעַד כֶּתֶל הָעֶזְרָה הַמִּזְרָחִית. וְכִשְׁם שֶׁהִשְׁחִיטָה בְּצִפּוֹן כִּף קָבּוּל הָדָם בְּצִפּוֹן.

ב. הִיָּה עוֹמֵד בְּדְרוֹם וּפֶשֶׁט יָדוֹ לְצִפּוֹן, וְשָׁחַט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם קָבַל הָדָם - פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ בְּצִפּוֹן וְשָׁחַט -

וְנֶאֱכָלִין לְזַכְרֵי כְהוֹנָה בְּכָל מֵאֵכֵל לְיוֹם וְלֵילָה עַד חֲצוֹת, וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר, וְאִין מַחֲשָׁבָה פְּסוּל בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל, עַד שֵׁיעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁחֶר. אַחַד תְּמִימִים וְאַחַד בְּעֵלֵי מוּמִים לְמַחֲלָקָת.

ח. הַבְּכוּר, וְהַמּוּרֵם מִן הַתּוֹדָה, וְאֵיל הַנּוֹזֵר - נֶאֱכָלִין לְאֲנָשִׁים וְלְנָשִׁים וְלַעֲבָדִים וְלַשִּׁפְחוֹת. זֶה הַכֹּל, כֹּל שֶׁהוּא אוֹכֵל בְּתוֹרֵמָה - אוֹכֵל בְּאֵלוֹ, וְכֹל שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתוֹרֵמָה - אֵינוֹ אוֹכֵל בְּאֵלוֹ. הַשָּׁלֵם וְהַמְעַשֵּׂר וְאֶחָד עֶשֶׂר שְׁבַמְעֶשֶׂר - נֶאֱכָלִין לְשְׁנֵי יָמִים וְלֵילָה אַחַד, לְיוֹם וְלֵילוֹ, וְלְיוֹם שֶׁל אַחֲרָיו. וְכִינּוֹן שֶׁחֲשָׁבָה - חִיבִין עֲלֶיהָ מִשּׁוּם נוֹתֵר, וּמַחֲשָׁבָה פּוֹסְלָת בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל, וְאִין שׁוֹרְפָתָן אֲלֵא בְיוֹם, וּבְכָל מְקוֹם הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר הַלֵּילָה, וְלֹאֲכִילָת קֳדָשִׁים הַלֵּילָה הוֹלֵךְ אַחֵר הַיּוֹם.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרָק שְׁבִיעִי

א. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִזְבֵּחַ כְּלוּ צִפּוֹן שְׁנֶאֱמַר (וַיִּקְרָא א, יא): "וַיִּשְׁחַט אֹתוֹ עַל יַד הַמִּזְבֵּחַ צִפּוֹנָה לְפָנָי ה'". רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מַחְצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלַצִּפּוֹן - כְּצִפּוֹן מַחְצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלְדָרוֹם - כְּדָרוֹם. וְכֵן הִיא רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁנֵי פְּסָפְסִין הֵיוּ בְּבֵית הַחֲלִיפוֹת, פְּתוּחוּן לְמַעְרָב, גְּבוּהִין מִן הָאָרֶץ שְׁמוֹנֵה אַמּוֹת שֶׁתְּהֵא עֲזָרָה כְּשֶׁרָה לְאֲכִילָת קֳדָשִׁים קֳדָשִׁים וְלִשְׁחִיטַת קֳדָשִׁים קְלִים, אֶפְלוֹ אַחֲרָי בֵּית הַכִּפְרֵת שְׁנֶאֱמַר (שָׁם ב, ג): "וַיִּשְׁחַטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד" וְגו'.

ב. מִנְחוֹת הֵיוּ נִקְמְצוֹת בְּכָל מְקוֹם בְּעֲזָרָה, אֶפְלוֹ בְּרֵאשׁ שֶׁל מִזְבֵּחַ. אַחַת חֲטָאת הָעוֹף וְאַחַת עוֹלַת הָעוֹף בְּאוֹת מִן הַחֲלִין, בְּיוֹם, וּבְיַד הַיְמִינִית: כִּיצַד מוֹלֵק בְּחֲטָאת הָעוֹף? נוֹתֵן שְׁנֵי גִפְיָה בֵּין שְׁתֵּי אֲצִבְעוֹתָיו, וּשְׁתֵּי רִגְלֵיהָ בֵּין שְׁתֵּי אֲצִבְעוֹתָיו, וְהִיא מוֹתַח צוֹאֲרָה עַל רַחֵב שְׁתֵּי אֲצִבְעוֹתָיו וְזֶה עֲבוּדָה קָשָׁה שְׁבַמְקָדָשׁ. הִיא מוֹלֵק בְּצִפּוֹן מִמּוּל עֲרֹפָה, וְאִין מְבַדִּיל, וּמִזֶּה מְדַמָּה עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ, וּכְשֶׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה אַחַד אוֹ רַב אַחַד - כֵּן מְלִיקָה אַחַד אוֹ רַב אַחַד. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן

ה. הַיְסוּד הִיא מְקִיף פְּנֵי כָל הַמִּזְבֵּחַ מִן הַצִּפּוֹן לְמַעְרָב אֲמָה עַל אֲמָה טַפַּח כְּלָפֵי מִזְבֵּחַ, אוֹכֵל בְּדָרוֹם אַחַת וּבְמִזְרַח אֲמָה, וּבִקְרֵן דְּרוּמִית מִזְרַחִית לֹא הִיא לֶה יְסוּד, אֲלֵא חוּט שֶׁל סִיקְרָא הִיא בְּאֲמָצַע הַמִּזְבֵּחַ, מִמְּנוֹ וְלַמְטָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת, מִמְּנוֹ וְלַמְעֻלָּה חֲמֵשׁ אַמּוֹת, שְׁכָל הַנִּתְנִין לְמִטָּן - כְּשֶׁרִין מַחוּט הַסִּיקְרָא וְלַמִּטָּן, וְכֹל הַנִּתְנִין לְמַעְלָה - כְּשֶׁרִין מַחוּט הַסִּיקְרָא וְלַמְעֻלָּה; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּעוֹלַת הָעוֹף, אֲבָל בְּחֲטָאֵת בְּהֵמָה לֹא הֵיוּ נוֹתְנִין אֲלֵא עַל גּוֹפָה שֶׁל קֶרֶן. הַיְסוּד הִיא מְנַקֵּב כְּמִין שְׁנֵי חוּטִין דְּקִין, שְׁבֵהֶן הֵיוּ דְמִים יוֹרְדִין וּמַתְעַרְבִין בְּאֲמָה וַיּוֹצִיאוּ לְנַחַל קָדְרוֹן, וְנִמְכְּרִין לְגַנְגִּין וְלִזְבֵּל וּמוֹעֲלִין בְּהֵן.

ו. עוֹלָה וְתִמְרַת עוֹלָה וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְאֲשָׁמוֹת, וְתוֹדָה, וְאֵיל נְזִיר וּשְׁלָמִים, וְהַשְּׁלָמִים הַבָּאִין מִחֲמַת פְּסַח, וְאֶחָד עֶשֶׂר שְׁבַמְעֶשֶׂר פְּסַח שְׁעֵבֵר זְמוּנוֹ, כִּיצַד סֹדֵר מִתֵּן דְּמִים שְׁלָה? בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרַחִית צְפוֹנִית - נוֹתֵן מִזְרָחָה צְפוֹנָה. מַעְרָבִית דְּרוּמִית - נוֹתֵן מַעְרָבָה דְּרוּמָה. רַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרַחִית צְפוֹנִית - נוֹתֵן מִזְרָחָה צְפוֹנָה. צְפוֹנִית מַעְרָבִית - נוֹתֵן מַעְרָבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אִישׁ הַמַּצְפָּה הִיא מְשֻׁנָּה בְּתַמִּיד, בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרַחִית צְפוֹנִית - נוֹתֵן מִזְרָחָה צְפוֹנָה, צְפוֹנִית מַעְרָבִית - נוֹתֵן מַעְרָבָה. דְּרוּמִית - נוֹתֵן דְּרוּמָה. נִתֵן עַל הַקֶּרֶן מְכָאן וּמְכָאן - כְּשֶׁר. מִן הַקֶּרֶן וְלִפְנֵים - פְּסוּלָה. שְׁנֵה מִתֵּן קֶרְנוֹת - כְּשֶׁר. חֲסַר מִן הַמִּתְנֹת אוֹ שְׁלֵא נִתֵן אֲלֵא אַחַת - כְּשֶׁר. שִׁירֵי הַדָּם - הִיא שׁוֹפְכוֹ לַמְטָה. הַבְּכוּר וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסַח - שׁוֹפְכֵן שְׁפִיכָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיְסוּד, שְׁפֹכֵן שְׁלֵא כְּנֶגֶד הַיְסוּד - הָרִי אֵלוֹ פְּסוּלִין.

ז. הֵיכָן הִיא אֲכִילָתָן שֶׁל בָּלֵן? חֲטָאת וְאֲשָׁם, וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְחֲטָאת הָעוֹף, וְאֲשָׁם תְּלוּי, וְלוֹג שְׁמֵן שֶׁל מִצּוֹרַע, וּשְׁתֵּי הַלְחָם, וְלַחֵם הַפָּנִים, וּשְׁרֵי מִנְחוֹת וְהַעֲמֵר - כָּלֵן קֳדָשִׁים קֳדָשִׁים, וְנֶאֱכָלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים,

רבי שמעון אומר: חטאת העוף שמלקה כתקנה והבדיל בה - כשרה. מלקה בכל מקום במזבח - כשרה. מצה דמה בכל מקום במזבח - כשרה. הזה ולא מצה - כשרה, ובלבד שיתן מדם הנפש למטה מחוט הסקרא. ואם היתה כשרה - נאכלת לכהנים, ואם לאו - זורקה על גבי הדשן. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חלון היתה שם למערבו של כבש, ורבוכה היתה נקראת, ששם זורקים פסולי חטאת העוף - שתעבר צורתה ותצא לבית השרפה.

ג. כל העולין למזבח עולין למזרח ויורדין במערב, בימין ויורדין בשמאל, חוץ מנסוף המים והיין, ועולת העוף, שעולין במערב ויורדין במערב בימין. כשם שמולק בחטאת העוף כף מולק בעולת העוף, אלא שבעולת העוף היה מבדיל וממצה מדמה על קיר המזבח. מצה מן הראש - פסול. מן הגוף - כשר. מצה על הכבש ועל היסוד - פסול. עשאה ממקום שעומד למעלה אמה - כשרה. ממקום שעומד למטה אמה - כשרה. רבי שמעון ורבי יוחנן בן ברוקה אומרים: בראשו של מזבח היתה נעשית. אבא יוסי בן דוסתאי אומר: קרקבנין היה זורקן על גבי הדשן. בא לו לגוף, היה משסעו ביד, אבל לא בסכין, בין ששסע ביד ובין ששסע בסכין, שסע ולא הבדיל - כאלו לא שסע. מלח ולא ספג, ספג ולא מלח - כשרה. זה הכלל, כל שגוין ששנה בה לפני מצוי דמה - פסולה, לאחר מצוי דמה - כשרה.

ז. חטאת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פסול ואין בו פרת. עולת העוף שמלקה להזות דמה בחוץ, או מקצת דמה בחוץ, לאכול בשרה בחוץ, או כזית מבשרה בחוץ - פגול וחיבין עליו פרת. זה הכלל: כל המולק והמזה בחטאת העוף, כל המולק והממזה בעולת העוף, לאכל דבר שדרכו לאכל ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר, חוץ למקומו - פסול, ואין

בו פרת. חוץ לזמנו - פגול, וחיבין עליו פרת, ובלבד שיקרב מתיר כמצותו. כיצד קרב המתיר כמצותו? מלך בשתיקה ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק ומצה הדם בשתיקה - זה הוא שקרב המתיר כמצותו. כיצד לא קרב מתיר כמצותו? מלך חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו, או שמלק חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו, או שמלק ומצה הדם חוץ למקומו, בין שהקדים מחשבת זמן למחשבת מקום ובין שהקדים מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. רבי יהודה אומר: אם קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום - פגול וחיבין עליו פרת; אם קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן - פסול ואין בו פרת. כיצד קדמה מחשבת זמן למחשבת מקום? מלך חוץ לזמנו ומצה הדם חוץ למקומו. כיצד קדמה מחשבת מקום למחשבת זמן? מלך חוץ למקומו ומצה הדם חוץ לזמנו.

ה. חטאת העוף שמלקה שלא לשמה - פסול, ואין בו פרת, מפני שלא קרב המתיר כמצותו. זה הוא כללו של דבר: כל הפגולין שנוהגין בחטאת בהמה - נוהגין בחטאת העוף. וכל הפגולין שנוהגין בעולת בהמה - נוהגין בעולת העוף. עולת העוף ששעשאה למטה כמעשה חטאת לשום חטאת, רבי אליעזר אומר: מועלין בה. רבי יהושע אומר: אין מועלין בה. אומר רבי אליעזר: ומה אם חטאת שאין מועלין בה לשמה, כששנה את שמה מועלין בה, עולה שמועלין בה לשמה כששנה את שמה אינו דין שימעלו בה? אומר לו רבי יהושע: לא! אם אמרת בחטאת ששנה את שמה לשום עולה, שכן שנה את שמה לדבר שיש בו מעילה, תאמר בעולה ששנה את שמה לשום חטאת - שכן שנה את שמה לדבר שאין בו מעילה. אומר לו רבי אליעזר: אפשר ששחטו בצפון לשום שלמים יוכיח, ששנה את שמו ומועלין בו, ואף אתה אל תתמה על העולה, שאף על פי ששנה את שמה לדבר שאין בו מעילה שימעלו בה. אומר לו

בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, ומחלל דמי חטאת על חטאת ודמי עולה על עולה, ודמי שלמים על שלמים ונותנין לבעלים. ולא יתנם לבעלים עד שיחללם על כלן.

ב. עולה שנתעברה באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן עולה. אם כבר קרב זבחו - יביא בדמיו זבח אחר, קרבה עולתו - יביא בדמיו עולה אחרת. חטאת שנתעברה באחת מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן חטאת. אם כבר קרב זבח - יביא בדמיו זבח אחר, כבר קרבה חטאתו - שניהן ימותו. אשם שנתערב באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח, ובדמי יפה שבהן אשם. כבר קרב זבחו - יביא בדמו זבח אחר. כבר קרב אשמו - שניהן יפלו לנדבה: מעות חטאת ומעות אשם שנתעברו אלו באלו - לוקח בהן שתי בהמות, בין ממקום אחד ובין משני מקומות, ומחלל דמי חטאת על חטאת ודמי אשם על אשם. כבר קרבה חטאתו - יוליך לים המלח. כבר קרב אשמו - יפול לנדבה. תודה שנתערב בתמורתו - שניהן יקורבו, ויניף הלחם עמהן.

ג. תודה שנתעברה באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהם זבח ובדמי יפה שבהן תודה. כבר קרבה זבחו - יביא בדמיו זבח אחר. כבר קרבה תודה - יביא בדמיה תודה אחרת. שלמים שנתעברו באחד מכל הזבחים - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן זבח ובדמי יפה שבהן שלמים. כבר קרבו שלמים - יביא בדמיו שלמים אחרים. שלמים שנתעברו בשלמים הבאין מחמת הפסח - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביאו בדמי יפה שבהן שלמים, ויאכלו ליום ולילה עד חצות, ובדמי יפה שבהן שלמים אחרים, ויאכלו לשני ימים ולילה אחת. בן

רבי יהושע: לא! אם אמרת באשם שאם שנה את שמו לא שנה את מקומו, תאמר בעולה ששנה את שמה ושנה את מקומה? ! אמר לו רבי אליעזר: הרי אשם ששחטו בדרום לשם שלמים יוכיח, ששנה את שמו ושנה את מקומו ומועלין בו, אף אתה אל תתמה על העולה, שאף על פי ששנה את שמה ושנה את מקומה - מועלין בה. אמר לו רבי יהושע: לא! אם אמרת באשם ששנה שמו ושנה את מקומו - לא שנה את מעשיו, ושנה לדבר שמקצתו מעילה, תאמר בעולה ששנה את שמה, ואת מעשיה ואת מקומה, ושנה לדבר שאין מקצתו מעילה. חטאת העוף הבאה על הספק - מטמא בספק ומטמא אבית הבליעה.

ו. הנרבע, המוקצה, והנעבד, אתגן, ומחיר, טומטום ואנדרוגינוס - מטמאין בבית הבליעה. רבי אליעזר אומר: טומטום ואנדרוגינוס - אין מטמאין בבית הבליעה, שכל מקום שנאמר "זכר" מוציא טומטום ואנדרוגינוס מן הכלל. מלק הזר ומלק הפסול - מטמאין בבית הבליעה. הפגול והנותר - אין מטמא בבית הבליעה, מפני שלא היה פסולן בקדש. זה הכלל: כל שהיה פסולן בקדש - אין מטמאין בבית הבליעה, לא היה פסולן בקדש - אין מטמאין בבית הבליעה.

מִסַּת קִרְבָּנוֹת פָּרֶק שְׁמִינִי

א. כל הזבחים שנתעברו, הן ולדותיהן ותמורותיהן - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן ממין זה - ובדמי יפה שבהן ממין זה, ויפסיד המותר מביתו. נתעברו ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתגן ומחיר, ובכלאים, ובטרפה, וביוצא דפן - ירעו עד שישתאבו, וימכרו, ויביא בדמי יפה שבהן מאותו המין, והשאר חלין. נתעברו בחלין - תמימים יקדישום לשום אותו הזבח. נתעברו בזבחים - מת אחד מהן, יביא כנגדו ממקום אחר, ויתנה עליו. נתעברו הדמים - הרי זה לוקח בהן שלש

עזאי אומר: שלמים הבאין מחמת הפסח הרי הן כפסח לכל דבר, אלא שהן נאכלין ליום ולילה.

ד. בכור שנתערב בפסח - שניהן ירעו עד שיסתאבו, ויאכלו בכבור. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו כפסח וכמנין של פסח. מעשר שנתערב בפסח - שניהם ירעו עד שיסתאבו, וימכרו כמעשר. רבי שמעון אומר: זה ישחט לשום מה שהוא, וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו כפסח וכמנין של פסח. הבכור והמעשר, רבי שמעון אומר: זה לשום מה שהוא וזה ישחט לשום מה שהוא, ושניהם יאכלו כאחד, מפני שמתן דמם שוה; ולא הודו חכמים לרבי שמעון, שמביא קדשים לבית הפסול. במה דברים אמורים? בזמן שנתערבו חיינן, אבל בזמן שנתערבו שחוטין - יאכלו כחמור שבהן. נתערבו בפסולי המקדשין, או בחלין שנשחטו בעזרה - תעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ה. תודה שנתערבה באיל נזיר - שניהם יקרבו ויניף הלחם עמהן. אמר רבי יהודה: מודים חכמים לרבי אליעזר, באברי הזבחים שנתערבו באברי עולה - שיקרבו. מודה רבי אליעזר לחכמים שנתערבו ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן ובמחיר, ובפלאים, ובטרפה ויוצא דפן - שתעבר צורתן ויצאו לבית השרפה; על מה נחלקו? על שנתערבו אברי בעל מום בתמימים, שרבי אליעזר אומר: יקרבו, ורואה אני אברי בעל מום בתמימים, שתעבר צורתן ויצאו לבית השרפה.

ו. דם שנתערב במים - רואין אותו כאלו הן יין, נתערב ביין - רואין אותו כאלו הם מים,

נתערב בדם הבהמה, או בדם החיה - רואין אותו כאלו הן יין, ובמים - אם בטלו מראיו - פסול, ואם לאו - כשר. רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל: אין דם מבטל דם. אין לה שמכפר - אלא דם הנפוש בלבד, שנאמר (ויקרא יז, יא): "כי הדם הוא בנפש יכפר", אי זה הוא דם הנפוש? כל זמן שמקלח, ודם התמצית? כל שאינו מקלח. חתך את הראש בכת אחת, קבל מן הראש - פסול, מן הגוף - כשר. נתערב בדם פסולין - ישפך לאמה או בדם התמצית. אומר לו - שלא יתן, ואם נתן - רואין אותו כאלו הוא במים, אם בטלו מראיו - פסול, ואם לאו - כשר; רבי אליעזר מכשיר בדם התמצית.

ז. נתערב ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן, במחיר, ובפלאים, ובטרפה, ויוצא דפן, בין כוס בכוס ובין בכלול שנתערבו - ישפך לאמה. כוס אחד במאה כוסות, רבי אליעזר אומר: אם קרב כוס אחד - יקרבו כל הכוסות, וחכמים אומרים: אפילו קרבו כלן, חוץ מאחד מהן - ישפך לאמה. אמר רבי יהודה: לא נחלק רבי אליעזר על דם עולה שנתערב בדם זבחים - שיקרבו; על שנתערב ברובע ובנרבע, במקצה ובנעבד, באתנן ובמחיר, בין כוס בכוסות, ובין בכלול¹ - ישפך לאמה. על מה נחלקו? על שנתערב דם בעל מום בתמימים, שרבי אליעזר אומר: יקרבו, ורואה אני את דם בעל מום בתמימים כאלו הן מים. וחכמים אומרים: ישפך לאמה.

ח. הנתנין למטה שנתערבו בנתנין למעלה. רבי אליעזר אומר: ינתנו למעלה. וחכמים אומרים: ישפכו לאמה. נתן למטה ולא נמלה. רבי אליעזר אומר: יתן למעלה. וחכמים אומרים: ישפך לאמה והתחתונים

¹ מקף בסוגרין: 'או שנתערב דם בעל מום בכלול או כוס אחד במאה כוסות'.

עלו לו. נתן למעלה ולא נמלך, אלו ואלו מודים שיחזרו ויתן למטה, אלו ואלו עלו לו.

ט. חטאת יחיד שנתערכה זו בזו, חטאת צבור שנתערכה זו בזו, חטאת יחיד וצבור שנתערכו זו בזו, וכן בתודות, וכן בעולות, וכן בשלמים - נותן ארבע מתנות מכל אחת ואחת. ואם נתן ארבע מתנות מכלן - יצא. כמה דברים אמורים? בזמן שנתערכו חיינו, אבל בזמן שנתערכו שחוטינו - נותן ארבע מתנות מכלן. ואם נתן מתנה אחת מכלן - יצא. רבי אומר: רואין את המתנה, שאם תחלק, ויש בה מתנה לכל אחת ואחת.

י. הנתנין במתנה אחת שנתערכה בנתנין במתנה אחת - ינתנו במתנה אחת. מתן ארבע במתן ארבע - ינתנו במתן ארבע. מתן ארבע במתנה אחת - רבי אליעזר אומר: ינתנו מתן ארבע. רבי יהושע אומר: ינתנו מתנה אחת. אמר רבי אליעזר: הרי הוא עובר על "בל תגרע"! אמר רבי יהושע: הרי הוא עובר על "בל תוסיף"! אמר רבי אליעזר: לא נאמר "בל תוסיף" אלא כשהוא בעצמו, ומוסיף אתה עליו כשהוא עם אחרים. אמר רבי יהושע: לא נאמר "בל תגרע" אלא כשהוא בעצמו, וגורע אתה הימנו כשהוא עם אחרים. אמר לו רבי אליעזר: עדין דבר שקול, מי מכריע? אמר רבי יהושע: אני אכריע! כשאני עושה בידי - נמצאתי עובר על "לא תעשה", והרי הוא בידי! כשאני מניחה כמות שהיא - נמצאתי עובר "לא תעשה" ואינה בידי.

יא. הנתנין בפנים שנתערכו בנתנין בחוץ - ישפך לאמה. נתן בחוץ ולא נמלך - יחזר ויתן בפנים, והחיצונים עלו לו. בחוץ בפנים ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו. בפנים בחוץ ולא נמלך - אלו ואלו עלו לו, חוץ משנתערכו בחטאת, מפני שחטאת שנגנס דמה לפנים פסולה. רבי אליעזר אומר: אף האשם, שנאמר (ויקרא ז, ז): "כחטאת כאשם".

יב. חטאת שקבל דמה בשני כוסות - נטמא אחד מהן, או שנשפך, או שיצא חוץ לקלעים, או שנתנו למטה - הרי חברו כשר. קל וחמר לחיצונים, שאם נכנס אחד מהם לפנים - לא יהא חברו פסול. והדין נותן: ומה אם במקום שמחשבה פוסלת בחוץ, לא פסל הדם שבחוץ את הדם שבפנים. מקום שאין מחשבה פוסלת בפנים, אינו דין שלא יפסל הדם שבפנים את הדם בחוץ? הרי הוא אומר (ויקרא ו, כג): "אשר יובא מדמה" - אפלו מקצת דמה". נכנס לפנים - כשר. יצא לחוץ - פסול. בשר הקדש שנגנס לפנים - כשר. והדין נותן שיהא פסול: ומה אם במקום שלא פסל דם שבחוץ את הדם שבפנים, נפסל בשר היוצא לשם. מקום שפסל דם שבפנים את הדם שבחוץ אינו דין שנפסל בשר שנגנס לשם, תלמוד לומר (שמות כב, ל): "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" וגו'.

יג. נכנס לפנים - חברו פגול, יצא לחוץ - חברו כשר. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימין, קבל בכלי קדש - חברו כשר, שזה ראוי לקרב בפנים. קבל הזר, קבל הפסול, קבל בשמאלו, קבל בכלי חול - חברו פסול, שאין זה ראוי לקרב בפנים. פרקסה לקרב בפנים והחזירה - כשרה. חטאת העוף שפרקסה לפנים והחזירה - כשרה.

יד. חטאת שקבל דמה בארבעה כוסות, אם נתן מכלן על ארבע קרנות - כלן נשפכין ליסוד, ואם לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - הוא נשפך ליסוד, והן נשפכין לאמה. רבי אליעזר ברבי שמעון אומר: אפלו לא נתן אלא מאחד מהן מתן ארבע - כלן נשפכין ליסוד. זה הוא כללו של דבר: כל הנשפך ליסוד - דמו טעון כבוס, ומחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - ח'ב. כל הנשפך לאמה - אין דמו טעון כבוס, ואין מחשבה פוסלת בו משום פגול, והמעלה אותו בחוץ - פטור.

מִסְכַּת קַרְבָּנוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע, אלא הדים והנסכים. הדים כדברי רבן גמליאל זורקו על גבי האישים, נסכים נותנו לספלים. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן ועלו לגבי המזבח - הרי אלו לא ירדו. כל הזבחים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו. העצמות והגידים והקרניים והטלפים שעלו לגבי המזבח ונמצאו פסולין - הרי אלו לא ירדו.

ב. אותו ואת בנו שעלו לגבי מזבח - ירדו, שאין המזבח מקדש אלא את הראוי לו. הרובע, והנרבע, המקצה, והנעבד, והאתנן, והמחיר, והכלאים, והטרפה, ויוצא דפן, שעלו לגבי מזבח - ירדו, מפני שלא היו פסולין בקדש. זה הכלל: שהיה פסולו בקדש - הקדש מקבלו, לא היה פסולו בקדש - אין הקדש מקבלו, חוץ מבעל מום, שרבי שמעון אומר משם רבי עקיבה: בעל מום בעוף - כשר. רבי חנינא סגן הכהנים אומר: דוחה היה אבא את בעלי מומין מלקרב, מפני מה אמרו: הלן והיוצא והטמא שעלו לא ירדו? מפני שהלן כשר בשלמים, והיוצא כשר בבמה, והטמא כשר בצבור.

ג. הקמץ, והלבונה, מנחת כהנים, ומנחת כהן משות, ומנחת נסכים שעלו לגבי מזבח ונמצאו פסולים - הרי אלו לא ירדו. אבל קטרת שעלה לגבי המזבח - תרד, שאין המזבח מקדש אלא את הראוי לו, עולה שעלתה לגבי מזבח ונמצאת פסולה - יקטירנה על יד העזרה. אכרין שלנו בעזרה - מעלין אותן כל הלילה. שעל גבי הכבש, שבראשו של מזבח - מעלין אותם לעולם. כשם שאם עלו לא ירדו - כך אם ירדו לא יעלו, ואם עלו - ירדו. הקמץ שנתנו על גבי האישים - שגריו מתרין.

ד. אמורין שנתנן על גבי האישים - הבשר מתר. הפגול והנותר והטמא שנתן על גבי האישים - חביבין עליהם משום פגול ונותר

וטמא, עולה שחוטטה שעלתה על המזבח, או שעלתה חיה ושחטה - הרי מפשיט ומנתח ומוריד את הדם וזורקו למטה, מוריד את הקרבים ומדיחן במים, וחוזר ומעלה אותן ומוריד את העור לכהנים, וחוזר ומקטיר את הכל.

ה. זבחים שחוטין שעלו לגבי מזבח - הרי זה מפשיט ומנתח ומוריד את הדם וזורקו למטה, מוריד את הקרבים ומדיחן במים, וחוזר ומעלה אותן, ומוריד את העור ואת הבשר לבעלים, חוזר ומקטיר את השאר. העלו חיים - מורידן ושוחטן למטה, אין לה שמקדיש במזבח החיצון אלא את הראוי לו.

ו. כלי הלח מקדשין את הלח, ומדת היבש מקדשת את היבש, אין כלי הלח מקדשין את היבש, ולא מדת היבש מקדשת את הלח, אין מקדשת אלא במלואן. אין מקדשת אלא מתוכן, אין מקדש אלא בפנים. נקבו, נפגמו, נסדקו, אם עושין מעין מלאכתן שהיו עושין כשהן שלמים - מקדשין, ואם לאו - אין מקדשין.

מִסְכַּת קַרְבָּנוֹת פְּרָק עֶשְׂרִי

א. כל התדיר מחברו - הוא קדם את חברו, וכל המקדש מחברו - הוא קדם את חברו. פר משיח ופר העדה עומדין - פר משיח קדם לפר העדה בכל מעשיו, הואיל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת מוטב שיקדם מכפר למתכפר שנאמר (ויקרא טז): "וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל". פר הבא על כל המצות קדם לשעירי העדה, ושעירי העדה קודמין לשעיר של נשיא, ושעיר של נשיא קדם לשעירה של יחיד, ושעירה של יחיד קודמת לכבשה של יחיד. תודה קודמת לאיל נזיר מפני שהתודה טעונה ארבעה מיני לחם, ואיל נזיר טעון שני מיני לחם. מעשר קדם את העופות. אמר רבי שמעון: והלא מעשר קדשים קלים ועופות קדשי קדשים קדמו קדשים קלים לקדשי קדשים, אמור מעתה: יש במעשר אמורי קדשי קדשים מה שאין כן בעופות.

ב. חטאת העוף קודמת לעולת העוף בהקרבנה. אף בהפרשה לא יאמר: 'זה לעולתי וזה לחטאתי', אלא אומר: 'זה לחטאתי וזה לעולתי'. חטאת העוף של יולדת קודמת לכבשה. מנחת האיש קודמת למנחת האשה, מנחת חטים קודמת למנחת שעורים, מנחה קודמת לזין והזין קודמת לשמן, שמן קדם למלח ומלח קודמת לעצים ועצים קודמין לכל דבר.

ג. פרים קודמין לאילים ואילים קודמין לכבשים. אימתי? בזמן שבאו כאחד, אבל הבא ראשון - קרב ראשון. הבא אחרון - קרב אחרון. לחם הפנים קדם לשתי הלחם, כשהוא מחלק בעצרת אומר: 'הילך מצה הילך חמץ, הילך מצה הילך חמץ'. אבא שאול אומר: שתי הלחם קודמות ללחם הפנים. כשהוא מחלקן בעצרת אומר: 'הילך מצה, הילך מצה, הילך חמץ, הילך חמץ', מפני ששתי הלחם חביבות. שקודמין זה את זה בהקרבנה - כך קודמין זה את זה באכילה. קדשי קדשים קודמין לקדשים קלים. הנאכלין ליום אחד קודמין לנאכלין לשני ימים. שלמים של אמש קודמין לחטאת ואשם של יום. רבי שמעון אומר: חטאת ואשם של יום קודמין לשל אמש.

ד. וכלן רשאין כהנים לשנות באכילתן. מנחות ללותתן ולהוציא שמן, ולתת לתוכן תבלי חלין ותבלי תרומה; דברי רבי שמעון. רבי מאיר אומר: תבלי חלין ולא תבלי תרומה, שלא יביאו לידי פסול ולידי מעוט אכילה. זין פיוצא בו. אין מבשלין חטאת ואשם עם מורם מתודה, ואיל נזיר עם הבכור עם המורם משל שלמים - מפני שממעט את אכילתן וזמן אכילתן. ולא שלמים של אמש עם חטאת ואשם של יום - מפני שממעט את אכילתן ומקום אכילתן וזמן אכילתן. אבל חטאת ואשם מתבשלין זה עם זה. תודה ואיל נזיר מתבשלין זה עם זה. הבכור ומורם משלמים מתבשלים זה עם זה, מפני שכלן שוות.

ה. אחד חטאות החיצונות ואחד חטאות הפנימיות לכבוס, שנאמר (ויקרא ו, יח): "תורת החטאת" - תורה אחת לכל החטאות. חטאת העוף - אין דמה טעון כבוס. חטאת פסולה - אין דמה טעון כבוס. למה שעת הכשר ונפסלה - דמה טעון כבוס; דברי רבי יעקב. רבי שמעון אומר: אף על פי שהיתה שעת הכשר ונפסלה - אין דמה טעון כבוס. נתן על הקרן ועל הכבש ועל היסוד - אין זקוק לו. נתן מידו כשהוא מזה על גבי הקיתון - גוררו והוא טהור. נתן על העור עד שלא הפשט - אין טעון כבוס. משהפשט - טעון כבוס; דברי רבי יהודה. רבי אלעזר אומר: אף משהפשט - אין טעון כבוס, אלא מקום הדם, ודבר הראוי לקבל טמאה וראוי לכבוס. היכן מכבסו? בפנים. יצא לחוץ - נכנס ומכבסו בפנים.

ו. רבי שמעון אומר: קדשים קלים - אין טעונים מריקה ושטיפה אבל טעונין הדחה משום נותן טעם. כבשים פסולין - אין טעונין מריקה ושטיפה. רבי יעקב אומר: הנה להן שעת הכשר ונפסלו - טעונין מריקה ושטיפה. רבי שמעון אומר: אף על פי שהיתה להן שעת הכשר ופסולין - אין טעונין מריקה ושטיפה אלא הדחה. כלי חרש אין טעונין אלא שבירה. היכן שוברו? בפנים. יצא לחוץ - נכנס ושוברו בפנים. רבי טרפון אומר: בשל בו מתחלת הרגל - מבשל בו כל הרגל. אחר הרגל - טעון מריקה ושטיפה. אמר רבי נתן: לא היה רבי טרפון אומר אלא בקדשים קלים בלבד. היכן מורקן ושוטפן? בפנים. יצא לחוץ - מכניסן מורקן ושוטפן בפנים. נטמאו בחוץ - מטהרין ומכניסן, מורקן ושוטפן בפנים. כיצד מריקתן ושטיפתן? במקום אכילתן - מריקתן ושטיפתן. בשל בו קדשי קדשים - מרק ושטף לקדשי קדשים. קדשים קלים - מרק ושטף לקדשים קלים. קדשי קדשים וקדשים קלים - מרק ושטף לחמור שבהן.

שטף ולא מרק, מרק ולא שטף - יאכל כחמור שבהן.

ז. חמר בהזאה שאין במריקה ושטיפה, ובמריקה ושטיפה שאין בהזאה. שהזאה נוהגת בחטאות הפנימיות ונוהגת לפני זריקת דמים, מה שאין כן במריקה ושטיפה. חמר במריקה ושטיפה, שהמריקה ושטיפה נוהגים בקדשי קדשים ובקדשים קלים, ואם נתבשל במקצת כלי - כלו טעון מריקה ושטיפה, מה שאין כן בהזאה.

מסכת קרבנות פרק אחד עשר

א. אין אוגן רשאי להביא זבחים כל שבעה, אחד זבחים שהן ראויין לבא נדבה, ואחד זבחים שאין ראויין לבא נדבה, אפלו יין ואפלו עצים ואפלו לבונה, שנאמר (ויקרא ג, א): "שלמים". רבי שמעון אומר: שלמים שהכל שלום בהן, מהן למזבח, ומהן לכהנים, ומהן לבעלים. זבחי תודה הרי זה תודה בכל מקום, שנאמר (תהלים נ, כג): "זובח תודה וכבדנני ושם דרך אראנו" וגו'.

ב. כהן גדול מקריב אוגן ואינו אוכל, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל אותו היום. רבי שמעון אומר: גומר את העבודה שבידו ובא לו, אבל כהן הדיוט שעמד ומקריב ומת לו מת - מניח את העבודה שבידו ויוצא. לפיכך, אם זרק את הדם או שהקטיר קטרת, כל עבודה שעבר - הרי אלו פסולות.

ג. כל חטאות שדמן נכנס לפנים - אין לכהנים בהן כלום, אלא הדם ואמורין למזבח, ועור ובשר יצאו לבית השרפה. היכן שורפין אותן? בבית הדשן הגדול חוץ לירושלים, ולצפונה של ירושלים חוץ לשלש מחנות, ולא היו שורפין אותן שלמין, אלא מנתחין אותן על ידי עורן כנתחי עולות.

ד. אין הפהנים חולקין בשר כנגד בשר, ועופות כנגד עופות, בשר כנגד עופות, עופות כנגד מנחות, מנחות כנגד מנחות, שנאמר (ויקרא ז, י): "וכל מנחה בוליה

בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו". האיש חולק אף על פי בעל מום, אין הקטן חולק אף על פי המים. קטן, מאימתי כשר לחלק בקדשי מקדש? משביא שתי שעורות, אבל אין מקריבין אותו לעבודה, עד שנתמלא זקנו. רבי אומר: אומר אני, עד שיהא בן עשרים שנה ומעלה - "לנצח על מלאכת בית ה'" (עזרא ג, ח). עולה - כלה לגבוה ועורה לכהנים. קדשי קדשים הדם ואמוריו - למזבח ובשר ועור לכהנים. קדשים קלים הדם ואמורים למזבח, ועור ובשר לבעלים. זה הכלל: כל שיש לו בבשר - יש לו בעורות, כל שאין לו בבשר - אין לו בעורות, חוץ מן העולה שפרש בה הכתוב (ויקרא ז, ח): "עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה", שחטה חוץ לזמנה, חוץ למקומה, הואיל ולא זכה מזבח בבשרה - לא יזכו הפהנים בעורה. עולת הקדש - אין עורה לכהנים; דברי רבי יהודה. וזכמים ואמרים: עורה לכהנים. רבי יוסי בן רבי יהודה מוסיף אף של גרים ושל נשים ועבדים, שנאמר (שם): "עולת איש" - פרט לאלו. אמרו לו: והלא כבר נאמר "עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה", אם 'כהן' למה נאמר 'עולת איש'? אלא עולה שעלתה לאיש - עורה לכהנים, ושל אלתה לאיש - אין עורה לכהנים.

ה. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד שנטמא הדם - הדם יזרק, ועור ובשר אסורין. ואם נזרק הדם - עור ובשר מתרים. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד שנטמא הזבח - העור אסור. שחטו והפשיטו ונטמא העור ואחר כך זרק את הדם - העור מתו; דברי רבי. רבי שמעון אומר: העור אסור. שחטו ולא הפשיטו, זרק את הדם ואחר כך נטמא הזבח - העור אסור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: יפשיט העור עם הבשר. שחטו והפשיטו וזרק את הדם ואחר כך נטמא הזבח - הכל מודים שהעור מתו. שחטו ולא הפשיטו, ולא הספיק לזרק את הדם עד

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

וְהַקְדִּישׁוּם לַשָּׁמַיִם. אָבָא שְׂאוּל אֹמֵר:
קוֹרוֹת שֶׁל שְׁמָהּ הֵיוּ בִּירִיחוֹ, וּבְעֵלֵי אַגְרוֹף
נוֹטְלִין אוֹתָן, עֲמְדוּ וְהַקְדִּישׁוּם, אָמְרוּ: לֹא
הַקְדִּישׁוּ בְּעֵלִים לַשָּׁמַיִם אֲלָא קוֹרוֹת שְׁמָהּ
בְּלַבָּד.

ח. פְּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים,
בְּזֶמֶן שֶׁנִּשְׂרָפִין כְּמַצּוֹתָן נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדִּשָּׁן
וּמְטָמְאִין בְּגָדִים. וְאִם אֵין נִשְׂרָפִין כְּמַצּוֹתָן -
נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה וְאֵין מְטָמְאִין בְּגָדִים.
רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אֹמֵר: בְּבֵית הַדִּשָּׁן הַגָּדוֹל
הָיוּ נִשְׂרָפִין, אֶפְלוּ בְּתֹכָן אֶפְלוּ בְּקֶשׁ וְאֶפְלוּ
בְּגַבְבָּא, וְאֶפְלוּ לֹא הֵצִית אֶת הָאֵשׁ אֲלָא
בְּרַבָּה - הָרִי אֵלוֹ כְּשָׂרִין.

שִׁצְא הַדָּם, אוֹ שֶׁשְּׁחֲטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְלֹא
הִסְפִּיק לְזָרֵק אֶת הַדָּם עַד שִׁצְא הַדָּם - לֹא
יִזְרַק, עוֹר וּבֶשֶׂר אֲסוּרִין. וְאִף עַל פִּי שְׁנֹזְרֵק
הַדָּם - עוֹר וּבֶשֶׂר אֲסוּרִין.

ו. שְׁחֲטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ, וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרֵק אֶת
הַדָּם עַד שִׁצְא הַזֹּבַח - הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחֲטוּ
וְהַפְּשִׁיטוּ וְיִצְא הַזֹּבַח וְאַחַר כֵּךְ זָרֵק אֶת הַדָּם
- הָעוֹר מִתֵּר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי
שְׁמַעוֹן אֹמֵר: הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחֲטוּ וְלֹא
הַפְּשִׁיטוּ וְזָרֵק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ יִצְא הַזֹּבַח
- הָעוֹר אֲסוּר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי
שְׁמַעוֹן אֹמֵר: יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר.
שְׁחֲטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְזָרֵק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ יִצְא
הַזֹּבַח - הַכֹּל מוֹדִין שֶׁהָעוֹר מִתֵּר. שְׁחֲטוּ וְלֹא
הַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרֵק אֶת הַדָּם עַד
שִׁצְא הַדָּם, אוֹ שֶׁשְּׁחֲטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ וְלֹא
הִסְפִּיק לְזָרֵק אֶת הַדָּם עַד שֶׁלֶן הַדָּם - הַדָּם
יִזְרַק, עוֹר וּבֶשֶׂר אֲסוּרִין. וְאִף עַל פִּי שְׁנֹזְרֵק
הַדָּם - עוֹר וּבֶשֶׂר אֲסוּרִין. שְׁחֲטוּ וְלֹא
הַפְּשִׁיטוּ וְלֹא הִסְפִּיק לְזָרֵק אֶת הַדָּם עַד שֶׁלֶן
הַזֹּבַח - הָעוֹר אֲסוּר. שְׁחֲטוּ וְלֹא הַפְּשִׁיטוּ
וְזָרֵק הַדָּם וְלֶן הַזֹּבַח - הָעוֹר אֲסוּר; דְּבָרֵי
רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר:
יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר. שְׁחֲטוּ וְהַפְּשִׁיטוּ
וְזָרֵק אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ לֶן הַזֹּבַח - הַכֹּל
מוֹדִים שֶׁהָעוֹר מִתֵּר. רַבִּי אֹמֵר: הַדָּם מְרַצֶּה
עַל הָעוֹר בְּפָנָי עֲצָמוֹ, כְּשֶׁהוּא עִם הַבֶּשֶׂר,
נוֹלָד בּוֹ פְּסוּל בֵּין לְפָנָי זְרִיקַת דָּמִים בֵּין
לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - הָרִי הוּא כִּיּוֹצֵא בּוֹ. רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: אֵין הַדָּם מְרַצֶּה
עַל הָעוֹר בְּפָנָי עֲצָמוֹ, כְּשֶׁהוּא עִם הַבֶּשֶׂר
נִזְרָק עֲלָיו הַדָּם - הַרְצֶה שְׁעָה אַחַת, לְפִיכֵךְ,
אִם נוֹלָד לוֹ פְּסוּל אֶפְלוּ לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים
- יִפְשִׁיט הָעוֹר עִם הַבֶּשֶׂר.

ז. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְכַנְּסִין עוֹרוֹת קִדְשִׁים
לְלִשְׁכַת בֵּית הַפְּרֹוה, וְהָיוּ מַחְלִקִין אוֹתָן
בְּעַרְבִין לְכָל בֵּית אָב שֶׁבְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהָיוּ
גְּדוּלֵי כְּהוֹנֵה בָּאִים וְנוֹטְלִין אוֹתָם בְּזוֹרַע,
הַתְּקִינוּ שִׁיְהוּ מַחְלִקִין אוֹתָן בְּעַרְבֵי שְׁבֹתוֹת
לְכָל מִשְׁמֶר וּמִשְׁמֶר, וְעַדִּין הָיוּ גְּדוּלֵי כְּהוֹנֵה
בָּאִין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרַע, עֲמְדוּ הַבְּעֵלִים

התחלת מחזור ט"ו של לימוד רמב"ם יומי - פרק אחד ליום				יז לעומר	
23	ראשון Sunday	ב	2	6:06 _____ נץ החמה 9:30 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:38 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:56 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:43 _____ בבלי: סוטה כה • ירושלמי: כלאים כב • תוספתא: קרבנות ה נ"ך: נחמיה א-ב • רמב"ם: הקדמה: אז לא עד אלקי ישראל	4:53 _____ עלות השחר 8:54 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:14 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:43 _____ שקיעה בבלי: סוטה כה • ירושלמי: כלאים כב • תוספתא: קרבנות ה נ"ך: נחמיה א-ב • רמב"ם: הקדמה: אז לא עד אלקי ישראל
24	שני Monday	ג	3	6:05 _____ נץ החמה 9:29 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:37 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:57 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:44 _____ בבלי: סוטה כו • ירושלמי: כלאים כג • תוספתא: קרבנות ו נ"ך: נחמיה ג-ד • רמב"ם: הקדמה: כל אלו החכמים עד בין ראשון בין אחרון	4:52 _____ עלות השחר 8:53 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:13 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:44 _____ שקיעה בבלי: סוטה כו • ירושלמי: כלאים כג • תוספתא: קרבנות ו נ"ך: נחמיה ג-ד • רמב"ם: הקדמה: כל אלו החכמים עד בין ראשון בין אחרון
25	שלישי Tuesday	ד	4	6:03 _____ נץ החמה 9:28 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:37 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:58 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:45 _____ בבלי: סוטה כז • ירושלמי: כלאים כד • תוספתא: קרבנות ז נ"ך: נחמיה ה-ו • רמב"ם: הקדמה: וזברים הללו עד שנת החמה	4:50 _____ עלות השחר 8:52 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:13 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:45 _____ שקיעה בבלי: סוטה כז • ירושלמי: כלאים כד • תוספתא: קרבנות ז נ"ך: נחמיה ה-ו • רמב"ם: הקדמה: וזברים הללו עד שנת החמה
26	רביעי Wednesday	ה	5	6:02 _____ נץ החמה 9:27 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:36 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:59 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:46 _____ בבלי: סוטה כח • ירושלמי: כלאים כה • תוספתא: קרבנות ח נ"ך: נחמיה ז-ח • רמב"ם: מצוות עשה א-פג	4:49 _____ עלות השחר 8:51 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:12 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:46 _____ שקיעה בבלי: סוטה כח • ירושלמי: כלאים כה • תוספתא: קרבנות ח נ"ך: נחמיה ז-ח • רמב"ם: מצוות עשה א-פג
27	חמישי Thursday	ו	6	6:01 _____ נץ החמה 9:26 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:35 _____ סו"ז תפלה - גר"א 9:00 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:47 _____ בבלי: סוטה כט • ירושלמי: כלאים כו • תוספתא: קרבנות ט נ"ך: נחמיה ט-י • רמב"ם: מצוות עשה פז-קסו	4:48 _____ עלות השחר 8:50 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:11 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:47 _____ שקיעה בבלי: סוטה כט • ירושלמי: כלאים כו • תוספתא: קרבנות ט נ"ך: נחמיה ט-י • רמב"ם: מצוות עשה פז-קסו
28	ששי Friday	ז	7	5:59 _____ נץ החמה 9:26 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:35 _____ סו"ז תפלה - גר"א 9:01 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:48 _____ בבלי: סוטה ל • ירושלמי: כלאים כז • תוספתא: קרבנות י נ"ך: נחמיה יא-יב • רמב"ם: מצוות עשה קסז-קמח	4:46 _____ עלות השחר 8:50 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:11 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:48 _____ שקיעה בבלי: סוטה ל • ירושלמי: כלאים כז • תוספתא: קרבנות י נ"ך: נחמיה יא-יב • רמב"ם: מצוות עשה קסז-קמח
29	שב"ק Shabbos	ח	8	5:58 _____ נץ החמה 9:25 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:34 _____ סו"ז תפלה - גר"א 9:02 _____ צה"כ לשיטת ר"ת 7:49 _____ בבלי: סוטה לא • ירושלמי: כלאים כח • תוספתא: קרבנות יא נ"ך: נחמיה יג - דברי הימים א א • רמב"ם: מצוות לא תעשה א-קכב	4:45 _____ עלות השחר 8:49 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:10 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:49 _____ שקיעה בבלי: סוטה לא • ירושלמי: כלאים כח • תוספתא: קרבנות יא נ"ך: נחמיה יג - דברי הימים א א • רמב"ם: מצוות לא תעשה א-קכב

Candle Lighting 7:30 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 9:02 זמן מוצש"ק

ווען דו זעסט עס פאסירט אן אויסערנעווענליכע זאך, זאלסטו נישט זאגן
אז ס'איז פונקט אזוי געשען, נאר דו זאלסט גלייבן אז דאס האט זיכער דער
אייבערשטער געפירט אזוי.

(ספר המדות אות אמונה סימן ג')